

REKLAMA

300 tysięcy kibiców w Atlas Arenie

Monitoring na Stade de France

DOBRZE SIĘ MAMY, GRAJ Z NAMI W 2010!
Kampania promocyjna „sportplusa”

NR 11 (28) LISTOPAD 2009 5 ZŁ W TYM VAT 7%

sportplus

SPORT BIZNES   INFRASTRUKTURA

Debaty o „orlikach”
ciąg dalszy

Kto się boi
NAMING
RIGHTS?

110 lat
historii stadionu!

Przeciążenie
niecki basenowej

Nowy tor Formuły 1

Firma Hauraton współtworzyła obiekt w Emiratach Arabskich

ul. Boguchwały 1, 71 – 531 Szczecin
tel./fax 091 421 15 05, 091 421 16 50
biuro@sial.pl, www.sial.pl

- SPRZEDAJEMY
- SZKOLIMY
- PRZEPROWADZAMY POKAZY SPRZĘTU DO PIELEGNACJI BOISK NA OBIEKTACH KLIENTA

Tarkett Sports

Najlepsze nawierzchnie sportowe na świecie

Luzhniki, Moskwa, Rosja

FIELD *turf*

MASTERS
Nawierzchnie i Obiekty Sportowe

MASTERS Sp. z o.o.
ul. Mickiewicza 21
70 - 383 Szczecin
tel. +48 (091) 42-34-222
fax. +48 (091) 42-34-224
www.masters-sport.pl

Tarkett Sports

2 rue de l'Égalité
92748 NANTERRE Cedex France
Tél: +33 (0) 1 41 20 40 40
Fax: +33 (0) 1 41 20 47 66
email: fieldturf@tarkett.com
www.tarkett-sports.com

18

54

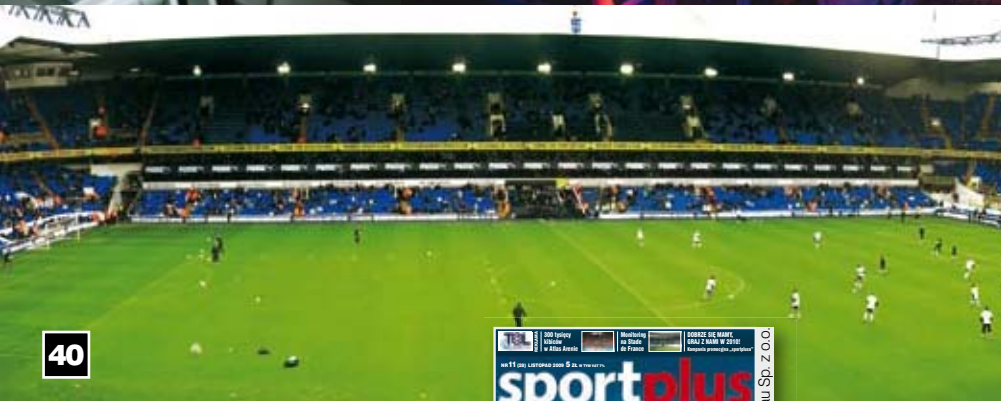
22

28

50

40

24

Zdjęcie na okładce: arch. Bemdorf Baderbau Sp. z o.o.

4 Felieton
KULĄ W PŁOT
Tomasz Majewski

6 INFORMACJE

SPORT I BIZNES

16 Debiut F1 w Abu Zabi
Maciej Siecla

18 Czas na CBS!
Z Tomaszem Stachowiakiem, Dyrektorem Centrum
Budownictwa Sportowego, rozmawia Justyna Sobiecka

20 Naming rights bez obaw
Marta Grdeń

22 Stadion on-line
Z Grzegorzem Gutkowskim, Dyrektorem MOSiR Legionowo,
rozmawia Magda Nabiałek

24 Ośrodek z historią
Roman Stygar

28 Zabezpieczenie medyczne imprez sportowych
Rafał Berdys

32 Dobrze się mamy, graj z nami!
Kampania promocyjna „sportplusa”

INFRASTRUKTURA SPORTOWA

40 Serce północnego Londynu
Paweł Kociel

46 O jakości „orklików” raz jeszcze
Grzegorz Zych

48 Bezpieczny jak Stade de France
Mitosz Dorsz

50 Żużel – reaktywacja
Norbert Skupiński

54 Gniewino szykuje się na EURO 2012
Norbert Skupiński, Elżbieta Wojcieszko

58 EURO INFO

sportplus

miesięcznik o infrastrukturze
sportowej i rekreacyjnej

Adres redakcji i wydawnictwa: 02-729 Warszawa, ul. Rolna 155, tel. +22 853 06 87 do 88, fax +22 853 06 86, sportplus@pwbmedia.pl, reklama@pwbmedia.pl, www.esportplus.pl

Redaktor Naczelny Norbert Skupiński, **Redakcja** Paweł Kociel, **Felietonista** Tomasz Majewski, **Redaktor Serwisów Internetowych** Magdalena Tomaszewska, **Korekta** Magdalena Tomaszewska, **Dyrektor Marketingu i Sprzedaży** Dominik Suwiński, **Asystentka Dyrektora Marketingu i Sprzedaży** Magda Rumocka, **Zespół Biura Reklamy** Adriana Lewandowska, Dawid Nowociński, **Dyrektor Artystyczny** Wojciech Jaźwiński, **Grafik** Jakub Dobrowolski

Kolportaż prenumerata redakcyjna, sprzedaż sieć EMPIK, salony prasowe RUCH, KOLPORTER, Inmedio i Relay, wybrane kioski; podczas targów i wystaw budownictwa, infrastruktury i wyposażenia sportowego.

60

64

60 Jak sprawuje się hala w Łodzi
Z Dariuszem Gałązką,
Prezesem Zarządu MAKiS Atlas Arena,
rozmawia Norbert Skupiński

64 Hale z prefabrykatów
Paweł Roehrych

66 Przeciążenie niecki basenowej
Tomasz Bartosik, Bogdan Podolski, Michał Podolski

75 RYNEK

» POLSKI KLUB INFRASTRUKTURY SPORTOWEJ

76 Prezentacja laureatów konkursu
Budowniczości Polskiego Sportu

78 W poszukiwaniu wiedzy
Z Anetą Wiczyńską,
Prezes Zarządu Aquapark Wągrowiec Sp. z o.o.
rozmawia Magda Nabiałek

Szanowni Czytelnicy!

Za nami 3. Międzynarodowy Kongres Infrastruktury Sportowej w Spale, który był najważniejszym tegorocznym wydarzeniem naszej branży w Polsce. Jakie wnioski nasuwają się po wizycie w Spale?

Bezspornie impreza ta okazała się sukcesem. Blisko 500 uczestników – inwestorów samorządowych, szefów ośrodków sportu, przedstawicieli klubów sportowych i ludzi biznesu, a także 70 firm prezentujących swoją ofertę oraz dziesiątki ciekawych prelekcji i dyskusji – to musiało robić wrażenie. Mimo wszechobecnych doniesień o spowolnieniu gospodarczym, tegoroczna edycja zgromadziła więcej uczestników niż ta w roku ubiegłym. Świadczy to o niesłabnącej dynamice rozwoju sektora infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. Można wręcz odnieść wrażenie, że dawno nie było tak dobrze, jak obecnie.

Mimo to część uczestników spalskiego wydarzenia przestrzegała przed hurraoptymizmem. Wielu z nich sygnalizuje, iż rynkowy boom przyciąga do branży także podmioty zupełnie nieprzygotowane do prowadzenia inwestycji na tym niełatwym przecież rynku. W efekcie niektóre firmy, zainteresowane szybkim i łatwym zarobkiem, mogą budować obiekty, których jakość będzie wątpliwa. A obecny boom za kilka lat odbije nam się czkawką.

Jak temu zaradzić? Należy postawić na edukację – zarówno inwestorów, jak i ośrodki decyzyjne, które odpowiadają za stwarzanie warunków do rozwoju branży. I nie zapomnieć o lekturze „sportplusa”, w którym regularnie opisujemy wyróżniające się – in plus i in minus – realizacje i technologie. Oby tych niechlubnych przykładów było coraz mniej.

Zapraszamy do lektury!

Norbert Skupiński
Redaktor Naczelny

Wydawca PWB Media, 02-729 Warszawa, ul. Rolna 155

Prezes Marek Zdziębowski, **Wiceprezes, Dyrektor Wydawnictwa** Beata Żuraw-Zdziębłowska, **Koordynator ds. Wydawniczych** Wioletta Domeradzka, **Sekretariat Wydawnictwa** Dorota Bartosiewicz

PWB MEDIA – członek Łoży Złotej Business Centre Club

Wszystkie materiały są objęte prawem autorskim. Przedruki i wykorzystanie materiałów wyłącznie za zgodą redakcji. Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania tekstów i zmiany tytułów nadesłanych materiałów. Redakcja nie odpowiada za treść reklam i materiałów promocyjnych.

Tomasz Majewski

Kulomiot, mistrz olimpijski z Pekinu, siódmy lekkoatleta Europy w 2008 roku w plebiscycie European Athletic Association, laureat Złotych Kolców – nagrody dla najlepszego lekkoatlety 2008 r. w Polsce, wicemistrz świata i halowy mistrz Europy z 2009 r. Od stycznia 2009 roku felietonista „sportplusa”.

Narodowe Centrum Niemocy

Kryzys jaki jest, każdy widzi. To że dotyka on różne gałęzie gospodarki jest rzeczą normalną, dlatego sytuacji, w której kryzys uderzy w sport, też trzeba się było spodziewać. Na szczęście nie jest to kryzys wyników, bo te w polskim sporcie w roku 2009 są najlepsze od wielu lat.

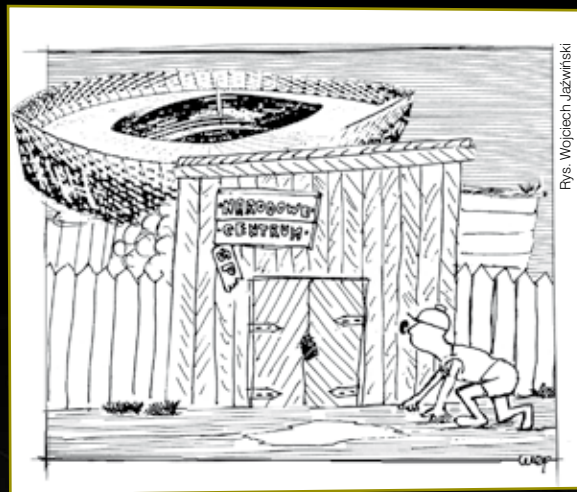
Kryzys uderzy niestety w jakże istotną i newralgiczną dla sportowców kwestię, jaką jest infrastruktura, a dokładnie w Narodowe Centrum Sportu. Nie dość, że na polu obiektów sportowych nie jesteśmy potentatami, to jeszcze straciliśmy szansę, by przy okazji EURO 2012 zbudować coś pożytecznego (Stadion Narodowy rozpatrywany w kategorii „pożyteczności” jest raczej kwestią dyskusyjną).

Właściwie szansę tę straciła Warszawa. Przełożenie do 2015 r. (z powodu braku środków w budżecie), a w praktyce na nie wiadomo kiedy, budowy Narodowego Centrum Sportu będącego dopełnieniem Stadionu Narodowego, oddała szansę, by Warszawa stała się miastem przyjaznym sportowi. Bez nowych obiektów sportowych stolica będzie ciągle daleko w tyle w organizacji ważnych imprez. Przegrywać będzie nie tylko z Katowicami, Łodzią czy Bydgoszczą, ale również z dużo mniejszymi miastami.

Jak się organizuje imprezy sportowe w stolicy najlepiej mogli się przekonać kibice w czasie ostatnich mistrzostw Europy w koszykówce. Maleńki Torwar (licząca niespełna 5 tys. miejsc największa arena stolicy) nie zawsze był wypełniony kibicami, mimo że grała tam potencjalnie najsilniejsza grupa mistrzostw z wyśmienitą Hiszpanią na czele. Strach pomyśleć co by było, gdyby nie kibice z zagranicy, którzy w przewadze wypełniali trybuny tej hali. Warszawskie rozgrywki grupowe były chyba najslabiej zorganizowane. Pozostałe sześć miast spisało się dużo lepiej. EuroBasket w Warszawie był niewidoczny i anonimowy.

Do tego, że warszawskie drużyny grające w ligach koszykówki i siatkówki muszą często rozgrywać swoje mecze w przyszkolnych halach, zdążyliśmy się już przyzwyczać. To w jakich warunkach muszą trenować niektóre sekcje mniej popularnych sportów, jest po prostu przykre i nie mam tu bynajmniej na myśli lekkoatletów, bo inni niestety mają jeszcze gorzej. Narodowe Centrum Sportu miało być w założeniu miejscem, które skupiałoby sportowców z całego kraju. Oddalająca się perspektywa jego powstania smutno wróży, że wkrótce ze sportu w Warszawie zostanie nam głównie... ministerstwo sportu.

Oddalająca się perspektywa budowy Narodowego Centrum Sportu smutno wróży, że wkrótce ze sportu w Warszawie zostanie nam głównie... ministerstwo sportu.

Rys. Wojciech Jazwiński

Lodowisko w słońcu? Latem? Też potrafimy.

Technologia – płyta tworzona jako monolit przez jednorazowe wypełnienie wodą odpowiednio ukształtowanej niecki.

Pielęgnacja tafli – krótkotrwałe wyłączenie agregatu chłodniczego i ponowne włączenie po pojawieniu się warstwy wody, zapewniało tu nową tafelę dla każdej demonstrowanej dyscypliny sportu zimowego.

- ❄ agregat chłodniczy Lennox
- ❄ bandy – Prorink
- ❄ orurowanie chłodnicze – Ice World
- ❄ temperatura zewnętrzna +25 °C
- ❄ pełne nasłonecznienie tafli
- ❄ zamawiający – Polski Komitet Olimpijski

3 MIĘDZYNARODOWY KONGRES INFRASTRUKTURY SPORTOWEJ SPAŁA 2009

Zdjęcia: Sławek Marcinkowski

Rekordowa Spała

Blisko 500 osób wzięło udział w 3. Międzynarodowym Kongresie Infrastruktury Sportowej, który odbył się w dniach 20-23 października br. w Spale. Impreza była najważniejszym tegorocznym spotkaniem przedstawicieli branży infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.

Trzecia edycja Kongresu, tym razem w wydaniu międzynarodowym, została zorganizowana przez Polski Klub Infrastruktury Sportowej. Patronem honorowym tego wydarzenia było Ministerstwo Sportu i Turystyki, zaś partnerami Związek Miast Polskich, Centralny Ośrodek Sportu, Polski Związek Piłki Nożnej i Stowarzyszenie Architektów Polskich.

W spotkaniu wzięła udział rekordowa ilość uczestników – blisko 500. Wśród nich znaleźli się zarówno inwestorzy – prezydenci miast, burmistrzowie, wójtowie, działacze sportowi, jak i przedstawiciele biznesu – firm wykonawczych, produkcyjnych, a także projektanci, eksperci branżowi i przedstawiciele mediów.

Cel osiągnięty

Celem Kongresu było umożliwienie jego uczestnikom wymiany doświadczeń, przeprowadzenie dyskusji nad kierunkami rozwoju infrastruktury sportowej i rekreacyjnej w Polsce, a także poszerzenie wiedzy.

W zgodnej opinii uczestników spotkania, cel ten udało się zrealizować. Było to możliwe dzięki bogatemu programowi merytorycznemu imprezy, a także aktywnej postawie samych uczestników. Na program ten składały się wygłoszone pierwszego dnia prelekcje, a także przeprowadzone drugiego dnia panele seminaryjne.

Tematyka Kongresu koncentrowała się wokół takich zagadnień, jak:

- ▶ projektowanie i finansowanie budowy obiektów sportowych,
- ▶ przygotowanie i przebieg procesu inwestycyjnego,
- ▶ najnowsze rozwiązania technologiczne i materiałowe,
- ▶ bezpieczeństwo na obiektach sportowych,
- ▶ zarządzanie i komercjalizacja infrastruktury sportowej.

Program uzupełniały indywidualne rozmowy z przedstawicielami firm prezentujących swoją ofertę w Spale, a także z ekspertami Polskiego Klubu Infrastruktury Sportowej.

Najlepsi w 2009 roku

Ważnym punktem programu Kongresu była uroczysta gala wręczenia wyróżnień w X edycji organizowanego przez PKIS Konkursu BUDOWNICZY POLSKIEGO SPORTU. Kapituła uhonorowała laureatów wyróżnieniami INWESTOR NA MEDAL i FIRMA NA MEDAL w takich kategoriach, jak: inwestor obiektów sportowych i rekreacyjnych, użytkownik obiektów sportowych i rekreacyjnych, generalny wykonawca, projektant, a także producent materiałów i urządzeń stosowanych w obiektach sportowych i rekreacyjnych. PKIS przyznał również wyróżnienia specjalne PROMOTOR INFRASTRUKTURY SPORTOWEJ oraz SPORTOWY OBIEKT ROKU.

Szeroką relację ze spalskiego Kongresu zamieścimy w kolejnym wydaniu „sportplusa”.

Norbert Skupiński

Podczas Kongresu ruszył ogólnopolski konkurs dla gmin „Przyjaciel Polskiego Sportu”. Statuetki i wyróżnienia będą przyznawane w 2010 roku przez firmę Kreisel - Technika Budowlana Sp. z o.o. pod patronatem PKIS. Patronat medialny nad konkursem objęły tytuły PWB MEDIA: „sportplus”, „Stacja Narciarska” i „Builder”. Więcej wkrótce na www.kreisel.pl, www.pkis.pl, www.esportplus.pl

KONKURS BUDOWNICZY POLSKIEGO SPORTU 2009

edycja
10
konkursu

X JUBILEUSZOWA EDYCJA 21 PAŹDZIERNIKA 2009 ROK SPAŁA WYRÓŻNIENIA SPECJALNE:

PROMOTOR INFRASTRUKTURY SPORTOWEJ:

1. Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego
2. Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego
3. Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
4. Międzynarodowe Targi Poznańskie Sp. z o.o.

SPORTOWY OBIEKT ROKU:

1. BGŻ ARENA w Pruszkowie
2. ATLAS ARENA w Łodzi
3. MOTOARENA TORUŃ im. Mariana Rosego
4. Kompleks Termalno-Basenowy w Uniejowie
5. Terma Bukowina Tatrzańska
6. Ośrodek Wypoczynkowo-Sportowy „Bania” w Białce Tatrzańskiej

PROMOTOR
INFRASTRUKTURY
SPORTOWEJ

SPORTOWY
OBIEKT
ROKU

INWESTOR
NA
MEDAL

FIRMA
NA
MEDAL

WYRÓŻNIENIA INWESTOR NA MEDAL

1. Urząd Miasta Aleksandrów Łódzki i Burmistrz Jacek Lipiński
2. Gmina Chocianów i Burmistrz Franciszek Skibicki
3. Gmina Miejska Chodzież i Burmistrz Jacek Gursz
4. Gmina Gołuchów i Wójt Marek Zdunek
5. Urząd Gminy Krasnopol i Wójt Józef Ryszard Stankiewicz
6. Gmina Miejska Łaziska Górne i Burmistrz Mirosław Duży
7. Gmina Prusice i Burmistrz Jan Hurkot
8. Urząd Gminy Suchy Las i Wójt Grzegorz Wojtera
9. Urząd Gminy Trzebowniko i Wójt Józef Fedan
10. Urząd Miasta Poznania i Prezydent Ryszard Grobelny
11. Gmina Twardogóra i Burmistrz Jan Dżugaj
12. Gmina Rydzyna i Burmistrz Grzegorz Jędrzejczak
13. Gmina Miasta Toruń i Prezydent Michał Zaleski
14. Miasto Cieszyń i Burmistrz Bogdan Ficek
15. Urząd Miasta Ciechanów i Prezydent Waldemar Wardziński
16. Polski Związek Kolarski i Prezes Wojciech Walkiewicz

WYRÓŻNIENIA FIRMA NA MEDAL

w kategorii: UŻYTKOWNIK OBIEKTÓW SPORTOWYCH
I REKREACYJNYCH

1. Miejski Ośrodek Rekreacji i Sportu w Pszczynie i Dyrektor Dariusz Zuber
2. „AQUA ŻYRARDÓW” Sp. z o.o. i Prezes Zarządu Taida Sochańska
3. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Toruniu i Dyrektor Aleksander Dybiński
4. Zarząd Infrastruktury Sportowej w Krakowie Dyrektor Krzysztof Kowal

w kategorii: GENERALNY WYKONAWCA OBIEKTÓW
SPORTOWYCH I REKREACYJNYCH

1. ALSTAL GRUPA BUDOWLANA i Prezes Alojzy Szczupak
2. Chemobudowa-Kraków SA i Prezes Zarządu Edward Suchan
3. Mostostal Puławy S.A. i Prezes Zarządu Tadeusz Rybak
4. Przedsiębiorstwo Techniczne Budowlane Nickel Sp. z o.o. i Prezes Zarządu Marian Nickel

w kategorii: PROJEKTANT OBIEKTÓW SPORTOWYCH
I REKREACYJNYCH

1. Paweł Tępiel – Pracownia Projektowa i Właściciel Paweł Tępiel

w kategorii: PRODUCENT MATERIAŁÓW I URZĄDZEŃ
STOSOWANYCH W OBIEKTACH SPORTOWYCH
I REKREACYJNYCH

1. Poltiming Sp. z o.o. i Prezes Zarządu Robert Imielski
2. Viessmann Sp. z o.o. i Prezes Zarządu Roland Krause
3. Menerga Polska Sp. z o.o. i Prezes Zarządu Andrzej Kolaszewski
4. PERI Polska Sp. z o.o. i Dyrektor Generalny Wiktor Piwkowski
5. PPHU PROSTAR z siedzibą w Poznaniu i Barbara Karoń Właściciel
6. Elettronica Italiana Sp. z o.o. i Właściciele Giacomo Scimone i Giordano Noris

TYTUŁ I STATUETKA BUDOWNICZY POLSKIEGO SPORTU

w kategorii: GENERALNY WYKONAWCA OBIEKTÓW
SPORTOWYCH I REKREACYJNYCH

1. Zielona Architektura Spółka Jawna i Właściciele Anna i Marek Wypychowscy

w kategorii: INWESTOR OBIEKTÓW SPORTOWYCH
I REKREACYJNYCH

2. Gmina Miejska Kraków i Prezydent Jacek Majchrowski

z narożnika...

Jest super! Więc o co chodzi?

Polski Związek Piłki Nożnej stał się w ostatnim czasie przedmiotem bezpodstawnych i niczym nieuzasadnionych ataków kibiców, osób publicznych, dziennikarzy... w ogóle wszystkich. A przecież:

1) PZPN zgodnie ze swoją misją dba o rozwój piłkarstwa (zwłaszcza młodzieżowego) w Polsce przekazując rocznie na organizację centralnych rozgrywek juniorów 500 tys. zł plus 200 tys. na szkolenie trenerów. PZPN nie chwali się tym jednak w mediach. Podobnie jak tym, że kwotę 700 tys. zł przeznacza rocznie na... upominki. Zdaniem Sekretarza PZPN Zdzisława Kręciny wcale nie dla siebie (wierzyszki PZPN). – To nieprawdziwe informacje i możecie je panowie sobie wsadzić... tam, gdzie sobie życzyście – powiedział dziennikarzom sekretarz atakowanego Związku.

2) PZPN to potężna organizacja, stąd też aż 18 mln zł kosztuje roczne utrzymanie administracji Związku. Na marginesie – kwota ta stanowi 1/3 budżetu PZPN. Efekty tego każdy widzi.

3) 6 maja br. podczas tajnej części obrad Zarządu PZPN uchwalono gigantyczną podwyżkę dla Prezesa Grzegorza Łaty zwiększając jego miesięczne pobory o 22 tys. zł do kwoty 50 tys. Nie wiadomo, czy przy okazji odśpiewano: „łubu dubu, łubu dubu niech żyje nam prezes naszego Związku”, gdyż posiedzenie było zamknięte dla osób postronnych.

4) Złośliwością konkurencji jest z kolei wypominanie tego, że przy sprzedaży praw do transmisji TV meczów reprezentacji wioleletniemu, a więc i zaufanemu partnerowi – firmie Sportfive, Związek nie rozpatrzył innych ofert. Gorzej, że twierdzą tak też niektórzy członkowie zarządu PZPN. Czyżby czuli się poszkodowani?

5) Bojkot meczu el. MŚ ze Słowacją, jaki urządzili kibice, którzy na 40 tys. Stadionie Śląskim stawili się w liczbie 4 tys. (od czego należy odjąć tysiąc Słowaków i pewnie drugie tyle działaczy i gości PZPN) był w oczach związku marną prowokacją mediów i chuliganów. Wiadomo, kibice nie przyszli bo, jak twierdzą w Związku: „nie było szans na awans i była zła pogoda”. Tylko czemu wg rzecznika PZPN Janusza Atlasa kibice, którzy z premedytacją zostali w domach to „terrorysty”? Przy okazji zastanawia postępowanie władz Związku, który mimo apeli w prasie nie miał zamiaru obniżyć cen biletów na ten mecz, nawet w sytuacji gdy było wiadomo, że straciliśmy szansę na awans, a wejściówki sprzedają się marnie.

6) Awansu na Mundial w RPA nie było, a mogło być zupełnie inaczej. Wystarczyło tylko aby optymizm Antoniego Piechniczka podzieliła FIFA. Były trener, a obecny Wiceprezes Zarządu PZPN po przegranym z kretesem meczu z Czechami w Pradze słusznie stwierdził, że Polacy nie grali źle bo „mieli więcej rzutów różnych od rywali”. Analizując eliminacje pod tym kątem Polacy zajęliby... 1 miejsce w grupie! Niestety liczą się gole a nie rzuty. Musimy więc pocieszać się, że w tabeli wyprzedziliśmy tylko San Marino. Teoria Piechniczka nie była jednak bezpodstawna. W końcu jej celem była obrona idei polskiego selekcjonera. Wiadomo, że swój lepszy od obcego dlatego mimo że Majewski nie miał wyników, kolejnym trenerem w opinii PZPN może zostać tylko Polak. Wiadomo: nie będzie jakiś Beenhakker pluł nam w twarz i wszystko wypominał!

7) Wymyślanie teorii jednak kosztuje. Dziennikarze odkryli, że prominenci ze Związku przyznali sobie wielotysięczne wynagrodzenia – Antoni Piechniczek miał dostać 80 tys. zł, Rudolf Bugdoł 70 tys., Kazimierz Greń 60 tys., Jan Bednarek 40 tys., Janusz Matusiak 40 tys. i Edward Potok jedynie 20 tys. Za co? Piechniczek może za teorię o różnych, a inni? Rzecznik Atlas skomentował to tak: – Nie znam tego tematu. Muszę najpierw skonsultować się z samymi zainteresowanymi.

8) Blisko 200 tys. osób zarejestrowanych na witrynach koniecpzpn.pl i fifauefa.pl i domagających się rozwiązania Związku lub ustąpienia dotychczasowych władz, nie należy zdaniem Kręciny traktować poważnie, gdyż... jedna ze stron zarejestrowana jest na Cyprze.

9) Gorzej, że do owczego pędu kibiców, przyłączyło się dwóch sponsorów reprezentacji Polski, którzy wcofali się z dotacjami. Czyżby im też nie podobały się władze PZPN? Trudno, będą tego jeszcze żałować – twierdzą w PZPN. Tymczasem co bardziej radykalni kibice zaczęli nawoływać do bojkotu pozostałych sponsorów reprezentacji, mimo że ci dystansują się od PZPN wskazując na to, że wspierają jedynie piłkarzy.

10) Na szczęście Związkowi nie straszne są żadne akcje i listy protestacyjne. Siłą PZPN jest bowiem „beton”, czyli rzesze oddanych działaczy, którzy w znakomitej większości tylko dzięki PZPN jakoś przeżyli upadek komunizmu. To dzięki zwartym szeregom i wsparciu organizacji takich jak FIFA i UEFA, demokratycznym władzom Związku udało się przetrwać trzech kuratorów wysłanych do PZPN przez kolejnych ministrów. A Związek jest jak niczym niewzruszony okręt opierający się wszelkim burzom i sztormom. Sytuacji takiej nie zmieniło nawet zatrzymanie ponad 300 osób ze środowiska piłkarskiego (w tym członków Zarządu PZPN!), którym prokuratura przedstawiła zarzuty korupcyjne. W końcu to tylko kilka „czarnych owiec” w naszej pięknej piłkarskiej rodzinie.

Paweł Kociel

► Siatkówka droga jak futbol?

Canal+ płaci za transmisje meczów piłkarskiej Ekstraklasy kilkanaście mln zł za trzy ligowe sezony. Po zdobyciu medali mistrzostw Europy kobiet i mężczyzn szefowie obu siatkarskich lig (Plus Ligi i Plus Ligi Kobiet) zażądali za prawa do transmisji 15 mln zł rocznie (10 za męską i 5 za ligę kobiet). Telewizja Polsat, która pokazywała

rozgrywki przez ostatnie siedem sezonów, uważa, że to zbyt wygórowana kwota. Tymczasem zdaniem znawców rynku telewizyjnego czeka nas najgorętszy przetarg ostatnich lat, bo siatkówka jest na fali, a pokazujące ją stacje śrubują rekordy oglądalności. Wszystko wskazuje więc na to, że do walki o prawa do transmisji lig siatkarskich staną też inne stacje telewizyjne. Polsat, który nie ujawnia kwoty, na jaką opiewa kończąca się za kilka miesięcy umowa, podaje, że w ciągu ostatnich siedmiu lat wydał w związku z transmisjami meczów siatkówki 100 mln zł.

W nr 10/2009 „sportplusa” w artykule pt. „Orliki – boiska z defektem” autorstwa Artura Sobieckiego część podpisu pod nazwiskiem autora tekstu została omyłkowo wydrukowana na zamieszczonym w artykule zdjęciu „orlika” z Działdowa. Naszym celem nie była jednak sugestia, jakoby wykonawcą „orlika” ze zdjęcia była firma reprezentowana przez autora tekstu. Zdjęcie z Działdowa było jedynie uzupełnieniem informacji o tym, że liczba oddanych do użytku „orlików” przekroczyła 600 boisk, a słabo widoczny podpis na zdjęciu nie był w tym miejscu zamierzony.

➤ Mniej sportu w... Narodowym Centrum Sportu

„Teren, na którym miała być realizowana inwestycja w ramach II etapu Narodowego Centrum Sportu, będzie przeznaczony na inwestycje komercyjne, dochód z których będzie przeznaczony na rozwój infrastruktury sportowej na terenie całego kraju” – poinformowało w komunikacie z 1 października ministerstwo sportu. Jednocześnie zapewniono, że „planowana hala widowiskowo-sportowa oraz pływalnia kryta (tzw. II etap NCS) będzie realizowana na terenie Warszawy przez inne podmioty przy współpracy Ministerstwa Sportu i Turystyki.” Przyczyną rezygnacji z budowy obiektów sportowych obok Stadionu Narodowego są brak wiarygodnych danych co do wielkości przyszłych przychodów, ogólna trudna sytuacja finansowa budżetu państwa, wysoki koszt budowy Stadionu Narodowego oraz przeciągający się proces legislacyjny nad projektem ustawy o zmianie ustawy o grach i zakładach wzajemnych. Tyle że budowa Stadionu Narodowego jest finansowana wyłącznie z budżetu państwa, a nie ze środków pochodzących z dopłat do gier.

– *Przyznam, że mata na ringu była tragiczna. Nogi nam się rozjeżdżały. Na szczęście miałem dobre buty. Tak być nie powinno* – powiedział **TOMASZ ADAMEK** komentując swoją walkę z **Andrzejem Gołotą** w łódzkiej Atlas Arenie.

➤ Hokej na trawie i na antenie

TVP pokaże Halowych Mistrzostw Europy Seniorów w Hokeju na Trawie, które odbędą się w Poznaniu w dniach od 15 do 17 stycznia 2010 r. Ustalono, że TVP Sport przeprowadzi pięć bezpośrednich relacji ze spotkań reprezentacji Polski za pośrednictwem 6 kamer. Transmisje z mistrzostw odbędą się na antenie poznańskiego ośrodka TVP Info.

➤ Puchar Świata dla stadionu w Gorzowie

Zmodernizowany Stadion żużlowy im. Edwarda Jancarza w Gorzowie Wielkopolskim („sportplus” nr 7/2009) w najbliższych dwóch latach będzie areną zawodów Drużynowego Pucharu Świata! W 2010 r. w mieście nad Wartą kibice będą świadkami półfinału, a rok później baraży i finału. Wiadomo, że o takiej decyzji przesądziło świetne przygotowanie imprezy podczas tegorocznego finału DMŚJ oraz nowoczesny, dwukondygnacyjny stadion.

– Dla Gorzowa Wielkopolskiego w 62-letniej historii klubu organizowanie Drużynowego Pucharu Świata będzie największym wydarzeniem. Decyzja ta jest doskonałym podsumowaniem

dużych nakładów inwestycyjnych na nowy stadion – skomentował decyzję przyznania organizacji DPŚ szczęśliwy prezes Stali, Władysław Komarnicki. Swoją drogą gdyby Gorzów dołączył do trzech polskich miast już organizujących GP na żużlu byłoby to wydarzenie bez precedensu i raczej bez szans na powtórkę w innym kraju.

➤ Olimpiada 2016 w Rio de Janeiro!

Rio de Janeiro zostało wybrane gospodarzem letnich Igrzysk Olimpijskich w 2016 r. Wyboru dokonano w Kopenhadze podczas 121 Sesji Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego. W trzeciej i ostatniej turze Rio de Janeiro pokonało Madryt. Wcześniej z rywalizacji odpadły wielki faworyt – Chicago i Tokio. To historyczny triumf i jednocześnie dotkliwa porażka Chicago oraz prezydenta USA Baracka Obamy, który osobiście pofatygował się do Kopenhagi, aby wspierać kandydaturę metropolii z Illinois. Jego wizyta w stolicy Danii nie przekonała członków MKOl do przyznania po raz piąty w historii letniej olimpiady Stanom Zjednoczonym. Dzięki temu po raz pierwszy z Igrzyska odbędą się w Ameryce Południowej. – To jest fantastyczny moment nie tylko dla Brazylii, ale dla całej Ameryki Południowej – powiedział znakomity przed laty brazylijski piłkarz Pelé, który wspierał starania Rio.

➤ Klapa w meczu ze Słowakami

Polski Związek Piłki Nożnej, być może zniechęcony bojkotem kibiców, lecz na pewno tym nieusprawiedliwiony, nie zadbał o to, by ostatni mecz reprezentacji Polski w el. MŚ 2010 odbył się w przyzwoitych warunkach. Przez to, że zbyt późno włączono system podgrzewania płyty boiska, zawodnicy grali na śniegu (nie można wykluczyć, że dlatego Gancarczyk pośliznął się, czego efektem była samobójcza bramka). Także piłka, tak dla kibiców zgromadzonych na stadionie, jak i przed telewizorami, była całkowicie niewidoczna. Zwłaszcza na kilkudniowe opady śniegu, PZPN powinien posiadać w zanadrzu pomarańczową piłkę, którą gra się w takich warunkach. Ale nie posiadał. W efekcie tego narzekali nawet Słowacy, którzy wygrali mecz i dzięki temu awansowali do MŚ.

- Firma Polkomtel, generalny sponsor polskiej siatkówki, wypłaci polskim siatkarzom trzykrotnie większą premię za brązowy medal mistrzostw Europy, niż zamierzała przed turniejem. Zamiast 300 tys. zł „brązowe” siatkarce dostaną prawie 1 mln zł do podziału, gdyż premia na ich konta wypłynie także z ministerstwa sportu.
- Albański potentat przemysłowy Rezart Taci jest gotów wydać 700 mln euro by kupić AC Milan, jeśli tylko uwikłany w kłopoty finansowe dotychczasowy właściciel Silvio Berlusconi zdecyduje się sprzedać klub. Oferty kupna klubu z Mediolanu złożyli także inwestorzy z państw arabskich.
- 8,5 mln euro za sezon – tyle ma zarabiać Robert Kubica w zespole Renault. Kontrakt obowiązuje przez rok z opcją jego przedłużenia na tych samych warunkach na kolejny sezon.
- Międzynarodowy komitet Olimpijski ogłosił, że w programie Igrzysk w 2016 roku w Rio de Janeiro znajdzie się golf i rugby 7-osobowe.
- W związku z sięgającymi 1,1 mln zł długami klubu piłkarskiego Odra Wodziaław Śląski wobec menedżera byłego piłkarza Odry Mariusza Nosala, większościowy pakiet akcji klubu może zostać wystawiony na publiczną licytację.
- Kolejny klub Premier League może znaleźć się w rękach amerykańskich biznesmenów. Jedno z przedsiębiorstw z USA zaoferowało 100 mln funtów, za które chce przejąć londyński West Ham United.
- W polskiej Ekstraklasie zarobki piłkarzy są o wiele wyższe niż w Major League Soccer w USA. W MLS najlepszy strzelec, zdobywca MVP ligi Taylor Twelman z New England Revolution dostaje w przeliczeniu na złotówki około 12 tys. zł miesięcznie, a Stuart Holden, dwukrotny mistrz MLS z Houston Dynamo, uczestnik Igrzysk Olimpijskich w Pekinie – 7300 zł. Dla porównania Maciej Iwański z Legii miesięcznie dostaje około 82 tys. zł, a Bartosz Bosacki z Lecha około 80 tys.
- Specjalnie na mecz z Wisłą Kraków w 1/8 Pucharu Polski w Piłce Nożnej, na stadionie Bytów stanęły tymczasowe trybuny na 5 tys. widzów – te same, które były używane podczas warszawskiego koncertu Madonny.
- Francuz Jean Todt, były mistrz świata, został nowym prezydentem Międzynarodowej Federacji Samochodowej (FIA), zastępując na tym stanowisku Maksa Mosleya, który był prezydentem FIA przez 18 lat.
- Szefowie polskich klubów siatkarskich chcą, by związek ubezpieczał kontrakty reprezentantów Polski. – Jeśli nie, nasi zawodnicy będą grać w kadrze na własną odpowiedzialność – zapowiadają. Takie rozwiązanie jest znane z koszykarskiej ligi NBA.
- Ruch Chorzów, jedyny w Polsce klub piłkarski notowany na giełdzie, przygotowuje kolejną emisję akcji o wartości nawet 10 mln zł.
- 65 funtów (plus vat) to koszt trzydziestoletniej kolacji, jaką 22 listopada na stadionie Celtic Park mogą zjeść z Arturem Borucem chętni fani. M.in. w ten sposób Celtic pozyskuje środki finansowe.

▶ Trzy turnieje Grand Prix na żużlu w Polsce!

8 października podpisano porozumienie na organizację już od przyszłego roku pięciu kolejnych turniejów Grand Prix na żużlu na Motoarenie Toruń (na zdj.). Umowę parafowano z angielską firmą BSI/IMG, mającą prawa do organizacji zawodów Grand Prix i Drużynowego Pucharu Świata. Dzięki temu nowoczesny toruński obiekt doczeka się organizacji zawodów żużlowych światowej rangi. Grand Prix to cykl finałów indywidualnych mistrzostw świata, odbywający się od 1995 roku. W Polsce dotąd najlepszych żużlowców globu gościły: Wrocław, Bydgoszcz, Chorzów i Leszno. W minionym sezonie odbył się turniej GP Europy w Lesznie, a 17 października zmagania o medale IMS zakończyło GP Polski na stadionie bydgoskiej Polonii. Najciekawsze jest jednak to, że zarówno Leszno, jak i Bydgoszcz mają jeszcze aktualne umowy na organizację GP w przyszłym roku. Oznacza to, że niezwykle prestiżowe żużlowe zawody, jakim jest cykl Grand Prix zostaną w przyszłym sezonie zorganizowane w aż trzech polskich miastach!

– Pogoda była fatalna. i boisko też. Nie wiem czemu tak się stało. Przecież od tygodnia było wiadomo, jaka będzie pogoda, że będzie zimno i śnieg. Powinno więc być włączone podgrzewanie murawy i by wszystko było gotowe na czas. Płyta boiska w dniu meczu była jednak w fatalnym stanie. Coś takiego nie powinno być się zdarzyć – powiedział JAN MUCHA bramkarz reprezentacji Słowacji o przygotowaniu murawy Stadionu Śląskiego do meczu el. piłkarskich MŚ Polska – Słowacja.

▶ Prace na Reymonta trwają

Prace wewnątrz trybuny „C” stadionu Wisły Kraków postępują naprzód. Trwa tynkowanie ścian, niektóre z nich są już nawet pomalowane. Na wewnątrz natomiast kończy się wylewanie konstrukcji żelbetonowych. Następnym krokiem będzie montaż konstrukcji stalowych. Niektóre pomieszczenia techniczne, znajdujące się poniżej poziomu 0, są już otynkowane i pomalowane. Na budowę zostały przywiezione już pierwsze elementy fasady

nowej trybuny, ale na razie nie będą one montowane. Na ten etap pracy poczekać będzie trzeba do momentu, gdy gotowy będzie dach, gdyż szklane elementy mogłyby ulec zniszczeniu w trakcie innych prac.

▶ Stadion za 11 milionów

Dokładnie 10 978 780,00 zł zapłaci miasto Tarnobrzeg za kolejny etap modernizacji stadionu przy ul. Niepodległości. – To mniej niż pierwotnie przewidywaliśmy – mówi prezydent Jan Dziubiński. – Przygotowany w zeszłym roku wstępny kosztorys opiewał na 16 mln, jednak spadek cen na rynku usług budowlanych spowodował, że większość złożonych ofert opiewała na niższe kwoty. W ciągu najbliższych dwóch lat powstanie zadana żelbetonowa trybuna, na której będzie mogło zasiąść 2,7 tys. kibiców. W części północno-zachodniej stadionu, przy głównej bramie wjazdowej, powstanie parterowy budynek sanitarno-kasowy. Zostanie również przebudowany plac parkingowy. Nowa trybuna będzie gotowa do połowy października 2011 r.

► Pomysł na frekwencję

Sekcje piłkarska i koszykarska warszawskiej Polonii rozpoczęły współpracę w zakresie wspólnej promocji. Ustalono, że godziny spotkań piłkarskiej Polonii Warszawa SSA i koszykarskiej Polonia Azbud Warszawa SSA nie będą ze sobą kolidować. Dzięki temu kibice mają możliwość obejrzenia obu dyscyplin. W przypadku meczów rozgrywanych tego samego dnia, jeśli zajdzie taka potrzeba, kluby zorganizują autobus, który zawiezie kibiców z jednego meczu na drugi. Każdy posiadacz karnetu na stadion przy Konwiktorskiej będzie mógł zakupić bilet ulgowy na mecz koszykarzy „Czarnych Koszul” i odwrotnie. Oprócz tego dzięki wprowadzeniu nowej ulgi bezrobotni kibice na podstawie stosownego zaświadczenia będą mogli obejrzeć mecze piłkarskiej Polonii po wykupieniu biletu za jeden zł.

► II Kongres Fitness & Wellness

W dniach 3-4 października 2009 r. w Centrum Olimpijskim PKOl w Warszawie, pod patronatem PZFiW, odbył się II Polski Kongres Fitness & Wellness. Były to dwa dni spotkań, dyskusji, wykładów, warsztatów i prezentacji przeznaczonych dla wszystkich osób zainteresowanych rozwojem branży fitness i wellness. Prelegentami konferencji byli specjaliści w dziedzinie marketingu fitness, osoby działające w branży i posiadające bogatą wiedzę w zakresie omawianej problematyki. Celem II Polskiego Kongresu Fitness & Wellness była nie tylko integracja branży, ale także aktywne lobbing i promocja filozofii wellness.

► Hala z Atlassem i w dobrym świetle

Rozstrzygnięto konkurs na nazwę hali Arena Łódź. Przez pięć lat hala będzie nosiła nazwę Atlas Arena, a potentat budowlany z Łodzi co roku przekaże na konto miasta po milion złotych. Szczęśliwy Andrzej Walczak, współwłaściciel Grupy Atlas zapowiedział, że wizerunek łódzkiej hali będzie umieszczony na 40 mln opakowań produktów Atlasu, które są sprzedawane na wszystkich kontynentach.

Z kolei firma LUG Light Factory zrealizowała oświetlenie zewnętrzne tego największego w pełni zadanego obiektu widowiskowo-sportowego w Polsce. Do oświetlenia tego obiektu zostało wykorzystanych łącznie ponad 100 opraw zewnętrznych o mocy 1x150W.

REKLAMA

Klej do sztucznej trawy

kleimy na boiskach rekomendowanych przez FIFA
najniższe zużycie: 0,27-0,3 kg/mb klejenia
klejenie możliwe w trudnych warunkach jesiennych i zimowych
długoletnia gwarancja producenta
współpracują z nami najlepsze firmy w Polsce

BauTec®
...kleje i lakiery

BauTec Polska Sp. z o.o.
ul. Krakowska 180 b/212, 52-015 Wrocław
tel.: +48 (0) 71 796 26 02
biuro@bautec.pl, www.bautec.pl

► Czwarta koncepcja przebudowy obiektów Polonii

Właściciel klubu piłkarskiego Polonia Warszawa Józef Wojciechowski przedstawił władzom Warszawy projekt nowego stadionu Polonii. Wykonał go portugalski architekt Tomas Taveira, twórca stadionów, które gościły mistrzostwa Europy w 2004 r. (Estadio Municipal de Aveiro oraz Estadio Municipal de Leira). Według portugalskiej koncepcji obiekt na Konwiktorskiej ma być złożony z dwóch części: sportowej i komercyjnej. Pierwszą tworzyć ma stadion piłkarski na 27 tys. miejsc i hala widowiskowo-sportowa na 3,3 tys., a drugą hotel na 250 miejsc, centrum kongresowe na 1,3 tys., centrum handlowe o powierzchni 25 tys. m² oraz apartamentowiec. Na terenie obiektu będzie też parking na 1 tys. samochodów.

Miasto nie musiałoby wyklądać na ten stadion ani złotówki. Co więcej, utrzymanie stadionu klub chce wziąć na własne barki. Koszt takiej inwestycji wyniesie około 1 mld zł. Zrealizować ją będzie można dzięki pożyczce z banku Espirito Santo, który w ten sposób sfinansował budowę stadionu Sportingu Lizbona – Estadio Asvalade i ma udziały w spółce zarządzającej londyńskim Wembley.

Jest to już czwarta koncepcja modernizacji stadionu przy ul. Konwiktorskiej. Pierwszą przedstawił prezes Fundacji Polonia 2011 i zespołu koszykarskiego Polonia 2011 Jarosław Popiołek. Ze wszystkich jest najtańsza, miałaby kosztować około 250 mln zł i realizowana byłaby etapami („sportplus” nr 3/2007 str. 86-89).

Własną koncepcję zabudowy ma też gospodarz obiektu – WOSIR za miliard zł z kasy miejskiej chce zagospodarować teren przy Konwiktorskiej nie tylko budowlami sportowymi, ale też komercyjnymi.

Latem swoją propozycję zgłosił z kolei sponsor zespołu koszykarzy Polonia SSA – krakowska firma Azbud. Wedle jej projektu przy Konwiktorskiej miałaby powstać arena sportowo-widowiskowa ze stadionem na 30 tys. miejsc z zakrywanym dachem, halą i obiektami komercyjnymi. Koszt: miliard zł, a pokryć go miałyby firmy z kapitałem zagranicznym w zamian za wieloletnią dzierżawę. („sportplus” nr 9/2009 str. 8).

Nie zanosi się na to, żeby wszystkie podmioty działające wokół Polonii skupiły się wokół jednego projektu i wspólnie walczyły o niego u władz miejskich. – W naszym projekcie dla wszystkich jest przewidziane wszystko. Każdy może być z niego zadowolony – zapewnia Wojciechowski.

Źródło: Gazeta Wyborcza

► Wybierz z nami Sportową Arenę Roku 2009!

W mijającym roku oddano w Polsce do użytku kilka wyjątkowych obiektów sportowych. Po latach posuchy zaczyna przybywać nam pojemnych i nowoczesnych hal sportowych, pływalni czy stadionów. O wszystkich tych inwestycjach informujemy na bieżąco na łamach „sportplusa”. Ciekawi jednak jesteśmy, który z obiektów zdobędzie największe uznanie naszych Czytelników.

Dlatego też zapraszamy Państwa do wyboru Sportowej Areny Roku 2009 w Polsce. Na naszej stronie internetowej www.esportplus.pl zamieściliśmy specjalną sondę z kandydaturami i opisami aren. Wyniki opublikujemy w styczniu 2010 r. Zapraszamy do głosowania!

► Kolorowe boisko w Ogardach

Uczniowie z niewielkiej Szkoły Podstawowej w Ogardach dostali od Fabryki Farb i Lakierów Śnieżka prawdziwe, wielofunkcyjne boisko – główną nagrodę wywalczoną w trzeciej edycji ogólnopolskiego konkursu „Kolorowe boisko, czyli szkolna Pierwsza Liga”.

Otwarcie boiska uświetnił swoją obecnością Artur Partyka, znany polski lekkoatleta i medalista olimpijski w skoku wzwyż.

► Nowy stary klub

Nowa drużyna, w nowych strojach, z nowym logo klubu, które w zamyśle udziałowców ma wyznaczać nową jakość. Wszyscy siatkarscy fani od dziś powinni kojarzyć Jastrzębski Węgiel z kolorem pomarańczowym, bowiem w nowym sezonie zespół ten będzie występował w strojach w kolorach pomarańczowo-biało-czarnym. Nowe jest też logo klubu.

Oczywiście też w kolorystyce pomarańczowej. – Jest bardziej czytelne, dynamiczne, zgodne z nowoczesnym wzornictwem przemysłowym – wyjaśniał szef klubu Zdzisław Grodecki. Jastrzębski Węgiel wyznacza sobie również nowe standardy etyczne, a oznaką tego ma być kodeks etyczny przyjęty przez klub. – Obejmuje wszystkich pracowników naszego klubu. Jest wzorowany na kodeksie obowiązującym w dużych korporacjach – wyjaśnił prezes. Szkoda tylko, że wprowadzając wszystkie nowinki zapomniano o tradycji klubu, której podstawą są (były?) przecież barwy i logo.

► Kłopoty z torem zakończone szczęśliwym finałem

W związku z deszczem i fatalnym stanem toru żuźlowego w Zielonej Górze aż dwa razy odkładano rozegranie meczu finałowego Speedway Mobile Center Ekstraligi między Falubazem Zielona Góra a Unibaksem Toruń. Mecze na zielonogórskim torze udało się rozegrać dopiero za trzecim podejściem 22 października, po tym jak klub zwrócił się z apelem do lokalnych firm, o użyczenie ciężkiego sprzętu. Użycie maszyn wykorzystywanych przy budowie dróg pozwoliło na przekopanie nawierzchni toru i zamianę jego spodniej, bardziej suchej warstwy z mokrą wierzchnią. Choć początki nie były dobre, a władze ligi zastanawiały się czy wyciągnąć jakieś sankcje od klubu jeśli zielonogórzanie kolejno raz nie przygotowują toru, to jednak mecz się odbył. A ponieważ jego zwycięzcami, tak jak i rewanżu na Motoarenie w Toruniu zostali zawodnicy Falubazu tytuł Mistrza Polski pojechał do Zielonej Góry.

▶ Na Olimpiadę tylko po medal

Na Igrzyska do Vancouver może pojechać jedynie 20-25-osobowa ekipa, czyli dwukrotnie mniej niż do Turynu w 2006 r. – Koniec z wycieczkami dla osób, które zajmą 24. miejsce. Pojadą tylko najlepsi – stwierdził Piotr Nurowski, prezes PKOl. Na ZIO do Turynu pojechało 46 sportowców, którzy przywieźli dwa medale. Na Olimpiadę do Pekinu pojechało aż 258 sportowców, a medali było 10. Nowe kryteria oznaczają, że do Kanady nie pojadą np. prawdopodobnie w ogóle narciarze alpejscy. Podobne obostrzenia dotyczyć będą ekipy sportowców na IO w Londynie w 2012 r. Jest to efektem pomysłu PKOl i ministerstwa sportu, który zakłada podział dyscyplin według szans medalowych i większe dotowanie tych bardziej „medalodajnych”. PKOl i ministerstwo chcą też stworzyć elitarny Klub Polska skupiający sportowców z realnymi szansami medalowymi, którym zostaną zapewnione najlepsze z możliwych warunki przygotowań. PKOl po raz pierwszy oficjalnie ma także wziąć odpowiedzialność za wyniki sportowców na Igrzyskach.

▶ Gest (byłego) sponsora

Bank Zachodni WBK, sponsor piłkarskiej reprezentacji Polski, który wobec niezadowolenia z działań PZPN wycofał się ze sponsorowania kadry, chce oddać swój czas reklamowy w podczas listopadowych transmisji TV meczów. Bank nie chce być kojarzony z PZPN, a czas reklamowy, który mu przysługuje, zamierza oddać organizacjom charytatywnym zajmującym się osobami niepełnosprawnymi.

14 października br. nowym **MINISTREM SPORTU I TURYSTYKI** został **ADAM GIERSZ**

(ur. 15 września 1947 r. w Elblągu). Jest Absolwentem Wydziału Ekonomiki Produkcji Uniwersytetu Gdańskiego oraz doktorantem nauk ekonomicznych. W latach 1971-1988 był pracownikiem naukowym UG. W 1984 ukończył studia trenerskie na Akademii Wychowania Fizycznego w Gdańsku. W latach 1984-1993 prowadził

reprezentację Polski w tenisie stołowym (z m.in. Andrzejem Grubbą i Leszkiem Kucharskim w składzie). W 1993 r. otrzymał tytuł Excellent Coach, najwyższe wyróżnienie przyznawane przez Międzynarodową Federację Tenisa Stołowego. Trzykrotnie prowadził reprezentację Europy w meczach z kadrą Azji. Od 1994 do 2001 Adam Giersz pełnił funkcję prezesa Polskiego Związku Tenisa Stołowego, a w latach 1998-2000 był członkiem zarządu Europejskiej Unii Tenisa Stołowego.

W listopadzie 2001 r. został powołany na stanowisko prezesa Urzędu Kultury Fizycznej i Sportu oraz wiceministra edukacji i sportu, którą funkcję pełnił do grudnia 2004 r. Po likwidacji UKFIS od lipca do grudnia 2002 r. zajmował stanowisko prezesa Polskiej Konfederacji Sportu. W latach 2007-2008 pełnił funkcję szefa gabinetu politycznego w Ministerstwie Sportu i Turystyki, a 28 listopada 2008 był sekretarzem stanu w tym resorcie. Od lutego 2005 r. jest wiceprezesem PKOl.

P E R S O N A L I A

▶ Protest szczypiornistów

Piłkarze reprezentacji Polski w piłce ręcznej mają dość działań Związku Piłki Ręcznej w Polsce. – Nie podoba nam się działalność niektórych osób ze Związku. Uważamy, że powinni zostać rozliczeni – powiedział Damian Wleklak, kapitan kadry. Efektem frustracji zawodników stał się list protestacyjny, w którym zarzucili oni ZPRP brak działań na rzecz rozwoju dyscypliny. „Z głębokim ubolewaniem patrzymy na poczynania Związku, który ewidentnie nie szanuje naszej pracy, który nie potrafi wykorzystać naszych sukcesów do popularyzacji i promocji dyscypliny. Polski Związek Piłki Ręcznej nadal sprawia wrażenie, jakby nasz sukces przerażał możliwości organizacyjne ludzi tam pracujących.” – napisali w liście rozżaleni zawodnicy – wicemistrzowie świata z 2007 r. i tegoroczni brązowi medalści MŚ, którzy wypomnieli ZPRP, że przed nadchodzącymi mistrzostwami Europy pozostają bez sponsora.

Maszyny do instalacji i konserwacji syntetycznych nawierzchni sportowych.

SMG Sportplatzmaschinenbau GmbH

Robert-Bosch-Strasse 3
89269 Vöhringen/Germany
Tel/Fax +48 (0) 22 885 0019
Mobile +48 668 827 784
biuro@smg-gmbh.pl
www.smg-gmbh.pl

REKLAMA

Historyczny zegar zniknie ze stadionu

Symbol, jakim dla Ruchu Chorzów jest ustawiony na jednej z trybun stadionu przy ul. Cichej stary zegar Omega, jest unikatem w skali Polski. Chyba żaden inny obiekt klubowy w naszym kraju nie posiada podobnego artefaktu. Przypomnijmy tylko, że historyczny chronometr wskazuje czas na stadionie ruchu już od 1939 r.! Po wybuchu II wojny światowej mechanizm był przechowywany przez Augustyna Ferdę, zegarmistrza, który ukrył Omegę przed Niemcami. W dniu inauguracji Omegi na stadionie Ruch odniósł jedno z najwyższych zwycięstw w dziejach polskiej ekstraklasy (12:1 z Union Touring Łódź) a 10 bramek strzelił w tym meczu Ernest Wilimowski. Tymczasem za sprawą apelu Grzegorza Małyska, którego rodzina opiekuje się mechanizmem od 70 lat, zegar ma zostać przeniesiony w inne, bezpieczne miejsce, gdyż obecnie znajduje się on w sektorze dla kibiców gości i jest narażony na ataki chuliganów. Niestety nowe miejsce przechowywania Omegi znajdzie się poza stadionem. W przerwie zimowej w miejsce historycznego chronometru miasto postara się o nowy elektroniczny zegar, który będzie tymczasowy, bowiem w pełni profesjonalna elektroniczna tablica wyników będzie służyć Ruchowi dopiero po przebudowie stadionu. Nie wiadomo czy Omega trafi np. do muzeum, ale kibice już teraz są przeciwni temu, aby ten symbol zniknął ze stadionu Ruchu.

Uznanie dla polskich projektantów

15 października br. Autodesk, Inc. – światowy lider w dziedzinie oprogramowania do projektowania 2D i 3D poinformował, że Autorska Pracownia Konstrukcyjna „Wojdak” została nagrodzona Autodesk BIM Experience Award. Założona w 1995 r., gdańska pracownia specjalizuje się w projektowaniu nietypowych i skomplikowanych konstrukcji stalowych i żelbetowych. Jest pierwszą polską firmą w gronie laureatów nagród Autodesk. Firma „Wojdak” zastosowała koncepcję BIM przy projektowaniu nowego 44-tysięcznego stadionu Baltic Arena w Gdańsku, na którym będą rozgrywane mecze EURO 2012.

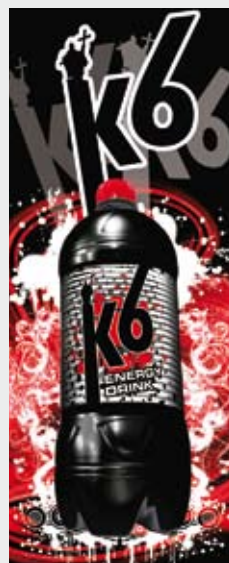
Złota Drużyna pod patronatem SMP

Firma Sport Management Polska (SMP) została wyłącznym partnerem marketingowym Polskiego Związku Taekwon-Do. Umowa obejmuje m.in. promocję taekwon-do i reprezentacji Polski w tej dyscyplinie oraz doradztwo strategiczne i zaawansowaną analitykę marketingową.

Sześć polskich multimetalistów Taekwondo ITF, aktualnych i wielokrotnych mistrzyń świata i Europy weszło w skład Złotej Drużyny – projektu marketingowego SMP. Polki, uznawane za jedną z najlepszych drużyn w historii taekwon-do, są faworytkami zbliżających się mistrzostw świata, które odbędą się w dn. 26-29 listopada tego roku w Argentynie. Misją SMP jest popularyzacja także mniej znanych dyscyplin sportu.

Browar współpracuje z klubami

Browaru Fuhrmann z Polczyna-Zdroju w porozumieniu z Polonią Warszawa SSA wypuścił na rynek napój energetyczny K6 opatrzony logo „Czarnych Koszul”. Na etykiecie produktu można znaleźć odniesienia do historii Polonii i Polski. Znaczna część zysku z jego sprzedaży będzie zasilala konto klubu. Kolejny owocem tej współpracy ma być piwo z logo KSP. Wcześniej browar współpracował w zakresie produkcji napojów energetycznych i piwa z klubami sportowymi, takimi jak: Motor Lublin, ŁKS Łódź, Stal Rzeszów, Unia Tarnów, Włókniarz Częstochowa, Gwardia Koszalin, Polonia Bydgoszcz i Zawisza Bydgoszcz.

Interbad już za rok

Już za rok, w terminie 13-16.10.2010 r. w Stuttgarcie odbędzie się 22. edycja Międzynarodowych Targów Wyposażenia Basenów, Techniki Basenowej, Saun, Fizykoterapii oraz Wellness Interbad.

Targi Interbad integrują tematykę wyposażenia basenów i techniki basenowej oraz budowy i wyposażenia saun z koncepcją Wellness i SPA. Organizatorzy targów oczekują, iż przyszłoroczna edycja powtórzy sukces ubiegłorocznych targów, które zakończyły się pełnym sukcesem, gromadząc rekordową liczbę 455 wystawców (w tym 6 z Polski) z 23 państw Europy, Ameryki Płn. i Azji oraz rekordową liczbę 16,5 tys. zwiedzających z 57 państw. Przyszłorocznym targom towarzyszyć będzie kolejna edycja Kongresu Techniki Basenowej, który w ubiegłej edycji zgromadził ponad 1,1 tys. uczestników.

Centrum Budownictwa Sportowego

SPORT REKREACJA WELLNESS & SPA

EDYCJA V

NA MIĘDZYNARODOWYCH
TARGACH BUDOWNICTWA

budma 2010

19-22 stycznia 2010

**WSZYSTKO
O INFRASTRUKTURZE
SPORTOWEJ
I REKREACYJNEJ**

**SZCZEGÓŁY NA: www.pkis.pl,
www.budma.pl, www.esportplus.pl**

Biuro PKIS – tel. 022 853 06 87 w. 205, tel. kom. 0513 091 638
e-mail: cbs@pkis.pl

Biuro MTP – tel. 061 869 2289, 061 869 2000
e-mail: tomasz.stachowiak@mtp.pl

ORGANIZATORZY

Międzynarodowe
Targi
Poznańskie

POLSKI
KLUB
INFRASTRUKTURY
SPORTOWEJ

PARTNER STRATEGICZNY

pwbmedia:

PARTNERZY PROGRAMU NA RZECZ ROZWOJU BUDOWNICTWA SPORTOWEGO W POLSCE

STOWARZYSZENIE ARCHYTEKTÓW POLSKICH

PATRONAT MEDIALNY

Builder

sportplus

stacja.pl

CENTRUM BUDOWNICTWA SPORTOWEGO jest realizowane w ramach „Programu na rzecz rozwoju budownictwa sportowego i rekreacyjnego w Polsce”.

*CBS to jedyne w Polsce targi kompleksowo prezentujące rynek infrastruktury sportowej

TU TRZEBA BYĆ

CBS jedyne jest*

Debiut

Maciej Siecla

w Abu Zabi

Niedawno na kanwie sukcesów Roberta Kubicy rozgorzała dyskusja na temat możliwości budowy w Polsce toru Formuły 1. Tymczasem specjaliści z firmy HURATON uczestniczyli w budowie takiego toru w stolicy Zjednoczonych Emiratów Arabskich – Abu Zabi.

Jednym z pierwszych zwycięzców na nowym torze wyścigowym Formuły 1 w Abu Zabi (ang. Abu Dhabi) została firma HURATON. To właśnie ona odpowiadała za wykonanie i dostarczenie ponad 20 km korytek odwadniających, tak samo rewolucyjnych pod względem konstrukcji, jak futurystyczny tor Yas Marina, który znajduje się na wyspie położonej na wschód od miasta Abu Zabi. Ten trudny obiekt wyścigowy zbudowany został na obszarze 170 hektarów, a jego długość wynosi 5,55 km. Jest to jedno z największych przedsięwzięć w historii firmy HURATON.

ODWODNIENIA MUSZĄ BYĆ WYTRZYMAŁE

Szczególnie na obciążenia powstające przy ogromnych prędkościach. Wyścigi Formuły 1 to niewiarygodna moc. Samochody Formuły 1, wykonujące podczas

wyścigu 56 okrążeń, mogą osiągać prędkości do 320 km/h. Osiągi zależą nie tylko od kierowcy i samochodu, ale także od jakości toru. Obowiązują niezwykle surowe standardy bezpieczeństwa. Przełożyło się to na nadzwyczaj wysokie wymagania, jakie postawiono przed zaprojektowanym systemem odwodnień.

Do wykonania odwodnienia powierzchniowego w Abu Zabi zastosowano dwa rodzaje odwodnień liniowych z innowacyjnego asortymentu firmy HURATON, a mianowicie RECYFIX HICAP typ G oraz FASERFIX SUPER o szerokości nominalnej 100-300 mm. Te ostatnie wykorzystywane są również jako tymczasowy system kanałów kablowych. Dzięki wyjątkowym połączeniom teowym i krzyżowym, układanie odcinków odwodnień staje się zadaniem nieskomplikowanym i elastycznym.

Odwodnienia RECYFIX HICAP typ G to ultranowoczesne, rewolu-

cyjne rozwiązanie, które opracowano właśnie z myślą o szczególnych wymogach, jakie stawiają przed nim wyścigi Formuły 1. To pierwszy system, w którym zastosowano odcinki odwodnień z korpusem z tworzywa PE-PP, z pokrywą ze szczeliną wykonaną z niezwykle wytrzymałego na zużycie żeliwa sferoidalnego GGG 50, gwarantującego długoletnie, niezawodne działanie w warunkach ekstremalnie dużych obciążeń.

Korytka te charakteryzują się wytrzymałością na bardzo duże obciążenia dynamiczne, a jednocześnie działają w sposób bezpieczny i niezawodny wykazując się jednocześnie nadzwyczajną tolerancją na olbrzymie siły ssące, jakie powstają wskutek oddziaływania ogromnej prędkości samochodów wyścigowych. Korytka te spełniają jednak nie tylko wymagania z zakresu bezpieczeństwa, ale również znako-

miecie pełnią funkcję kanalizacji ściekowej wzdłuż toru dzięki znakomitym parametrom hydraulicznym. Korytka mogą odbierać bardzo duże ilości wody i transportować ją na długich odcinkach do głównego kanału. Kolejną zaletą tych korytek jest prostota obsługi, dzięki czemu ich instalacja na torze przebiegała łatwo i sprawnie. Warstwy wiążące i ruszty mogą być montowane bezpośrednio na jezdni, dzięki czemu jest to szczególnie efektywna koncepcja. Odpowiednia konstrukcja korytek zapewni również niezwykle atrakcyjny pod względem optycznym wygląd nawierzchni, co było bardzo istotne

na tak prestiżowej i luksusowej inwestycji.

SPRAWNE DZIAŁANIA NA BUDOWIE

Na torze zastosowano materiały najwyższej jakości. To samo można powiedzieć o prowadzonych w ramach tego projektu pracach logistycznych i planistycznych. Konieczna była precyzyjna koordynacja wszystkich robót ziemnych i powierzchniowych. A przecież tor nie był jedynym placem budowy: w tym samym czasie budowano hotel Yas Marina. Przez część jego terenu przebiegał tor. Do obu placów budowy prowadziły te same drogi

Firma HAURATON z siedzibą w Rastatt już od 50 lat odnosi sukcesy na rynku. Obecnie ma 17 oddziałów na całym świecie, z pomocą których świetnie się sprawdza w roli lidera rynku odwodnień liniowych, podczyszczania ścieków i zagospodarowania wód opadowych. Oferuje ponad 200 różnych produktów. Asortyment ulega nieustannym zmianom i udoskonaleniom. Dzięki wprowadzeniu korytek z PE-PP, bezśrubowego systemu łączenia Side-lock oraz wyjątkowego katalogu online, HAURATON wypracowuje sobie renomę wiodącego innowatora w branży. Dzięki ogromnemu doświadczeniu firma HAURATON brała udział w wielu międzynarodowych przedsięwzięciach, takich jak: Port Lotniczy Heathrow w Londynie, Emirates Stadium – Stadion Arsenalu Londyn, Muzeum Mercedes-Benz w Stuttgarcie czy Dworzec Centralny w Berlinie.

Również w Polsce firma HAURATON realizuje obecnie liczne prestiżowe obiekty infrastrukturalne, jak chociażby Węzeł Sośnica – pierwsze w Polsce skrzyżowanie autostrad A4 i A1, czy Port Lotniczy im. Fryderyka Chopina w Warszawie. Produkty firmy HAURATON sprawdzają się także na licznych obiektach sportowych, zarówno tych mniej prestiżowych, jak boiska „orlik”, jak i tych bardziej znanych. Należy tu wymienić między innymi: stadiony piłkarskie: Lecha Poznań, Legii Warszawa, Wisły Kraków czy Zagłębia Lubin oraz stadion żużlowy Motoarena Toruń czy stadion rugby Arki Gdynia.

Więcej informacji pod adresem www.hauraton.com.

dojazdowe. Wszystko trzeba było skoordynować na bardzo niewielkiej powierzchni – tunele, tor wyścigowy i obiekty kubaturowe. Niezbędna była więc idealna precyzja w dostosowaniu terminów dostaw, dróg transportowych i kierowania pracami budowlanymi. Pod dużym obciążeniem działali też wszyscy pracownicy zatrudnieni na budowie. Kadra i personel firmy HAURATON ściśle współpracował z architektami z firmy Tilke GmbH & Co. KG, którzy odpowiadali za całokształt budowy toru wyścigowego.

Wszystko poszło świetnie. Gdy 1 listopada oficjalnie powieje kra-

ciasta chorągiewka, będzie to pomysłny finał niemal dwuletniej budowy. Produkty firmy HAURATON zostały zamontowane około sześciu miesięcy przed tym terminem. Ze względów konstrukcyjnych ostatnia warstwa nawierzchni jezdni została rozłożona na samym końcu realizacji. Warstwa wiążąca znajdzie się tylko w obrębie podbudowy i podłoża. Nawierzchnia stanowić będzie cenny atut toru wyścigowego, a zatem ciężki sprzęt budowlany nie będzie mógł już na nią wjechać.

Autor jest Dyrektorem Generalnym firmy HAURATON Polska Sp. z o.o.

 hauraton
NOWOCZESNE SYSTEMY ODWADNIANIA

HAURATON Polska Sp. z o.o.

ul. Kasztelańska 37, 60-316 Poznań
tel.: 061/ 66 25 444, fax: 061/ 66 25 440
e-mail: hauraton@hauraton.com.pl

Zdjęcie: Archiwum MTP Sp. z o.o.

Justyna Sobiecka: Styczniowe targi budowlane organizowane już od 19 lat w Poznaniu to obowiązkowy punkt w kalendarzu dla wszystkich zainteresowanych nowościami w tym sektorze gospodarki. Co ciekawego czeka nas podczas targów Budma 2010?

Tomasz Stachowiak: Tematem przewodnim zbliżającej się edycji jest jeden z najnowszych trendów – budownictwo zrównoważone. Motyw ten przewijać się będzie zarówno w ekspozycji, jak i elementach programu wydarzeń. Na przykład w ramach projektu BudShow na targach wybudowany zostanie modelowy dom spełniający wymogi zrównoważonego budownictwa, czyli ekologiczny, ergonomiczny, ekonomiczny, energooszczędny, zasilany energią odnawialną, niezanieczyszczający otoczenia i gwarantujący domownikom komfortowy wypoczynek i zdrowe warunki życia.

Interesująco zapowiada się również projekt „Budownictwo pasywne”. Zalety budowy domów w tej zgodnej z ideą zrównoważonego budownictwa technologii prezentowane będą podczas Budmy w ramach specjalnej ekspozycji firm oferujących materiały i technologie stosowane w budownictwie pasywnym oraz dwudniowego cyklu seminariów i prezentacji Forum Budownictwa Pasywnego. Natomiast przykłady najnowocześniejszych rozwiązań stosowanych w budownictwie drewnianym – a drewno ma przecież w koncepcji zrównoważonego budownictwa miejsce szczególne – będzie można zobaczyć w ramach ekspozycji specjalnej Wioska Domów Drewnianych.

J.S.: Tradycyjnie już targom Budma towarzyszy Centrum Budownictwa Sportowego – wspólne przedsięwzięcie Polskiego Klubu Infrastruktury Sportowej i Międzynarodowych Targów Poznańskich. Czym będzie się charakteryzowała najbliższa edycja tego projektu?

T.S.: W 2010 r. CBS odbędzie się już po raz piąty; spodziewamy się, że zgromadzi około 100 firm. Podobnie jak poprzednio ekspozycja zostanie dogodnie zlokalizowana w pawilonach 6 i 6A. Wszystkim chętnym do udziału w imprezie przypomnę, że to już najwyższy czas, aby zarezerwować sto-

Czas na CBS!

Z **TOMASZEM STACHOWIAKIEM**,
Dyrektorem Centrum
Budownictwa Sportowego,
rozmawia Justyna Sobiecka

W 2010 r. CBS odbędzie się już po raz piąty; spodziewamy się, że zgromadzi około 100 firm.

isko. Dodam jeszcze, że przy okazji małego jubileuszu odświeżyliśmy nieco wizerunek wydarzenia, proponując m.in. nowe logo oraz nazwę bardziej oddającą zakres i charakter prezentowanej w ramach CBS oferty.

J.S.: Proszę przypomnieć czytelnikom – co obejmuje tematyka wydarzenia?

T.S.: CBS Budownictwo Sportowe, Rekreacyjne, Wellness i Spa – tak właśnie brzmi nowa nazwa projektu – obejmuje hale i stadiony, baseny, wellness i spa, rekreację, sprzęt sportowy, wyposażenie obiektów sportowych, oświetlenie i nagłośnienie, bezpieczeństwo obiektów sportowych, systemy kontroli dostępu, specjalistyczne materiały i technologie budowlane, a także projektowanie, finansowanie, budowa i eks-

ploatacja obiektów sportowych. Na stoiskach CBS swoje produkty i najnowsze osiągnięcia materiałowe, technologiczne i konstrukcyjne zaprezentują producenci i dystrybutorzy z sektora budownictwa sportowego i rekreacyjnego oraz producenci materiałów, technologii i wyposażenia mających zastosowanie w obiektach sportowych, rekreacyjnych i turystycznych, wellness i spa.

J.S.: Jakie atrakcje czekają na zwiedzających CBS?

T.S.: Ekspozycję CBS dopełnią spotkania z ekspertami i praktykami z branży infrastruktury sportowej i rekreacyjnej. Udział w tych wydarzeniach gwarantuje zdobycie wiedzy, która jest niezbędna przy planowaniu inwestycji. W punkcie konsultacyjno-informacyjnym, który będzie działał przez wszystkie dni targów na stoisku PKIS, wystawcy i zwiedzający będą mogli uzyskać bezpłatne porady w sprawach związanych z planowaniem, organizacją i udziałem w przetargach, finansowaniem, projektowa-

niem, budową i wyposażeniem oraz zarządzaniem obiektami sportowymi i rekreacyjnymi.

J.S.: Czy na targach w Poznaniu będzie można poznać wzorcowe realizacje obiektów sportowych i rekreacyjnych?

T.S.: Tak, zwiedzający będą mogli poznać się z wystawą „Budownictwo Polskiego Sportu”, na którą składają się prezentacje laureatów konkursu „Firma na Medal” i statuetek „Budowniczy Polskiego Sportu”. Na plakatach przedstawione będą nagrodzone obiekty: stadiony, boiska, hale sportowe, centra sportowo-rekreacyjne, baseny, ośrodki sportu i rekreacji, lodowiska, tory kajakarskie i inne obiekty oraz materiały, technologie i wyposażenie do tych obiektów.

J.S.: Kiedy więc będzie można to wszystko zobaczyć?

T.S.: Do zwiedzania ekspozycji CBS a także targów Budma i Bumasz, zapraszamy w dniach 19-22 stycznia przyszłego roku.

J.S.: Dziękuję za rozmowę.

REKLAMA

Greenie by
@saltex
for precise action

SALTEX OY.....
Naturalnie
Sztuczna
Trawa

Saltex Europa Sp. z o.o. (grupa SALTEX OY)
ul. Tarnogajska 18 lok. 102/103,
50-512 Wrocław
tel./faks (+48 71) 789 40 49,
e-mail: gz@saltex.fi, www.saltex.fi

Saltex OY (Sahatie 1, 62900 Alajarvi, FINLANDIA)
jest współzałożycielem ESTO tj. Europejskiego
Stowarzyszenia Producentów Sztucznej Trawy

Jeden z wiodących producentów sztucznej trawy w Europie
Certyfikaty FIFA 1* i 2*

(także według najnowszych standardów)

Ekspert w dziedzinie instalacji oferowanych systemów

Powierzchnie poliuretanowe z certyfikatem IAAF

Oferujemy samą trawę jak i instalację całego systemu

SPRAWDŹ CZY TWÓJ DOSTAWCA ZA 5 LAT BĘDZIE ISTNIAŁ !?

NAMING RIGHTS

bez obaw

Marta Grdeń

„Naming rights”, czyli komercjalizacja praw marketingowych do nazwy obiektów i wydarzeń (głównie sportowych), to w Polsce nowe narzędzie marketingowe, które jak każda nowość wciąż budzi pewne wątpliwości. Co ciekawe, więcej obaw mają właściciele obiektów sportowych, niż firmy zainteresowane zakupem praw do ich nazwy. Czy słusznie?

Każda innowacja przyjmowana jest początkowo z dużą dozą ostrożności. Niezależnie czy jest to nowatorskie rozwiązanie techniczne czy, jak w omawianym przypadku, marketingowe. Większość woli sprawdzić, jak nowości sprawdzają się u tej bardziej odważnej lub bardziej zasobnej mniejszości i dopiero widząc pozytywne rezultaty decyduje się na pójście w ich ślady. Takie postępowanie jest z pewnością bezpieczne, ale czy zawsze korzystne?

Historia wielokrotnie już pokazała, że największe sukcesy odniosły te marki, które postawiły na nowoczesne, często nawet ryzykowne formy budo-

wania wizerunku. Dalekowzroczność i odpowiedzialne podejście do rozwoju rynkowego pozwoliły im mocno zaistnieć w świadomości odbiorców i wyróżnić się. A co najciekawsze, w przypadku „naming rights” mniej wątpliwości mają potencjalni sponsorzy i inwestorzy, a znacznie więcej właściciele obiektów. Skąd te obawy?

Sprzedż nazwy, nie obiektu

Sponsoring ważnych imprez sportowych i kulturalnych stał się nieodłącznym elementem promocji liczących się marek. W Polsce na sponsorowanie sportu wydaje się około miliarda złotych rocznie. Jest to najlepszy dowód na to, że reklamodawcy doceniają znaczący wpływ sponsoringu na kształtowanie wizerunku marki.

Również przedstawiciele władz regionalnych mają świadomość, że dofinansowanie ze strony sponsorów jest niezbędnym elementem realizacji przedsięwzięć na dużą skalę. Niezależnie od tego czy organizowana jest uroczystość na poziomie lokalnym, czy też festiwal o randze międzynarodowej, to właśnie wsparcie sponsorów dostarcza środków na jego profesjonalną organizację.

Podsumowując, o korzyściach ze sponsoringu nie trzeba nikogo długo przekonywać. Organizatorzy potrzebują dopływu pieniędzy i coraz więcej firm jest zainteresowanych prezentacją swojego logo przy okazji róż-

nych wydarzeń. Skąd więc w Polsce tyle wątpliwości co do współpracy w ramach „naming rights”, umożliwiających firmie długoterminową ekspozycję, a właścicielowi obiektu wieloletnie wsparcie finansowe?

– Wolny rynek w Polsce nie rozwinął się jeszcze w takim zakresie jak w przypadku krajów zachodnich, stąd też wiele nowych form konkurowania o pozycję rynkową potrzebuje więcej czasu na znalezienie swych zwolenników – tłumaczy dr Katarzyna Dojwa z Instytutu Politologii Uniwersytetu Wrocławskiego. – W dalszym ciągu mamy małe zaufanie do „wielkiego biznesu”, szczególnie gdy wchodzi on w naszą lokalną przestrzeń. Co więcej, lubimy podkreślać, że coś jest „publiczne”, czyli należy do wszystkich. Obrandowanie stadionu, przypisanie jego nazwy do konkretnej marki, traktujemy jako odebranie mu tego publicznego charakteru oraz skomercjalizowanie wspólnego dobra.

Warto więc podkreślać, że „naming rights” polega na sprzedaży praw do nazwy, nie samego obiektu. – W zamian za określone wynagrodzenie, właściciel stadionu czy innego obiektu sportowego odsprzedaje sponsorowi prawa tytułarne i marketingowe, a nie prawa własności – wyjaśnia Wojciech Majeran z firmy Ciszewski Marketing Sportowy, specjalizującej się m.in. w realizacji projektów „naming rights”. – Często podkreśla się korzyści, jakie z tego tytułu otrzymuje sponsor. Trzeba jednak pamiętać o tym, że promowany jest również sam obiekt: odpowiednio dobrany sponsor zwiększa jego prestiż.

Przekonać władze lokalne

Właścicielami obiektów sportowych są najczęściej władze lokalne, dla któ-

rych umiejętnie zarządzanie ośrodkami jest często wyzwaniem wymagającym zaplanowania działań rozłożonych nawet na wiele lat. Zbudowanie efektywnie wyglądającego stadionu jest dopiero połową sukcesu. Inwestycją, która niejednokrotnie pochłonęła miliony złotych, trzeba jeszcze umieć tak zarządzać, żeby generowała stałe zyski.

W przypadku „naming rights” mniej wątpliwości mają potencjalni sponsorzy i inwestorzy, a znacznie więcej właściciele obiektów. Skąd te obawy?

– Niestety, polskie elity polityczne nie są chętne do podejmowania długofalowych, strategicznych decyzji – dodaje dr Katarzyna Dojwa. – Stosowany w Polsce marketing polityczny lubuje się w podkreślaniu tych efektów, które widać jeszcze za kadencji danej władzy: zbudujemy stadion, ale o zyski z tej inwestycji niech się martwią nasi następcy. Takie postępowanie widoczne jest szczególnie na poziomie władzy lokalnej. Warto zwrócić jeszcze uwagę na to, że w Polsce kontakt władzy ze światem biznesu budzi podejrzania. Myślę, że właśnie tego boją się najbardziej lokalni politycy.

Do takich innowacyjnych rozwiązań nie trzeba przekonywać lokalnych władz na przykład w Nowym Jorku, gdzie niedawno doszło do sprzedaży praw tytułarnych do jednego z przystanków metra. Dzięki tej transakcji zarząd transportu miejskiego zyska 4 miliony dolarów rocznie na sfinansowanie dodatkowych inwestycji. Więcej takich przykładów znaleźć można na portalu www.namingrights.eu:

– To zawsze kwestia równowagi pomiędzy naszymi potrzebami w zakresie przychodów i możliwościami zagospodarowania przestrzeni publicznej – tak decyzję o sprzedaży praw do nazwy stacji w wywiadzie dla „New York Times” tłumaczy rzecznik zarządu transportu miejskiego Jeremy Soffin.

EURO 2012 – szansa na szersze wykorzystanie „naming rights”

Pocieszający może być fakt, że mimo braku entuzjazmu wobec nowości, prędzej czy później przekonujemy się do ich skuteczności. Tak też jest z „naming rights”. Przykładem jest Arena w Łodzi, do której prawa tytułarne na 5 lat wykupiła firma Atlas. Doskonałym sprawdzianem dla tej koncepcji będą również zbliżające się Mistrzostwa Europy w piłce nożnej EURO 2012. Chęć sprzedaży praw do nazw obiektów zadeklarowali już właściciele stadionów, między inny-

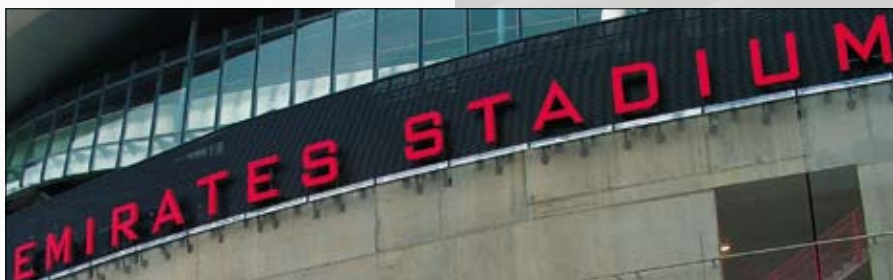

mi w Gdańsku i we Wrocławiu. Chętnych sponsorów nie brakuje – przewidyuje się, że przetargi na prawo do nazw obiektów mogą przyciągnąć największe polskie i zagraniczne marki.

Rośnie też potrzeba specjalistycznej wiedzy odnośnie „naming rights”, o czym świadczy coraz większa liczba publikacji, poruszających ten temat. Powstają portale internetowe, publikacje, artykuły poświęcone wyłącznie temu zagadnieniu. – Koniecznie trzeba uświadomić sobie, że „naming rights” nie polega tylko na nadaniu danemu obiektowi nazwy mniej lub bardziej znanej marki – mówi Wojciech Majeran z firmy Ciszewski Marketing Sportowy. – Niezbędna jest długoterminowa strategia, pomysł na promocję obiektu, przemyślana koncepcja jego rozwoju i konkretnie określony wizerunek.

W Polsce na sponsorowanie sportu wydaje się około miliarda złotych rocznie.

Takie działania wymagają dużej wiedzy oraz dokładnego zrozumienia istoty „naming rights”. Im szybciej właściciele obiektów sportowych przekonają się o korzyściach płynących z tej formy współpracy, tym bardziej optymalne warunki będą mogli wynegocjować z potencjalnymi partnerami. Warto o tym myśleć już teraz, zarówno w kontekście dużych, jak i mniejszych obiektów, ponieważ EURO 2012 będzie bez wątpienia momentem przełomowym, który sprawi, że powiązanie obiektu sportowego z daną marką stanie się standardem. ■

Zdjęcia: Norbert Skupirski, Paweł Kociej

Polska – Ukraina
U-21 na stadionie
w Legionowie

W Miejskim Ośrodku Sportu i Rekreacji w Legionowie zrealizowano ciekawą inicjatywę – od niedawna na stronie internetowej www.mosir-legionowo.pl dostępny jest podgląd z dwóch kamer obrotowych, pokazujących obiekty sportowe na Stadionie Miejskim. O nowej inwestycji rozmawiamy z **GRZEGORZEM GUTKOWSKIM**, Dyrektorem MOSiR Legionowo.

Magda Nabiałek: Czy nowa inicjatywa – podgląd on-line na obiekty sportowe – pozwoli wypromować zarządzane przez pana obiekty w szerszym niż do tej pory gronie użytkowników?

Grzegorz Gutkowski: Pomysł na uruchomienie monitoringu powstał z dwóch powodów: po pierwsze chcieliśmy zapewnić większe bezpieczeństwo użytkownikom Stadionu Miejskiego, a po drugie zainteresować większą rzeszę mieszkańców tym miejscem, jak też zwiększyć oglądalność strony internetowej Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji. Myślę, że jest to właściwie obrany kierunek promocji obiektu sportowego i obserwując np. statystyki odsłon witryny MOSiR-u zauważyliśmy wzrost oglądalności o około 40%.

M.N.: A czy udało się osiągnąć drugi cel – poprawić bezpieczeństwo użytkowników stadionu?

G.G.: Obraz z kamer jest nagrywany i przechowywany przez 7 dni w pamięci komputera, co pozwala nam odtworzyć zdarzenie, które miało miejsce np. dwa dni wcześniej. Ponadto operator monitoringu, w tym przypadku pracownik ochrony, może przybliżyć obraz w takim stopniu, że będzie możliwa identyfikacja sprawcy. Na szczęście sam

Stadion on-line

fakt istnienia monitoringu na obiekcie działa na tyle odstraszająco, że odpukać, żadne akty wandalizmu czy też kradzieże nie miały do tej pory miejsca.

M.N.: Jak pan ocenia ogólny stan bezpieczeństwa na obiektach sportowych w Polsce?

Obiekty MOSiR w Legionowie

Boisko wielofunkcyjne

Boisko ze sztuczną trawą

Lodowisko miejskie

KASZUB

**Nowa inwestycja
– monitoring na
objektach MOSiR**

**Tak będzie
wyglądała Arena
Legionowo**

G.G.: Moim zdaniem sukcesywnie wzrasta, ale nadal jeszcze odbiegamy pod tym względem od standardów obowiązujących w krajach Europy Zachodniej. Naszą największą bolączką są stadiony piłkarskie, które niestety nie są przystosowane do panującej w tym środowisku rzeczywistości i bardzo często właśnie tam dochodzi do aktów wandalizmu, które rzutują na opinię o bezpieczeństwie na innych obiektach sportowych w Polsce. Patrząc na swoje podwórko mogę zapewnić, że my ten kłopot mamy za sobą, na co z pewnością ma wpływ bardzo dobra współpraca z Policją i Strażą Miejską.

M.N.: Co sądzi pan o innej formie promocji obiektu sportowego, jakim jest instalacja nowoczesnych rozwiązań multimedialnych? Czy nadal nie są one zbyt drogie dla gospodarzy obiektów sportowych?

G.G.: Myślę, że w najbliższym czasie takie rozwiązania będą coraz powszechniejsze, a co za tym idzie, również tańsze. Większość obiektów sportowych w Polsce to już wiekowe budowle, bardzo często nieprzystosowane do nowoczesnych rozwiązań multimedialnych. Trwający w chwili obec-

nej boom na inwestycje sportowe z pewnością zmieni ten stan rzeczy.

M.N.: Czy w najbliższym czasie planowane są kolejne inwestycje na obiektach MOSiR-u?

G.G.: Obiekty MOSiR-u Legionowo to w chwili obecnej jeden wielki plac budowy. Na Stadionie Miejskim trwa właśnie montaż oświetlenia o natężeniu max. 500 lux i trybun na 200 osób przy boisku ze sztucznej trawy. Trwa także budowa Areny Legionowo – hali widowiskowo-sportowej na 2 tys. widzów, której zakończenie planowane jest na trzeci kwartał 2010 r. Ponadto na terenie Parku Rekreacyjnego przy ul. Królowej Jadwigi trwają prace przy budowie wielofunkcyjnego boiska sportowego ogólnodostępnego dla dzieci i młodzieży do piłki ręcznej, koszykówki i siatkówki o nawierzchni poliuretanowej, a na osiedlu Piaski trwają prace przy budowie „orlika”. Obydwie inwestycje powinny się zakończyć do końca października br. W kolejnych latach planujemy również wykonać zadanie trybuny stadionu, bieżnię lekkoatletyczną o nawierzchni tartanowej oraz budowę aquaparku. Czekamy więc jeszcze wiele pracy nad rozbudową bazy sportowej w Legionowie.

M.N.: Dziękuję za rozmowę.

Park rekreacyjny

Skatepark

Obiekty sportowe

Nowy Adres siedziby firmy

Firma KASZUB Dariusz Kaszuba
ul. Rzemieśnicza 3
83-307 Kiełpino - Leszno
tel.: 058 685 41 03, 058 684 00 36
fax: 058 685 41 04
e-mail: dariusz.kaszuba@gmail.com

Ośrodek z historią

Roman Stygar

Na przykładzie MOSiR-u w Jaśle można prześledzić historię tworzenia się struktur ośrodków sportu i rekreacji w miastach powiatowych.

MOSiR Jasło jest typowym przykładem ośrodka sportu i rekreacji w Polsce funkcjonującym w mieście będącym siedzibą powiatu ziemskiego. Zapoznając się z historią i przeznaczeniem obiektów sportowych wchodzących w jego skład, warto rozważyć potrzebę dalszych inwestycji w infrastrukturę sportową.

Trochę historii

Zanim zapoznamy się z funkcjonowaniem poszczególnych obiektów

sportowych i rekreacyjnych Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Jaśle należy wspomnieć kilka faktów, które zapoczątkowały jego utworzenie.

23 lutego 1968 r. powstał Społeczny Komitet Organizacyjny Budowy Ośrodka Sportowego w Jaśle. Rok później dokonano wywłaszczenia nieruchomości gruntowych z przeznaczeniem pod budowę Ośrodka Sportu i Rekreacji w Jaśle. Następnie uchwałą Powiatowego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki powołany został do życia Społeczny Komitet Budowy

Powiatowego Ośrodka Turystyki i Wypoczynku w Krempcnej, który w późniejszym okresie podlegał organizacyjnie OSiR-owi w Jaśle.

Jeszcze w tym samym roku Powiatowa Rada Narodowa przekazała tereny pod budowę ośrodka sportowego przy

Najważniejszym zadaniem MOSiR-u Jasło jest propagowanie sportu i rekreacji na terenie miasta.

ul. Krasińskiego w użytkowanie odpłatne na rzecz Powiatowego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki w Jasle. W międzyczasie powstawały (w formie czynów społecznych, ze środków miejscowych zakładów pracy oraz z dotacji centralnych) obiekty sportowe przyszłego Ośrodka Sportu i Rekreacji, tj. hala sportowa i hotel. W ówczesnych planach była również budowa basenu kąpielowego oraz lodowiska.

W końcu, uchwałą Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Jasle, w 1973 r. został utworzony zakład budżetowy

pod nazwą Powiatowy Ośrodek Sportu Turystyki i Wypoczynku w Jasle. Dokument ten precyzował zadania powołanego ośrodka, sposób ich realizacji, określał władze ośrodka, sposób reprezentacji oraz wyposażał utworzony zakład budżetowy w majątek. W skład tego majątku wchodziły: hala sportowa, inwentarz Powiatowego Ośrodka Wychowania Fizycznego w Jasle, Hotel Turystyczny w Jasle i na Folszu.

Na podstawie zarządzenia Naczelnika Miasta Jasła na bazie Powiatowego Ośrodka Sportu Turystyki i Wypoczynku w Jasle powołano z dniem 1 lipca 1975 r. zakład budżetowy pn. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Jasle. Zarządzenie to określało przedmiot działania powołanego ośrodka oraz jego zadania.

Po transformacji ustrojowej oraz w wyniku wprowadzenia reformy administracyjnej naszego kraju uchwałą w 1992 r. utworzono zakład budżetowy miasta Jasła pn. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Jasle im. ppłk Henryka Do-

brzańskiego „Hubala”. Uchwała określała podstawę prawną działania MOSiR-u oraz przedmiot jego działalności.

Obiekty MOSiR w Jasle

W chwili obecnej Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Jasle dysponuje następującymi obiektami:

- halą sportową,
- sztucznym lodowiskiem,
- stadionem piłkarskim,
- odkrytym basenem kąpielowym,
- kawiarnią, siłownią,
- mini hotelem,
- kortami tenisowymi,
- boiskiem do baseballa,
- krytą pływalnią.

Hala sportowa zlokalizowana jest przy ul. Sikorskiego 15. Oddana została do eksploatacji w roku 1974. Obiekt ten przeznaczony jest do uprawiania halowych dyscyplin sportowych takich jak piłka siatkowa, piłka koszykowa, kometka, tenis stołowy oraz sportów walki. W hali prowadzone są aktualnie rozgrywki ligowe w/w dyscyplinach. Obiekt

MOSiR Jasło koordynuje i organizuje szkolenia w różnych dyscyplinach sportu oraz zajęcia sportowo-rekreacyjne i rehabilitacyjne, zapewniając wykwalifikowaną kadrę.

BASENY

AQUAPARKI

ATRAKcje WODNE

LAGHETTO

Oferta SPM Management to:
dostawa i montaż basenów
dostawa innych atrakcji basenowych
przygotowanie Koncepcji Ośrodków
nadzór nad realizacją inwestycji
szkolenie personelu
zarządzanie obiektem

SPM Management Sp. z o.o.
ul. Inżynierska 3, 20-484 Lublin
Tel./fax. +48 81 744-91-25
e-mail: office@spmanagement.pl
www.laghetto.pl

daje również możliwość organizacji imprez rozrywkowych oraz estradowych.

W skład obiektu hali sportowej wchodzi: duża hala o powierzchni parkietu 600 m² oraz widownia dla 600 osób, mała hala o powierzchni ok. 200 m² przeznaczona w głównej mierze do uprawiania sportów walki (judo, karate) oraz zaplecze socjalne dla korzystających z obiektów, a także zaplecze techniczne oraz garaże.

Sztuczne lodowisko oddane zostało do eksploatacji w 1977 r. Ze względu na zastosowany wówczas mało wydajny system schładzania płyty oraz fakt, że nie jest ono zadaszone, lodowisko funkcjonuje głównie w miesiącach zimowych (najczęściej w okresie grudzień – luty). Jego powierzchnia wynosi 1800 m² i jest wykorzystywana do rekreacyjnej jazdy na łyżwach oraz do prowadzenia zajęć lekcyjnych przez szkoły.

Stadion piłkarski zlokalizowany jest przy ul. Śniadeckich 15. Został przejęty przez MOSiR jako mienie komunalne w 1997 r. W skład obiektu wchodzi: pełnowymiarowa płyta główna boiska do piłki nożnej wraz z trybunami mieszczącymi ok. 2 tys. osób oraz budynek administracyjno-szatniowy i budynek socjalny. Obiekt przeznaczony jest w głównej mierze do prowadzenia zajęć treningowych piłki nożnej we wszystkich grupach wiekowych oraz do rozgrywania meczy ligowych w poszczególnych klasach młodzieżowych. Stadion ten wynajmowany jest również na treningi i mecze ligowe dla klubu JKS Czarni 1910 Jasło.

Odkryty basen kąpielowy oddany został do użytku w roku 1993 r. Ze względu na warunki klimatyczne basen ten funkcjonuje głównie w miesiącach letnich. W skład obiektu wchodzi:

- niecka główna o wymiarach 50 x 23 m i kubaturze wody 2500 m³,

- dwa brodziki kąpielowe dla dzieci,
- zaplecze sanitarno-higieniczne (natryski, ubikacje, przebieralnie),
- stacja uzdatniania wody basenu kąpielowego,
- boiska do plażowej piłki siatkowej.

Obiekt ten przeznaczony jest głównie dla celów rekreacyjnych; odbywają się na nim również lokalne zawody pływackie na krótkich dystansach.

Kawiarnia świadczy usługi w zakresie wyżywienia zgrupowań sportowych, gastronomii oraz organizacji

Zapotrzebowanie mieszkańców na dobra wyższego rzędu, którymi niewątpliwie są usługi w zakresie sportu i rekreacji, z każdym rokiem wzrasta. Mając na uwadze powyższe tendencje należy mieć nadzieję, że baza sportowa będzie sukcesywnie rozbudowywana.

imprez. Lokal o powierzchni 107 m² jest własnością MOSiR-u. W chwili obecnej jest dzierżawiony agentowi na podstawie umowy.

Siłownia MOSiR zlokalizowana jest w budynku szatniowym basenu kąpielowego. Została oddana do eksploatacji w 1995 r. Wyposażenie obiektu stanowią urządzenia zapewniające ok. 40 stanowisk treningowych. Z siłowni korzystają w formie rekreacji osoby indywidualne jak również grupy zorganizowane (np. drużyny piłki nożnej i siatkowej w ramach przygotowań do sezonu). Oddzielne pomieszczenie zajmuje siłownia ze specjalnie dobranymi urządzeniami do ćwiczeń dla kobiet.

Mini hotel został oddany do eksploatacji w 1972 r. Jest to budynek parte-

rowy posiadający 42 miejsca noclegowe. Przeznaczony jest głównie do zapewniania noclegów dla grup przebywających w MOSiR. Świadczy również usługi hotelowe dla innych osób. W chwili obecnej jest dzierżawiony na podstawie umowy najmu.

Korty tenisowe o nawierzchni ceglanej zostały oddane do eksploatacji w roku 2000. Są to dwa korty tenisowe oraz ściana treningowa. Przeznaczone są do rekreacyjnego uprawiania tenisa przez dorosłych jak również do nauki gry dla młodzieży.

Boisko do baseballa zlokalizowane jest obok budynku technicznego basenu i lodowiska. Oddane zostało do użytku w 1990 r.

Kryta pływalnia powstała w 2002 r. Jest to nowoczesny architektonicznie, technicznie oraz funkcjonalnie obiekt, posiadający basen sportowy o długości 25 m, basen rekreacyjny wyposażony w masaż oraz bicz wodny i whirlpool. Niewątpliwą atrakcją tego obiektu jest rynnna zjazdowa o długości 105 m.

Dla korzystających z basenu udostępniono także sauny oraz solaria. Obiekt posiada również trybunę oraz zaplecze gastronomiczne z salą konsumpcyjną z widokiem na halę basenową.

Zapotrzebowanie wzrasta

Cele i zadania naszej instytucji zostały nakreślone w statucie. i tak najważniejszym zadaniem MOSiR-u Jasło jest propagowanie sportu i rekreacji na terenie miasta – we współpracy ze szkołami i klubami sportowymi. Ośrodek koordynuje i organizuje szkolenia w różnych dyscyplinach sportu oraz zajęcia sportowo-rekreacyjne i rehabilitacyjne, zapewniając wykwalifikowaną kadrę.

MOSiR udostępnia wszystkie obiekty mieszkańcom naszego miasta, pracownikom zakładów pracy, a także wszystkim, którzy przebywają na terenie Jasła.

Ważną cechą naszych obiektów jest przystosowanie ich do korzystania przez osoby niepełnosprawne, co jest wykorzystywane m.in. na spotkania

integracyjne, organizację imprez rajdowych Stowarzyszenia Osób Niepełnosprawnych czy też np. organizację obozów sportowych stowarzyszenia „Start”, którego członkowie uprawiają koszykówkę na wózkach.

Zapotrzebowanie mieszkańców Jasła na dobra wyższego rzędu, którymi niewątpliwie są usługi w zakresie sportu i rekreacji, z każdym rokiem wzrasta. Wszelkie działania profilaktyki zdrowotnej wiążące się z propagowaniem zdrowego trybu życia, prowadzone już od etapu edukacji szkolnej, skłaniają mieszkańców naszego miasta czy nawet powiatu do korzystania ze świadczonych przez nasz zakład usług. Mając na uwadze powyższe tendencje mamy nadzieję, że baza sportowa naszego ośrodka w dalszym ciągu będzie rozbudowywana, tak aby móc zaoferować jeszcze szerszy wachlarz możliwości aktywnego i przyjemnego spędzenia wolnego czasu.

Roman Stygar

Autor jest pracownikiem MOSiR Jasło

Zdjęcia: archiwum MOSiR Jasło

REKLAMA

Systemy informatyczne dla obiektów sportowych i rekreacyjnych (ESOK)

PROBLEMY NIE ISTNIEJĄ ISTNIEJĄ TYLKO ROZWIĄZANIA

kompleksowa obsługa klienta: łączenie sieci obiektów w jeden system, szerokie możliwości konfiguracji produktów, definiowanie uprawnień operatorów, obszernie statystyki i raporty, funkcje trenerskie, obsługa urzędzeń, rezerwacje internetowe, generowanie plików wymiany (eksport danych do systemów księgowych), podział obiektu na strefy z możliwością kontroli dostępu

SportSoft AG

Producent: SportSoft AG ul. Warszawska 25, 05-830 Nadarzyn,
tel.: 022 382-15-10 www.sportsoft.pl, biuro@sportsoft.pl

Zabezpieczenie medyczne imprez sportowych

Rafał Berdys

Kontynuując na łamach „sportplusa” opisywanie problematyki bezpieczeństwa na sportowych imprezach masowych, tym razem proponujemy zapoznać się z kwestią zabezpieczenia medycznego tego typu wydarzeń.

Masowe imprezy sportowe to nie współzawodnictwo sportowe oglądane z trybun przez widzów, ale i zwiększone ryzyko pojawienia się zdarzeń zagrażających zdrowiu bądź życiu. Na organizatorach takich imprez, gromadzących często kilka tysięcy widzów, spoczywa wielka odpowiedzialność zapewnienia bezpieczeństwa medycznego wszystkim ich uczestnikom.

Aspekty prawne

Obowiązkiem organizatorów masowych imprez sportowych jest zapewnienie bezpieczeństwa, właściwych warunków sanitarnych oraz opieki medycznej zarówno osobom przebywającym na widowni, jak i wchodzącym w skład zespołów sportowych, przedstawicielom ich klubów oraz ekipom sę-

dziowskim. Obowiązek taki wynika przede wszystkim z Ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych (z dnia 20 marca 2009 r.), a także Ustawy o ochronie przeciwpożarowej, Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, prawa budowlanego, jak również z aktów wykonawczych do tych ustaw i pośrednio innych regulacji prawnych.

Zapewnienie bezpieczeństwa medycznego na sportowych imprezach masowych spoczywa na organizatorach wydarzenia, jednak najczęściej podmiotami, które zapewniają zabezpieczenie medyczne, są stałe punkty medyczne w danym obiekcie, ambulanse oraz medyczne patrole piesze.

W skład personelu medycznego imprez sportowych wchodzi głównie ratownicy medyczni, lekarze i pielęgniarki. Siły i środki, którymi dysponują medycy, to m.in. podstawowe środki farmakologiczne, torby ratunkowe wyposażone w opatrunki jednorazowe oraz szyny unieruchamiające, deski ortopedyczne, defibrylatory i inne środki medyczne w zależności od specyfiki imprezy.

Podwyższone ryzyko

Każde duże zgromadzenie ludzi wiąże się z podwyższonym ryzykiem obrażeń i zachorowań skoncentrowa-

nych w jednym czasie i miejscu. Gdy występuje wiele zdarzeń jednostkowych i pojawia się problem z ich opaniem przez służby medyczne, może dojść do katastrofy.

Co sprzyja pojawieniu się takiego ryzyka? Nadmierna liczba zachorowań, wystąpienie paniki albo skumulowanie agresji tłumu. W przypadku masowej imprezy sportowej zawsze istnieje pewien stopień ryzyka i wynika on choćby ze statystycznej zachorowalności w określonej populacji i w określonym czasie. Można powiedzieć, że ryzyko to wzrasta proporcjonalnie do liczby uczestników zgromadzenia i czasu jego trwania.

Ryzyko związane ze skupiskami ludzi w trakcie trwania imprezy masowej należy traktować jako potencjalny wypadek masowy (zdarzenie, w którym w celu udzielenia pomocy konieczne jest skierowanie na miejsce wypadku wielu zespołów ratownictwa medycznego i jest to możliwe do wykonania przez lokalny system ratownictwa) lub katastrofę (sytuację, gdy lokalny system ratownictwa okazuje się niewydolny i trzeba uzyskać pomoc medyczną z zewnątrz).

Przewidując rozwiązania metodyczne sytuacji zagrożenia dla uczestników i organizatorów imprezy sportowej,

Zapewnienie bezpieczeństwa medycznego na sportowych imprezach masowych spoczywa na organizatorach tych wydarzeń.

można posłużyć się tzw. trójkątem epidemiologicznym. Metoda ta pozwala na analizę zależności pomiędzy człowiekiem, jego środowiskiem i działającymi czynnikami zewnętrznymi. Na przykład dla obrażeń ciała czynnikiem zewnętrznym będzie energia kinetyczna. Czynnikiem zewnętrznymi mogą to być także rozmaite substancje chemiczne, wysoka temperatura czy promieniowanie jonizujące. Działania tych czynników mogą się na siebie nakładać.

Katastrofy mogące wystąpić w trakcie trwania masowej imprezy sportowej w dużej skali są na ogół nieskompensowane (trudne do opanowania), gdyż mimo zabezpieczenia medycznego, zanim zostanie zorganizowana odpowiednia pomoc i dotrze ona na miejsce wypadku, upływa zbyt dużo czasu, a możliwości szpitali również są ograniczone.

Biorąc pod uwagę fakt, iż im skala zdarzenia jest większa, tym więcej jest zaangażowanych służb i instytucji, oczywistym staje się, że żadna z nich nie może działać samodzielnie, w oderwaniu od innych. Stąd też niezwykle istotną rolę w organizowaniu bezpieczeństwa na dużych imprezach sportowych odgrywa prawidłowa koordynacja działań ratowniczych. Dlatego dla określonego terenu, opracowuje się zwykle jeden wspólny plan, a każda z instytucji, która może brać udział w akcji ratunkowej, powinna opracować plan własny, jednak zakładający współpracę z pozostałymi partnerami.

Tragiczne przykłady

Do trudnych do przewidzenia, a czasami bardzo groźnych w skutkach zdarzeń doprowadzają agresja lub panika. Znamy przykłady, kiedy to ludzie tratowali się nawzajem, czasem powodowani złością, a czasem przerażeni prawdziwym lub urojonym zagrożeniem.

Jednym z przykładów może być mecz z 11 kwietnia 2001 r. rozegrany na stadionie Ellis Park w Johannesburgu w RPA. Tragedia wydarzyła się, kiedy tłum kibiców posiadających bilety próbował dostać się na wypełniony już widzami stadion, na którym rozgrywany był mecz piłki nożnej czołowych drużyn ligi południowoafrykańskiej: Kaizer Chiefs i Orlando Pirates. W wyniku tragicznych wydarzeń zginęły 43 osoby, w tym wiele kobiet i dzieci. Rannych zostało co najmniej 85 osób, z czego osiem ciężko. Większość poszkodowanych miała urazy kończyn górnych, dolnych i żeber. Według relacji świadków, w momencie tragedii na stadionie który mógł pomieścić 60 tys. kibiców – było ich 100 tys.

Kolejną wielką tragedią było zawałenie się pod naporem kibiców barier trybun pod koniec derbów Glasgow: Celtic – Rangers, które odbyły się 2 stycznia 1971 r. W końcówce meczu część kibiców wyszła, a następnie usiłowała wrócić na stadion słysząc, że piłkarze Rangers strzelili wyrównującą bramkę. Wówczas śmierć poniosło 66 osób, a 140 zostało rannych.

Inna katastrofa, na skutek której śmierć poniosło 39 osób, miała miejsce przed meczem finałowym piłkarskiego Pucharu Mistrzów: FC Liverpool – Juventus Turyn, który odbył się 29 maja 1985 r. na stadionie Heysel w Brukseli. Wówczas zamieszanie i dezorientacja tłumu utrudniły przeprowadzenie akcji ratowniczej. Siły policyjne skupiły się na tym, by stadionu nie opuściła ani jedna osoba, która się na nim znajdowała. Ewentualne przeniesienie zamieszek na ulice Brukseli mogło bowiem doprowadzić do jeszcze większej liczby ofiar.

Kolejne fatalne w skutkach wydarzenie miało miejsce 18 dni przed tragedią w Brukseli. 11 maja 1985 r. podczas meczu trzeciej ligi angielskiej pomiędzy Bradford City a Lincoln City doszło do pożaru jednej z trybun, najprawdopodobniej na skutek rzuconego niedopałka papierosa. Wówczas śmierć poniosło 56 kibiców, a 250 zostało rannych.

Wymienione przypadki masowych imprez sportowych pozwalają do-

mniemywać, iż w niektórych sytuacjach, nawet doskonale przygotowany plan reagowania i system zabezpieczenia medycznego nie jest w stanie zapewnić pełnego bezpieczeństwa uczestnikom sportowego wydarzenia.

Przygotowanie zabezpieczenia medycznego

Na właściwe przygotowanie zabezpieczenia imprez masowych pod względem medycznym ma wpływ wiele różnych czynników zależnych od organizatorów, regulacji prawnych i działania sił porządkowych, a także służb medycznych zarówno ratowniczych, jak i szpitalnych, a nawet sprawujących podstawową opiekę zdrowotną.

Dlatego ważne jest, aby wszystkie służby współpracowały już na etapie planowania, a potem podczas trwania imprezy.

Działania zabezpieczające powinny rozwijać się wielotorowo. Przede wszystkim należy podejmować działania zapobiegawcze. Realnie jednak mogą być prowadzone długofalowe programy prewencji obrażeń i chorób. Jednak to, kto weźmie udział w imprezie masowej i jaki jest jego stan zdrowia, nie do końca zależy od organizatorów. Jeśli zaś chodzi o środowisko, to można próbować wyeliminować możliwości zagrożenia na etapie planowania obiektów sportowych, ale w konkretnej sytuacji trzeba się dostosować do tego, co istnieje realnie. Istotne jest wpływanie na zachowania gromadzących się kibiców. Zwykle jest za późno na wdrażanie strategii prewencji obrażeń w tym zakresie np. edukacji. Pozostają jednak jeszcze bardzo skuteczne metody informowania uczestników imprezy, które zwierają: krótkie

Niezwykle istotną rolę w organizowaniu bezpieczeństwa na dużych imprezach sportowych odgrywa prawidłowa koordynacja działań ratowniczych.

instrukcje zachowania się w razie pojawienia się konkretnych zagrożeń. Niezmiernie istotne jest stałe przekazywanie bieżących informacji przez instalacje nagłaśniające. Czasem może to być jedyny sposób zapobieżenia wybuchowi paniki lub jej opanowania.

Nieco odmiennym torem musi przebiegać przygotowanie do pracy zespołów medycznych i miejsc ich pracy. Doświadczenie z wielu dużych imprez masowych nakazuje ustawienie wśród zgromadzonych dobrze oznakowanych punktów medycznych, do których każdy poszkodowany będzie w stanie samodzielnie dotrzeć w czasie nie dłuższym niż 5 minut. W punkcie takim powinien być lekarz, pielęgniarka lub ratownik medyczny i 4 ratowników (ratownik to osoba po 64-godzinnym kursie kwalifikowanej pierwszej pomocy). Muszą tam znajdować się gotowe na wezwanie ruchome patrole medyczne kierowane przez ratownika medycznego (czyli zespoły 4-5 osobowe), gdyż w tłumie lub między krzesłkami na widowni może powstać problem z ewakuacją poszkodowanego. Trzeba też uwzględnić możliwość dostarczenia chorego wymagającego dalszej pomocy z takiego punktu medycznego do ambulansu lub do szpitala polowego, ewentualnie dotarcia w dowolne miejsce w tłumie zespołu wyposażonego w defibrylator automatyczny AED, tlen i środki farmaceutyczne. Dotarcie zespołu ratunkowego ze sprzętem ratowniczym do poszkodowanego powinno zająć około 5 do 8 minut, pod warunkiem, że w miejscu zagrożenia rozpoczęto resuscytację krążeniowo-oddechową według procedur podstawowych zabiegów ratujących życie (Basic Life Support).

Można próbować wyeliminować możliwości zagrożenia na etapie planowania obiektów sportowych, ale w konkretnej sytuacji trzeba się dostosować do tego, co istnieje realnie.

Szpital polowy

W zależności od charakterystyki, skali i rozmiaru masowej imprezy sportowej, może zająć konieczność zorganizowania na obrzeżach terenu objętego wydarzeniem małego szpitala polowego w namiotach lub adaptowanych pomieszczeniach. Szpitale polowe muszą być tak usytuowane, aby ambulans medyczny miał do nich jak najkrótszą drogę dotarcia. Obsadę takiego kilkunastolóżkowego szpitala powinno stanowić 2-4 lekarzy, 4-6 pielęgniarek, 4-6 ratowników medycznych i co najmniej 1-2 osoby odpowiedzialne za logistykę.

W małym szpitalu polowym powinno się wyodrębnić punkt segregacji, obok usytuować 1-2 stanowiska z wyposażeniem resuscytacyjnym, a jeśli to możliwe – w osobnym namiocie punkt pomocy ambulatoryjnej oraz łóżka do obserwacji i krótkoterminowego leczenia. Mały szpital polowy powinien być zaopatrzony w odpowiednią ilość płynów infuzyjnych, zestawów do przetaczania dożylnego, tlenu, leków i materiałów opatrunkowych. Powinna istnieć możliwość wykonania najprostszych badań, przede wszystkim oznaczenia stężenia cukru we krwi oraz wykonania EKG. Wykonywania zabiegów chirurgicznych należy raczej w takich warunkach unikać, ze względu na spore ryzyko powikłań. Co istotne, stan ciężko chorych pacjentów należy starać się ustabilizować jeszcze w punkcie pomocy medycznej zorganizowanym w miejscu wypadku masowego, zabezpieczając podstawowe funkcje życiowe. W przypadku urazów konieczne jest postępowanie doraźne np. tamowanie krwawień czy stabilizacja złamań. Część osób zgłaszających się po pomoc często potrzebuje tylko odpoczynku, posiłku lub dostarczenia wody. Dlatego poza lekami trzeba mieć do dyspozycji płyny do picia, herbatniki, jak również cukierki. W przewiewne dni niektórzy pacjenci wolą przebywać na świeżym powietrzu, niż w dusznym namiocie. Warunki pogodowe mogą jednak sprawić, że zajdzie po-

trzeba ogrzewania wyziębionych i przemoczonych.

Wszystkie punkty medyczne, ruchome patrole i szpitale polowe powinny być połączone siecią łączności bezprzewodowej zarówno między sobą, jak i z działającymi na danym terenie systemem ratownictwa medycznego. Przy małych szpitalach polowych i niektórych punktach medycznych powinny stacjonować ambulanse, tak aby pacjent mógł być przewieziony do szpitala bez zbędnej zwłoki. Na miejsce odjeżdżających ambulansów powinno się dysponować następnym. Całe zabezpieczenie medyczne powinno podlegać jednolitemu kierownictwu, najlepiej lekarzowi ratunkowemu, z dużym doświadczeniem w pracy w warunkach pozaszpitalnych.

Jeżeli masowa impreza sportowa ma trwać dłużej np. kilka dni, a w szczególności na terenie znacznie oddalonym od najbliższego szpitala, należy rozważyć koncepcję rozwinięcia większego szpitala polowego, w którym można by także przeprowadzać ratujące życie zabiegi chirurgiczne. Konieczne jest wówczas wyznaczenie i przygotowanie lądowiska dla śmigłowców („sportplus” nr 9/2009 s. 32-33).

Duże znaczenie odgrywa tutaj przewidywanie konsekwencji zagrożeń. Przygotowane według przedstawionych zasad zespoły zabezpieczenia medycznego mają z reguły wyścierać dużo pracy w związku z indywidualnymi zachorowaniami i obrażeniami ciała. W razie przerozdzenia się masowej imprezy sportowej w katastrofę przy ponadprzeciętnej liczbie zachorowań lub obrażeń, siły te nie będą w stanie samodzielnie jej opanować i w takiej sytuacji konieczne jest wdrożenie terenowego planu kryzysowego, jak w każdym innym wypadku o charakterze masowym. Sytuację bardzo ułatwi obecność na miejscu wielu zespołów mogących udzielać pierwszej pomocy, lekarzy przygotowanych do rozpoczęcia segregacji według kryteriów obowiązujących w katastrofach, a także działających punktów medycznych.

Całe zabezpieczenie medyczne powinno podlegać jednolitemu kierownictwu, najlepiej lekarzowi ratunkowemu, z dużym doświadczeniem w pracy w warunkach pozaszpitalnych.

Triage – segregacja medyczna

W sytuacji zaistnienia katastrofy podczas trwania masowej imprezy sportowej sposób klasyfikacji medycznej rannych różni się od udzielania pierwszej pomocy indywidualnemu poszkodowanemu. Należy wówczas stosować takie postępowanie, aby zrobić jak najwięcej dla możliwie największej liczby poszkodowanych, w taki jednak sposób, aby nie dopuścić do będącej do uniknięcia śmierci. W zdarzeniu, w którym znajduje się wielu poszkodowanych należy głęboko zastanowić się komu w pierwszej kolejności udzielić potrzebnej pomocy: czy tej osobie, która jest najbliższą i najgłośniejszą krzyczy, czy może osobie, która właśnie przestała oddychać.

Kryteria, którymi należy się posługiwać w trakcie szybkiej selekcji poszkodowanych w wypadku masowym lub katastrofie określa się mianem segregacji medycznej „triage.” Metoda ta polega na szybkiej ocenie zagrożenia życia poszkodowanych i wybrania spośród nich tych, którzy wymagają najpilniejszej pomocy oraz możliwie szybkiego przekazania ich do właściwego miejsca udzielenia definitywnej pomocy medycznej. Segregację, ze względu na dynamiczne zmiany objawów chorobowych stanu zdrowia poszkodowanych, powinno się wykonywać w trybie ciągłym (tzn. po wstępnej segregacji ofiar zdarzenia należy powtarzać ją aż do momentu udzielenia pomocy wszystkim rannym). Niepoprawnym działaniem na miejscu katastrofy pierwszego przybyłego zespołu ratownictwa medycznego jest zabranie do ambulansu przypadkowego pacjenta i transport do szpitala.

Kryteria triage’u, czyli sposoby oceny stopnia zagrożenia życia ofiary wy-

padku, powinny opierać się na ciężkości doznanych przez nią obrażeń, ich wpływie na podstawowe czynności życiowe, cechach osobniczych poszkodowanego (wiek, ogólny stan zdrowia) i na analizie mechanizmu, w jakim do tych obrażeń doszło. Niekiedy tylko w ten sposób można przewidzieć możliwość nagłego pogorszenia się stanu zdrowia chorego lub podejrzewać powstanie niewidocznych na pierwszy rzut oka obrażeń wewnętrznych.

Na podstawie prostych kryteriów oceny stanu chorego dokonuje się rozdziału ofiar wypadku na trzy zasadnicze grupy: wymagających natychmiastowej pomocy, pilnej pomocy i pomocy opóźnionej. Odpowiadają im odpowiednio kolory: czerwony, żółty i zielony. W taki sposób za pomocą kolorowych taśm lub zawieszek oznacza się poszczególnych chorych, aby ekipa transportująca ich do miejsca udzielania pomocy wiedziała kogo najpierw zabierać i dokąd transportować. Uznanym za zmarłych pozostawia się na miejscu zdarzenia oznaczając ich kolorem czarnym. Innymi słowy „czerwoni” to poszkodowani wymagający wspomaganego oddychania lub sztucznego oddechu, „żółci” to poszkodowani niezdolni do poruszania się o własnych siłach, ale oddychający samodzielnie. „Zieloni” to osoby chodzące i oddychające samodzielnie. „Czarni” to poszkodowani, u których po udrożnieniu dróg oddechowych nie powrócił oddech.

W sytuacji katastrofy lub zdarzenia masowego nie podejmuje się resuscytacji. Proste zabiegi ratujące życie, które można wykonać na miejscu wypadku, mają pierwszeństwo przed innymi metodami. Uratowanie życia jest istotniejsze niż uratowanie kończyny, a zapewnienie funkcji życiowych od dbałości o wyniki kosmetyczne zabiegu.

W Polsce powstają coraz to pojemniejsze obiekty sportowe, które będzie odwiedzało coraz więcej kibiców. Lepiej więc dmuchać na zimne i dobrze przygotować się na nadejście ewentualnych zagrożeń.

Rafał Berdys

Autor jest specjalistą ratownictwa medycznego i Instruktorem Europejskiej Rady Resuscytacji

DYSTRYBUTOR NOWYCH I UŻYWANYCH MASZYN DO PIELĘGNACJI BOISK PIŁKARSKICH Z NATURALNĄ I SZTUCZNĄ NAWIERZCHNIĄ.

◆ Kosiarki wrzecionowe samojezdne RANSOMES/JACOBSEN – szerokość koszenia od 0,6 m – 2,92m

◆ Budowa, renowacja i pielęgnacja boisk piłkarskich
◆ Montaż drenażu i systemów automatycznego nawadniania

NASI KLIENTI:

Znicz Pruszków, Widzew Łódź, MOSiR Łódź, ŁKS Łódź, Stella Luboń, OSiR Wałbrzych, MOSiR Radom – POSiR Poznań (Lech Poznań)

Firma Hydrobudowa S.A. powierzyła nam wykonanie murawy boiska na stadionie Lecha Poznań – gospodarza EURO 2012

Greenboss Sp. z o.o.
ul.Szkolna 1 (boisko Stella Luboń)
62-030 Luboń
Kom. 0 605 698 045
greenboss@home.pl
www.greenboss.pl

Dobrze się mamy, graj z nami!

Szanowni Państwo,

Kończący się rok upływa pod znakiem kryzysu. Zewsząd dochodzą informacje o jego skali, zasięgu, konsekwencjach, szybszym lub późniejszym końcu etc. Raz słyszymy, że kryzys jest, innym razem, że kryzysu nie ma. Jedne firmy dotyka on bardziej, drugie twierdzą, że wręcz go nie zauważają... Czy kryzys jest, czy go nie ma, można się spierać. Jedno jest pewne – słowo kryzys jest chyba najczęściej padającym w ostatnich miesiącach (nie licząc słowa afera...).

Pora wziąć się za ten kryzys! Pora pokazać, kto wychodzi z niego obronną ręką, dla kogo kończący się rok nie był stracony i kto z bogatymi planami wchodzi w 2010 rok! Pokazujemy takie firmy czytelnikom „sportplusa” w całej Polsce!

Rusza kampania promocyjna, a raczej antykryzysowa. W listopadzie i grudniu br. oraz w styczniu 2010 r. na łamach „sportplusa” oraz w serwisie www.esportplus.pl prowadzimy kampanię „Dobrze się mamy! Graj z nami w 2010!”

Dominik Suwiński
Dyrektor Marketingu i Sprzedaży
PWB Media

Poznać Państwo te firmy, które pomimo kryzysu mają mocną i pewną pozycję na rynku, z sukcesami kończą 2009 rok oraz prezentują bogate plany i ofertę na 2010 r. Firmy, które „dobrze się mają”!

ARTUR SOBECKI

Dyrektor Sprzedaży i Marketingu Tamex Obiekty Sportowe SA

Rok 2009 dla firmy Tamex Obiekty Sportowe SA to intensywne miesiące pracy nad dużymi projektami. W ślad za poprzednim rokiem i w tym kolejny obiekt zrealizowany przez naszą firmę – Stadion Lekkoatletyczny COS

w Zakopanem – uzyskał certyfikat Międzynarodowej Federacji Lekkoatletycznej IAAF Class 2. Do użytku oddano m.in. boisko treningowe Legii Warszawa, stadion lekkoatletyczno-piłkarski Wisły Sandomierz, a także boisko piłkarskie Ośrodka Sportu i Rekreacji w Malborku. W 2009 r. rozpoczęliśmy realizację Centrum Pobyтового EURO 2012, w ramach którego powstaną dwa boiska treningowe.

TOMASZ DYDYMSKI

Prezes Zarządu Centrum Techniki Rolniczej Sp. z o.o.

Firma CTR Sp. z o.o. ze Środy Wlkp., wyłączny importer specjalistycznych ciągników marki Goldoni, w ostatnim roku zdecydowanie zwiększyła sprzedaż małych traktorów do szeroko pojętego sektora sportowego. Od ostatniego kwartału 2008 r. wyraźnie widać wzrost sprzedaży małych, lekkich, zwrotnych ciągników do obsługi pełnowymiarowych boisk ze sztuczną nawierzchnią, boisk typu „orlik”, jak również dla firm usługowych działających w sektorze.

ANDRZEJ KACZMAR, Członek Zarządu Dysten Sp. z o.o

Rok 2009 był czasem dosyć ożywionego rozwoju naszej firmy. Pojawiło się sporo nowych projektów wymagających wykazania się kreatywnością i innowacyjnością rozwiązań. Udało nam się z sukcesem wprowadzić na polski rynek produkty amerykańskiej firmy Colorado Time Systems, światowego lidera w produkcji systemów pomiaru czasu na baseny. Zainstalowaliśmy kilka telebimów w ciekawych miejscach, nasze produkty można było zobaczyć na wielkoszermowym turnieju Australian Open, kortach Rolanda Garrosa i Wimbledonu. Dostarczyliśmy też ekran LED na najpiękniejszy stadion żużlowy świata – Motoarenę w Toruniu.

GENERALNY IMPORTER

TADEUSZ RYBAK, Prezes Zarządu Mostostal Puławy SA

W 2009 roku Mostostal Puławy SA z sukcesem zakończył prace związane z wykonawstwem i montażem konstrukcji stalowej dachu wielofunkcyjnej hali sportowo-widowskowej Arena Łódź, jednego z najnowocześniejszych tego typu obiektów w kraju. Dumni jesteśmy także, że tegoroczne Mistrzostwa Świata w Kolarstwie Torowym zostały zorganizowane na krytym torze kolarskim BGŻ Arena w Pruszkowie, oddanym do użytku w 2008 r. przez naszą firmę, która była generalnym wykonawcą tego obiektu. Rzetelne wykonawstwo obiektów sportowych, a także całokształt działalności Mostostalu Puławy na rzecz rozwoju budownictwa sportowego w Polsce, zostały nagrodzone w październiku 2009 r. tytułem „Firma na Medal” w konkursie Budowniczy Polskiego Sportu.

TOMASZ BUKOWIECKI Dyrektor Budowa Lodowisk TOL Sp. z o.o.

Światowy kryzys jest taskawy dla branży lodowiskowej. Ogromne zapotrzebowanie społeczne na sporty zimowe, zanik lodowisk naturalnych wynikający z łagodnych zim oraz faktu, iż lodowisko jest najtańszym obiektem sportu masowego, spowodowały lawinowy wzrost ilości sztucznie mrożonych lodowisk.

Ilość zamówień lodowisk rekreacyjnych przekroczyła nasze możliwości realizacji. Oprócz znacznego zwiększenia ilości budowanych lodowisk i związanych z tym obrotów, możemy poszczycić się jeszcze innymi sukcesami. Dostarczyliśmy system mrożeniowy lodowiska

na Mistrzostwa Świata w Hokeju na Lodzie Dywizji 1 w Toruniu. Dostarczyliśmy system mrożeniowy lodowiska na MŚ w Jeździe Szybkiej na Lodzie w Zakopanem. Tor lodowy w Zakopanem jest obecnie jedynym torem w Europie, który można eksploatować przy temperaturach sięgających +15°C. Jest on uważany za najszybszy w Polsce. Zbudowaliśmy pierwsze w Polsce demontowalne, pełnowymiarowe lodowisko hokejowe na zwykłej łące i to w ciągu zaledwie 14 dni. Zamroziliśmy pierwsze w historii Polski lodowisko odkryte latem, przy pełnym słońcu i temperaturze 25°C. Ponadto jako jedyna polska firma budujemy lodowiska w Niemczech.

Pomimo kryzysu finansowego kontynuujemy sponsoring polskich klubów sportowych i łyżwiarzy.

W 2009 r. przenieśliśmy główną siedzibę firmy do ścisłego centrum Warszawy. Naszym najnowszym projektem jest projekt ożywienia boisk wielofunkcyjnych typu „orlik” zimą poprzez budowę lodowiska. Pozwoli to na wykorzystanie istniejącej infrastruktury także w okresie zimowym.

ANDRZEJ PAWŁOWSKI Prezes Zarządu Masters Sp. z o.o.

Rok 2009 był dla firmy Masters Sp. z o.o. bardzo intensywny. Dzięki pracy naszych specjalistów możemy poszczycić się ponad 50 nowymi obiektami sportowymi. Między innymi boiskami pełnowymiarowymi w Ciechanowie, Myślenicach, Sosnowcu, Warszawie czy

kompleksem sportowym w Nowym Dworze Mazowieckim. Ponadto obiekt wybudowany dla Ośrodka Sportu i Rekreacji w Wągrowcu przeszedł pomyślnie Certyfikację FIFA 2 Star. W tym roku podpisaliśmy także kontrakty na budowę Centrum Sportowo-Rekreacyjno-Kulturalnego w Olecku oraz Kompleksu Sportowo-Rekreacyjnego w Wodzisławiu Śląskim.

JERZY GAWLIK, Właściciel firmy G&Syn

Firma G&Syn w branży budowy i regeneracji boisk sportowych istnieje od 12 lat. Zdobyte doświadczenie pozwoliło nam na wykonanie ponad 260 płyt piłkarskich. W bieżącym roku pozycja naszej firmy znacznie się umocniła, co zaowocowało wykonaniem od podstaw kilku obiektów sportowych: kompleksu w Radzynie Chełmińskim, boiska w Lisewie czy bazy treningowej w Jarocinie. Cieszy nas fakt, że z naszej wiedzy i usług korzysta obecnie kilkadziesiąt obiektów sportowych z całej Polski.

SŁAWOMIR MACIEJEWSKI Dyrektor Zarządzający Hanplast Sp. z o.o.

Firma Hanplast istnieje na rynku przetwórstwa tworzyw sztucznych od 16 lat. Nasze siedziska stadionowe to produkty najwyższej jakości. 2009 rok obfitował w nasze sukcesy, warto więc się nimi pochwalić. A były to: nagroda „Design – In” przyznana przez Philips CE; osiągnięcie najwyższego możliwego wyniku podczas audytu IKEA oraz wyposażenie kilku „orlików” w nasze siedziska stadionowe.

WOJCIECH KIMBER

Właściciel firmy Sial

Sukcesem firmy Sial jest na pewno rozszerzenie oferty o nowych kontrahentów w 2009 r. Nawiązaliśmy współpracę na zasadach wyłącznego dystrybutora/importera z firmami specjalizującymi się w produkcji maszyn oraz urządzeń do pielęgnacji boisk naturalnych i sztucznych. Wśród nich znalazły się francuskie firmy YVMO oraz RotaDairon – producenci siewników, wertykulatorów i innych urządzeń do regeneracji boisk. Ponadto rozpoczęliśmy współpracę z firmą Caroni (szeroka gama kosiarek rotacyjnych) oraz amerykańskim producentem wycinarek do darni Classen.

GRZEGORZ SZULCZYŃSKI

Prezes Zarządu Greenboss Sp. z o.o.

Mija drugi rok funkcjonowania Greenboss Sp. z o.o. na polskim rynku. Współpraca z naszymi klientami przebiega wielotorowo – od usług doradczych i pomocy w doborze i sprzedaży odpowiedniego sprzętu do pielęgnacji boisk, tak jak to miało miejsce z MOSiR Radom, aż po całoroczną pielęgnację boisk piłkarskich takich klubów jak: ŁKS Łódź, Znicz Pruszków i Stella Luboń. Jednak największy sukces to podpisanie umowy na renowację podłoża i wykonanie murawy boiska przy ul. Bułgarskiej w Poznaniu, gdzie na co dzień mecze swoje rozgrywa Lech Poznań, a budowany stadion będzie jedną z aren EURO 2012.

KAROL OMELAN

Turf Sales Manager

John Deere Polska Sp. z o.o.

Rok 2009 to drugi sezon działalności firmy John Deere Polska na rynku maszyn do pielęgnacji terenów zielonych. Biorąc pod uwagę zawirowania ekonomiczne, jakie miały miejsce w na przestrzeni roku, fakt zamknięcia sezonu z kilkudziesięcioprocentowym wzrostem sprzedaży w stosunku do roku 2008 można uznać za ogromny sukces. Nasze doskonałe produkty do profesjonalnej opieki nad murawami sportowymi znalazły uznanie m.in. takich klubów, jak Górnik Zabrze czy Jagielonia Białystok.

GIACOMO SCIMONE

Prezes El-it Elettronica Italiana Sp. z o.o.

Największym naszym sukcesem było wyjście na prostą po słabym początku roku, gdyż I kwartał był dla firmy po prostu zły. Wprowadzone korekty w polityce handlowej a także „wiosna”, a wraz z nią ruch w inwestycjach, szczególnie w branży sportowej, pozwolił nam na znaczenie podniesienie obrotów. Już teraz wiemy, że październik 2009 r. to rekordowy miesiąc w historii El-It. Na pewno musimy też wspomnieć o wyróżnieniu przyznanym przez PKIS w konkursie „Firma Na Medal”. Kilka prestiżowych inwestycji zrealizowanych w 2009 r. dało nam i naszym włoskim partnerom dużą satysfakcję. Kilkadziesiąt „orlików” zrealizowanych w tym roku stawia nas na pewno wysoko w klasyfikacji dostawców opraw na tego typu obiekty. Na forum sportowym możemy się też pochwalić, że sponsorowana przez nas załoga samochodu Ferrari GT2 z grupy No Stress została Mistrzem Polski w Wyścigach Długodystansowych.

PAWEŁ GOŁĘBIEWSKI

Współwłaściciel firmy SportSoft AG

Za największy sukces SportSoft AG uważam silną pozycją firmy na rynku. Klienci już przy pierwszym kontakcie sami informują mnie, że widzieli już większość programów i chcą umówić się na instalację RKSoftu. Dzięki temu liczba obiektów obsługiwanych przez RKSoft przekroczyła już 130. Równie miłym zaskoczeniem dla mnie było to, że podczas przeglądania CV natrafiłem na osoby, które chwaliły się umiejętnością obsługi naszego programu. Utwierdziło mnie to w przekonaniu, że przez te kilka lat od powstania firmy udało nam się wypracować znaną i cenioną markę.

ARJEN SPEK, Członek Zarządu Milati Polska Sp. z o.o.

Do sukcesów naszej firmy w tym roku zaliczyć możemy nawiązanie współpracy z nowo otwartym mistrzowskim polem golfowym Sand Valley w Pałtęku. Pole to wykorzystuje już profesjonalny zakres naszych kosiarek wrzeczonych. Nasza współpraca z Sand Valley Golf & Country Club będzie kontynuowana w 2010 r. wraz z rozwojem i zapotrzebowaniem pola golfowego.

IZABELA OWCZAREK-RYMAROWICZ

Prezes Zarządu Unirubber Sp. z o.o.

Sezon budowlany 2009 jeszcze się nie skończył a firma Unirubber może już teraz śmiało powiedzieć, iż ma za sobą udany rok. Udało nam się pozyskać wielu nowych klientów w kraju i za granicą, przeprowadziliśmy się do nowego komfortowego biura, wyremontowaliśmy część parku maszynowego, a ogólna kondycja firmy jest stabilna. Do naszych tegorocznych sukcesów należy też rozszerzenie asortymentu i wprowadzenie na rynek dwóch nowych kolorów granulatów na nawierzchnie sportowe z myślą o rządowym projekcie „Radosna Szkoła”. Wszystko to zawdzięczamy naszym klientom, czyli firmom specjalizującym się w budownictwie sportowym, którym z tego miejsca bardzo dziękujemy za współpracę i już teraz życzymy powodzenia również w przyszłym sezonie.

DARIUSZ KASZUBA

Właściciel firmy Kaszub

Do swoich sukcesów możemy zaliczyć większą liczbę wykonanych i zaprojektowanych obiektów w stosunku do poprzednich lat. Są to m.in. boiska „orlik”, obiekty wielofunkcyjne, place zabaw, stadiony piłkarskie i lekkoatletyczne oraz bieżnie. Mówiąc o sukcesach firmy w 2009 r., nie możemy zapomnieć o zmianie siedziby, która umożliwiła poprawę warunków pracy wszystkim naszym pracownikom. Stała współpraca z producentami pozwoliła nam wypracować wysoką jakość oferowanych usług, dzięki czemu po raz kolejny wysunęliśmy się na pozycję lidera wśród wykonawców obiektów sportowych.

JACEK GŁÓWKA

Prezes Zarządu
Bautec Polska Sp. z o.o.

Firma Bautec Polska Sp. z o.o. jest jednym z niewielu polskich producentów chemii budowlanej, która jakością może konkurować z chemią producentów zachodnich, a w wielu wypadkach ich zdecydowanie wyprzedza. Produkujemy kleje do montażu wykładzin, parkietów, nawierzchni sportowych, w tym Tec ST, który w 2009 r. znalazł zastosowanie na wielu realizowanych „orlikach” i jest obecnie uznawany za najbezpieczniejszy i najlepszy na rynku.

ARTUR PLUTA

Dyrektor Naczelny
PTB Nickel Sp. z o.o.

Mimo spowolnienia gospodarczego, w ostatnim czasie pozyskaliśmy kilka znaczących realizacji. Są to kontrakty podpisane nie tylko z inwestorami prywatnymi, ale również takie, które zostały rozstrzygnięte na drodze przetargów publicznych. A to oznacza, że w obliczu dynamicznie zmieniających się warunków rynkowych udaje nam się skutecznie je dywersyfikować i definiować. Myślę, że do naszych tegorocznych sukcesów możemy też zaliczyć utrzymanie poziomu zatrudnienia na tej samej wysokości co w roku poprzednim.

PAWEŁ DOLIŃSKI,

Właściciel firmy
WM International

WM International jako lider rynku w zakresie budowy lodowisk zapewnia technologie dla imprez i zawodów rangi międzynarodowej. W 2009 r. dostarczyliśmy profesjonalne bandy hokejowe Canada z oszkleniem bezstłupowym na lodowisko TOR-TOR w Toruniu dla rozgrywanych tam Mistrzostw Świata Dywizji i Grupy B w Hokeju na Lodzie 2009, a także najnowocześniejszą maszynę do pielęgnacji lodu na świecie, WM Evolution, na tor do łyżwiarstwa szybkiego w Zakopanem na potrzeby organizowanych tam Mistrzostw Świata Juniorów w łyżwiarstwie Szybkim 2009. Ponadto wykonaliśmy systemy mrożenia rozbiegów skoczni narciarskich K-95 „Skalite” w Szczyrku oraz K-120 w Wiśle-Malince.

ANDRZEJ ŁATAŚ, Właściciel firmy Spring

Naszą najważniejszą realizacją w tym roku była budowa podgrzewanego boiska głównego na stadionie Ruchu Chorzów. Jako pierwsza w Polsce instalacja wodno-glikolowa zaopatrzona została w system monitorowania pracy oraz pomiar rozkładu temperatur w płycie boiska z wizualizacją na stronie internetowej. Rozwiązanie takie wydatnie zmniejsza koszty eksploatacji podgrzewania murawy. Ponadto firma Spring zaangażowana jest w realizację obiektów wielofunkcyjnych w programie „Moje Boisko – Orlik 2012”.

PRZEMYSŁAW ŻUROWSKI

Właściciel firmy Konsbud

Wizytówką firmy w roku 2009 były przede wszystkim konstrukcje z drewna klejonego warstwowo na dużych obiektach sportowych, jak baseny i hale sportowe, ale także zadaszenia nad obiektami. W całym kraju firma może się pochwalić już ponad 130 realizacjami inwestycji. Najbardziej dla nas charakterystyczne realizacje w bieżącym roku to m.in. sala gimnastyczna w Błotnicy Strzeleckiej, kryta pływalnia w Lublinie, wiata estradowa w Wilkasach, hala widowiskowo-sportowa w Świdnicy, zadaszenie trybuny głównej stadionu lekkoatletycznego w Lidzbarku Warmińskim, sala sportowo-widowiskowa w Nowogrodzie i Centralny Ośrodek Sportu w Giżycku. Cieszymy się, że firma cały czas się rozwija i co roku notujemy wzrost sprzedaży.

SZYMON NIEPSUJ

Dyrektor Techniczno-Handlowy Pesmenpol

Obecny rok był dla firmy Pesmenpol rokiem zmian i rozwoju. Wdrożyliśmy do produkcji kilka nowych wyrobów, w tym nowy model słupków do siatkówki. Wykonaliśmy także inwestycje w uruchomienie nowoczesnej malarni proszkowej oraz, po uzyskaniu dofinansowania z funduszy unijnych, zakupiliśmy nowe urządzenia produkcyjne m.in. do laserowej obróbki stali. Sukcesem zakończyło się też wdrożenie zintegrowanego systemu zarządzania firmą. Trzy lokalizacje naszych zakładów zostały połączone przy pomocy zintegrowanego systemu telekomunikacyjnego. Wszystko to pozwoliło nam na sprawną obsługę zamówień przy ciągle rosnącym zapotrzebowaniu na nasze produkty.

GRZEGORZ ZYCH

Prezes Zarządu Saltex Europa Sp. z o.o.

2009 rok był pierwszym rokiem funkcjonowania firmy Saltex na rynku polskim, spółki zajmującej się instalacją nawierzchni syntetycznych na obiektach sportowych. Plan realizacji został wykonany w 180%. Okazało się to możliwe przede wszystkim dzięki zaangażowaniu pracowników firmy, naszych partnerów tj. podwykonawców i konsorcjantów, a także dostawców. Nasze produkty spotkały się z powszechną akceptacją, zaś inwestorzy chwalili sobie fakt, iż dostarczane przez nas nawierzchnie są produkowane w Finlandii i odpowiadają wysokim standardom jakościowym.

ANDRZEJ KOLASZEWSKI

Prezes Zarządu Menerga Polska Sp. z o.o.

Niewątpliwym sukcesem Menerga Polska Sp. z o.o. w 2009 r. był sam rozwój firmy. W czasach kryzysu obroty firmy wzrosły, jak również została zwiększona liczba pracowników. Świadczyć może o tym, że zdobywamy coraz większe zaufanie wśród klientów publicznych i indywidualnych. Składa się na to nasza ciężka praca, jak również dostarczane i uruchamiane przez nas nowoczesniejsze, najbardziej energooszczędne i bezawaryjne centrale wentylacyjne i klimatyzacyjne.

PAWEŁ OLEWIŃSKI

Dyrektor Marketingu Wyrobów dla Budownictwa Novol Sp. z o.o.

Rok 2009 dla firmy Novol – polskiego producenta posadzek przemysłowych i nawierzchni sportowych – należy uznać za udany. Cieszą napływające z rynku głosy o wysokiej jakości produktów oferowanych przez firmę. Współpraca z renomowanymi wykonawcami, wspólne rozwiązywanie zdawałoby się na pozór prostych problemów procentuje tym, iż nasza oferta staje się bardziej atrakcyjna. Do sukcesów rynkowych należy zaliczyć poliuretanowy klej do traw syntetycznych Novofloor P21 Green, który z uwagi na wysokie parametry użytkowe i wytrzymałościowe znalazł sporą rzeszę odbiorców.

MAREK WYPYCHOWSKI,

Prezes Zarządu Zielona Architektura Sp. j.

Do chwili obecnej wybudowaliśmy ponad 100 boisk piłkarskich, w tym 21 nowoczesnych muraw trawiastych wyposażonych w system podgrzewania płyty boiska. Rok 2009 jest dla nas rokiem ciężkim, ale mimo to udało nam się zrealizować kilka ważnych projektów np. budowę płyty boiska na stadionie Lechii Gdańsk, wykonanie renowacji płyty głównej na Stadionie Ludowym w Sosnowcu czy wymianę darni po koncercie U2 na Stadionie Śląskim w Chorzowie (tu chcę nadmienić, że trawa ta pochodzi z naszej własnej, założonej w 2006 r. plantacji w Czarnocinie). Z mniejszych przedsięwzięć wybudowaliśmy płytę boiska wraz z trybunami na stadionie w Suszcu. Rok 2009 to także rok nagród. Podczas 3. Międzynarodowego Kongresu Infrastruktury Sportowej Zielona Architektura Sp. j. otrzymała tytuł i statuetkę Budownicy Polskiego Sportu w kategorii Generalny wykonawca obiektów sportowych i rekreacyjnych.

PESMENPOL

Greenie by
saltex
for precise action

menerga
TECHNOLOGIA KLIMATYZACJI

konsbud
KONSTRUKCYJNE DREWNO KLEJONE

ARCHITECTURA
ZIELONA

NOVOL

Mostostal

Grupa Mostostal Warszawa

P U Ł A W Y

Generalny Wykonawca

- Budownictwo Sportowe
- Budownictwo Kubaturowe
- Infrastruktura Komunikacyjna
- Budownictwo Przemysłowe
- Ochrona środowiska

FIRMA

EDYCJA X, październik 2009

NA MEDAL

Wyróżnienie w konkursie

BUDOWNICTWO POLSKIEGO SPORTU

Mostostal Puławy S.A.
i Prezes Zarządu Tadeusz Rybak

otrzymuje wyróżnienie w kategorii

Generalny Wykonawca Obiektów Sportowych i Rekreacyjnych

za rzetelne wykonawstwo obiektów sportowych ze szczególnym uwzględnieniem Krytego toru kolarskiego BGZ Arena w Pruszkowie i Wielofunkcyjnej hali sportowo-widowskowej Arena Łódź oraz za całokształt działalności na rzecz rozwoju budownictwa sportowego i rekreacyjnego w Polsce.

Mostostal Puławy S.A.

Tel.: +48 81 473 12 40, 81 473 12 41

fax: +48 81 473 12 42

ul. Budowlanych 5

24-110 Puławy-Azoty

e-mail: info@mostostal-pulawy.com.pl

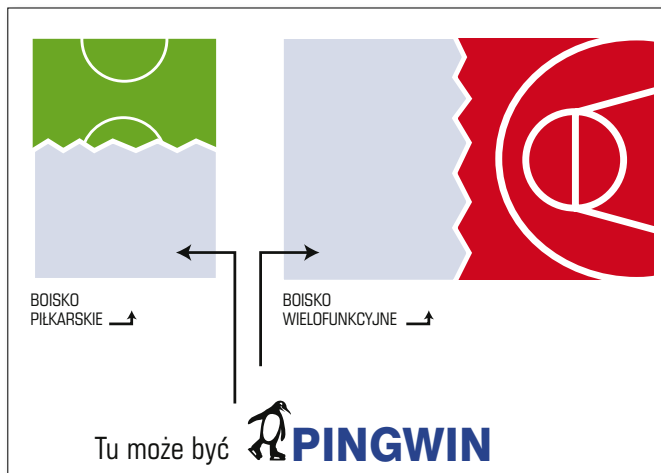
www.mostostal-pulawy.com.pl

Tu gdzie teraz jest boisko, zimą będzie lodowisko

PINGWIN

PROJEKT PINGWIN OGÓLNOPOLSKI PROGRAM BUDOWY LODOWISK

PROJEKT PINGWIN

realizowany jest w ramach Ogólnopolskiego Programu Budowy Lodowisk pod patronatem Polskiego Klubu Infrastruktury Sportowej

POLSKI
KLUB
INFRASTRUKTURY
SPORTOWEJ

PATRONAT NAD PROJEKTEM

TOL
BUDOWA LODOWISK SP. Z O.O.

REALIZATOR PROJEKTU

TOL
BUDOWA LODOWISK SP. Z O.O.

00-026 Warszawa, ul. Widok 19 lok. 197
tel./fax +48 (22) 612 30 42 tel. +48 (22) 673 12 93
40-246 Katowice, ul. Porcelanowa 8, tel. +48 (32) 209 08 70
e-mail: tol@lodowiska.pl, www.lodowiska.pl

- Projekty lodowisk
- Lodowiska stałe i sezonowe
- Wyposażenie specjalistyczne lodowisk
- Wyłączny przedstawiciel na rynku polskim firm PRORINK oraz ZAMBONI

SPORTOWA POLSKA 2009

Program promocyjny miesięcznika „sportplus”
i Polskiego Klubu Infrastruktury Sportowej

- ☒ Zależy ci na promocji miasta, gminy?
- ☒ Uwzględniasz w planach inwestycyjnych miasta, gminy zadania o charakterze sportowo-rekreacyjnym?
- ☒ Przewidujesz w strategii promocji miasta, gminy budżet na sport?
- ☒ Rozbudowałeś, jesteś w trakcie lub planujesz rozbudować bazę sportowo-rekreacyjną dla mieszkańców miasta, gminy?
- ☒ Prowadzisz prosportową politykę rozwoju miasta, gminy?
- ☒ Doceniasz rolę infrastruktury sportowej w wizerunku miasta, gminy?
- ☒ Inwestujesz środki w budowę hali, pływalni, basenu, stadionu, boiska, lodowiska, sali sportowej, kortu tenisowego, centrum rekreacyjno-sportowego...?

... Nie zwlekaj – pokaż to całej Polsce

Promuj miasto i gminę przez sport!

W maju ruszył program promocyjny miesięcznika „sportplus” i Polskiego Klubu Infrastruktury Sportowej – „Sportowa Polska 2009!” W ramach specjalnej oferty, „sportplus” – jedyny na rynku miesięcznik infrastruktury sportowo-rekreacyjnej – udostępni m.in. swoje łamy i serwis www dla miast i gmin, które chcą promować się poprzez sport! Celem programu jest promocja polskich miast i gmin, które inwestują w rozwój nowoczesnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. Zapraszamy miasta i gminy do promocji inwestycji sportowo-rekreacyjnych, w ramach programu „Sportowa Polska 2009”, w kolejnych wydaniach miesięcznika „sportplus”!

ZAINTERESOWANE MIASTA I GMINY PROSIMY O KONTAKT:

- ☒ Dominik Suwiński – suwinski@pwbmedia.pl; 0 507 175 702
- ☒ Magda Rumocka – rumocka@pwbmedia.pl; 0 507 175 703

SZCZEGÓŁY PROGRAMU: www.esportplus.pl, www.pkis.pl

UWAGA MIASTA! UWAGA GMINY!

White Hart Lane

W tym roku mija już 110 lat (!) odkąd w północnym Londynie stanął stadion piłkarski White Hart Lane – „dom” drużyny Tottenham Hotspur. Wiele wskazuje

jednak na to, że historyczną siedzibę zastąpi nowy obiekt, który stanie niedaleko obecnego stadionu „Kogutów”.

Był rok 1899, kiedy futboliści z północnego Londynu – Tottenham Hotspur FC – przenieśli się na stadion nazywany w tamtym czasie White Hart lub High Road. Wówczas piłka nożna na świecie dopiero pracowała na swą ogromną popularność i mimo że na Wyspach był to jeden z najchętniej uprawianych i oglądanych sportów, to nowy stadion „Spurs” mieścił początkowo jedynie 5 tys. widzów, nie odbiegając przy tym pojemnością od innych ówczesnych obiektów piłkarskich.

Niewielki stadion przy White Hart Lane powstał w wyniku przebudowy starego żłobka, należącego do sieci browarów Charringtons, a swój wkład w budowę obiektu miał lokalny przedsiębiorca i właściciel gruntów John Over.

Stuletni symbol

Decydując się na przeprowadzkę na nowy stadion, władze „Kogutów” zapewne nawet nie marzyły o tym, że miejsce to stanie się siedzibą klubu na

przeszło sto lat. Tymczasem początki użytkowania tego obiektu były dla drużyny „Spurs” bardzo pomysłne.

Pierwszy mecz, jaki został rozegrany na High Road – pomiędzy Tottenham Hotspur i drużyną Notts County

– zakończył się wynikiem 4:1 dla gospodarzy, a stadion wypełnił się po brzegi pięcioma tysiącami widzów.

Popularność drużyny „Kogutów” sprawiła, że wraz z początkiem XX wieku stadion przy White Hart Lane przeszedł gruntowną przebudowę. Projekt nowego obiektu został opraco-

Serce północnego

wany przez znanego i cenionego architekta Archibalda Leitcha – projektanta stadionów Ibrox Park w Glasgow i Craven Cottage – areny innego londyńskiego klubu Fulham FC („sport-plus” nr 5/2009).

21 sierpnia br. Tottenham Hotspur ogłosił zamiar sprzedaży 30 milionów nowych akcji celem pozyskania 15 mln funtów na sfinansowanie pierwszego etapu projektu budowy nowego stadionu.

Nowej bryle obiektu nadano kształt prostokąta. Dzięki przebudowie na trybunach mogło zasiąść już 5,3 tys. widzów, a 700 kolejnych kibiców mogło skorzystać z miejsc stojących. Niedługo potem stadion Tottenhamu zyskał symbol, który do dziś znajduje się na White Hart Lane i liczy sobie równo

sto lat! Chodzi oczywiście o charakterystyczną figurkę koguta (znajdującego się w herbie klubu), która pod koniec sezonu piłkarskiego 1909-1910 została umieszczona nad jedną z trybun. Obecnie znajduje się ona nad zachodnią trybuną (West Stand), umiejscowioną przy Tottenham High Road.

Rozbudowa i rekord

W drugiej dekadzie XX wieku rozbudowa stadionu White Hart Lane ruszyła na dobre. Drewnianą wschodnią trybunę zastąpiono nową, betonową, znacznie obszerniejszą konstrukcją, co wydatnie zwiększyło pojemność stadionu do ponad 50 tys. miejsc. W roku 1925, dzięki nagrodzie pieniężnej za triumf w Pucharze Anglii odniesiony przez piłkarzy Tottenham Hotspur w 1921 r., rozbudowano również trybuny od strony ulic Paxton Road i Park Lane.

W latach 30. ubiegłego stulecia piłka nożna przyciągała zadziwiająco duże rzesze fanów. Być może właśnie dlatego, pomimo braku sukcesów Tot- >>

White Hart Lane ma zostać w przyszłości zastąpiony nowym obiektem, który stanie w pobliżu dotychczasowej areny

Londynu

Paweł Kociel

Trybuna południowa (South Stand) ograniczona ulicą Park Lane

Zachodnia West Stand to najmniejsza z trybun White Hart Lane

tenhamu, 5 marca 1938 r. 75 038 kibiców stłoczyło się na trybunach White Hart Lane, by zobaczyć drużynę „Spurs” w rywalizacji z Sunderland AFC w meczu najstarszych piłkarskich rozgrywek świata – Pucharu Anglii. To właśnie w trakcie tego spotkania padł niepokonyty do dziś rekord frekwencji na White Hart Lane.

Na przeciw potrzebom kibiców

W roku 1953 na stadionie White Hart Lane pojawiły się reflektory i rozegrano pierwsze mecze przy sztucznym oświetleniu. Dziś naturalnie stadion oświetlony jest inaczej, gdyż pierwotny system oświetlenia wymieniono w latach 70., a następnie unowocześniano w oparciu o coraz nowsze technologie. Dziś stadion posiada oświetlenie umieszczone pod dachem obiektu.

Tego typu nowinki jeszcze bardziej zachęcały kibiców do przychodzenia na stadion. I chociaż pochodzący z 1938 r. rekord frekwencji w jednym meczu nie został pobity, to „domowe” mecze „Kogutów” były jednymi z najchętniej oglądanych na Wyspach Brytyjskich. Dzięki widzom tłumnie odwiedzającym stadion i wysokim wpływom z biletów, White Hart Lane aż do 1972 r. należał do nielicznych brytyjskich obiektów piłkarskich, które nie musiały wspierać swojego budżetu umieszczeniem reklam na bandach wokół boiska.

Wychodząc naprzeciw potrzebom kibiców, władze klubu zdecydowały o kolejnej rozbudowie stadionu. Tym razem zdecydowano się na przebudowę trybuny zachodniej (West Stand). Modernizacja ta, prowadzona w latach 80., okazała się jednak kłopotliwa. Ze względu na nieudolne zarządzanie projektem, renowacja trwała ponad 15 miesięcy, a jej koszt został znacznie przekroczony, co miało poważne konsekwencje finansowe dla klubu.

Kto jednak myśli, że trudności w przebudowie stadionu i kłopoty finansowe zniechęciły władarzy Tottenhamu do dalszych inwestycji w infrastrukturę stadionową jest w błędzie. Bowiem już na początku lat 90. zakończono rozbudowę trybuny południowej (od strony Park Lane) i zamontowano pierwszy wielkoformatowy tele-

Stuletni White Hart Lane to wbrew swemu wiekowi obiekt dość nowoczesny i funkcjonalny. Problemem jest jednak jego niewystarczająca pojemność (36 tys. miejsc) i brak możliwości rozbudowy obiektu.

Trybuna północna (North Stand) góruje nad Paxton Road

bim. Obecnie na White Hart Lane znajdują się dwa takie ekrany umieszczone wysoko pod dachem trybun znajdujących się za obiema bramkami.

Po przebudowie trybun zachodniej i południowej zdecydowano się na remont trybuny północnej – North Stand, zwanej także Members' Stand. Inwestycja ta zakończona w 1998 r. jest jak dotychczas ostatnią modernizacją przeszło stuletniego obiektu „Spurs”.

Futbol w dwóch odmianach

W wyniku kolejnych remontów i ingerencji architektów zewnętrzna kon-

strukcja stadionu stworzyła kwadrat wpisany w obszar ograniczających stadion ulic. Z kolei od wewnątrz trybuny z miejscami siedzącymi formują bardziej zaokrąglony kształt, zwiększając tym samym pojemność stadionu.

Pomimo że po przebudowie White Hart Lane stał się obiektem typowo piłkarskim z trybunami zbliżonymi do linii boiska, to w latach 1995-96 odbywały się tu mecze futbolu amerykańskiego, których gospodarzem była drużyna London Monarchs. Ze względu na fakt, że boisko stadionu nie odpowiadało wymiarom typowego placu gry do futbolu amerykańskiego, London Monarchs otrzymali specjalną zgodę World League of American Football na rozegranie spotkania na 93-jardowej płycie stadionu White Hart Lane.

Rozgrywanie równolegle na jednym obiekcie meczów piłki nożnej i futbolu amerykańskiego wymagało starań o jakość trawiastej nawierzchni. Utrzymanie nienaganej jakości boiska White Hart Lane wspomaga specjalny system lamp Stadium Grow Lighting. Umożliwia on uprawę trawy przy małym nasłonecznieniu w warunkach zimowych i zapewnia doskonałą murawę przez cały rok. System ten monitoruje wszelkie aspekty związane z użytkowaniem nawierzchni, m.in. wskaźnik poboru wody, ciepła, światła i innych parametrów wpływających na jakość murawy.

Obecnie nie ma potrzeby wynajmowania stadionu innej drużynie, gdyż obiekt zarabia na siebie na wiele sposobów. W czasie, gdy na White Hart Lane nie odbywają się mecze, można go wynająć. W zależności od ceny, jaką skłonny będzie zapłacić najemca, oferta najmu obejmuje obecność piłkarzy w roli VIP-ów, włączenie wielkoformatowego telebimu, udostępnienie band z miejscem na reklamę, jak również możliwość nagrania uroczystości lub meczu na DVD. Najczęściej stadion z apartamentami udostępniany jest na takie okazje jak śluby, imprezy urodzinowe itp.

Nie chcą przeprowadzki

Trybuny White Hart Lane mogą obecnie pomieścić nieco ponad 36 tys. >>>

DYSTEN

DYSTEN Sp. z o.o.

ul. Roosevelta 120, 41-800 Zabrze
tel +48 32 376 12 60, fax +48 32 376 12 62
www.dysten.pl, info@dysten.pl

Oferujemy:

- tablice wyników do hal sportowych
- tablice wyników na stadiony
- tablice do sportów walki
- telebimy
- tablice na baseny
- nagłośnienie obiektów

Konstrukcja dachu White Hart Lane widziana z Paxton Road

Elewacja trybuny wschodniej (East Stand) stojącej przy Worcester Avenue

widzów. Jest to liczba dalece odbiegająca od rekordu frekwencji tego stadionu, a także niezadowolająca kibiców, którzy szczerze wypełniają trybuny.

Wobec niewystarczającej już pojemności stadionu, na przełomie tysiącleci, rozpoczęto dyskusje zarówno nad przyszłością stuletniego White Hart Lane, jak też nad tym, na jakim stadionie powinien w przyszłości grać Tottenham.

Przez kolejne lata XXI wieku rozważano wiele propozycji projektów modernizacji stadionu. Rozważano nawet przeprowadzkę Tottenhamu na zmodernizowany Wembley czy też na obiekt, który ma powstać na Igrzyska Olimpijskie w 2012 r. Ruchom takim przeciwni są jednak kibice „Spurs”, którzy nie wyobrażają sobie przeniesienia meczów swojej drużyny poza obszar północnego Londynu. Nie tyl-

ko dla nich stadion jest prawdziwym sercem tej części stolicy Anglii.

Plany za 400 milionów

Ostatnia inicjatywa to tzw. Northumberland Development Project, która zakłada budowę nowego stadionu piłkarskiego dla „Kogutów” także wzdłuż White Hart Lane, a więc stosunkowo blisko obecnego stadionu. Koszt projektu budowy nowego obiektu

Choć oficjalnie nazwy poszczególnych trybun oznaczają kierunki geograficzne, wzdłuż których te się znajdują, kibice nadal odpowiednim trybunom nazwy Park Lane i Paxton; wschodnią trybunę określają mianem Shelf side.

Pojemność trybun White Hart Lane:	
West Stand (zachodnia)	6 890 miejsc
North Stand (północna)	10 086 miejsc
East Stand (wschodnia)	10 691 miejsc
South Stand (południowa)	8 573 miejsc

Charakterystyka White Hart Lane:

Pełna nazwa:	White Hart Lane
Pierwotne nazwy:	High Road, White Hart
Projekt:	Archibald Leitch (1909 r.)
Rok budowy:	1899
Inauguracja:	4 września 1899, Tottenham – Notts County 4:1
Pojemność:	36 240 miejsc siedzących
Miejsca dla prasy:	82
Rekordowa frekwencja:	75 038 widzów (Tottenham – Sunderland, 5 marca 1938 r.)
Wymiary boiska:	101 x 67 m
Nawierzchnia:	trawa
Użytkownicy:	Tottenham Hotspur FC (1899-?), London Monarchs (NFL) (1995-1996)
Operator:	Tottenham Hotspur FC
Adres:	Bill Nicholson Way, 748 High Road, Tottenham, London N17 0AP

Charakterystyka Tottenham New Stadium:

Nazwa robocza:	New Tottenham Stadium
Projekt:	MAKE Architects (Masterplanners), KSS Design Group
Konstruktor:	Buro Happold
Menedżer projektu:	Ken Shuttleworth
Pojemność:	58 tys. miejsc siedzących
Koszt budowy:	400 mln funtów
Nawierzchnia:	trawa
Właściciel:	Tottenham Hotspur FC

Utrzymanie nienagannej jakości boiska White Hart Lane wspomaga specjalny system lamp. Umożliwia on uprawę trawy przy małym nasłonecznieniu w warunkach zimowych i zapewni doskonałą murawę przez cały rok.

tu szacuje się na około 400 mln funtów, a część z tej kwoty miałyby się zwrócić po sprzedaniu nazwy nowego obiektu. Prawo do nazwy w połączeniu z pakietem sponsorskim na okres 15 lat wyceniane są na 200 milionów funtów. Tottenham New Stadium (tak brzmi robocza nazwa stadionu), miałyby być obiektem typowo piłkarskim, z trybunami na 58 tys. miejsc, zlokalizowanymi blisko płyty boiska. Plany

przewidują także budowę 150-pokojowego hotelu oraz ogólnodostępnego placu przeznaczanego na potrzeby różnych imprez skierowanych do społeczności lokalnej oraz pod lodowisko.

21 sierpnia br. Tottenham Hotspur ogłosił zamiar sprzedaży 30 milionów nowych akcji celem pozyskania 15 mln funtów na sfinansowanie pierwszego etapu tego projektu. Środki te potrzebne będą w szczególności na przygotowania

i opracowanie pełnego projektu inwestycji. Główny udziałowiec klubu, firma ENIC International Ltd, zadeklarowała kupno 27,8 miliona akcji.

Póki co nie wyznaczono jeszcze daty rozpoczęcia budowy nowego stadionu, a kibice Tottenhamu prześcigają się w staraniach o bilety na mecze rozgrywane na White Hart Lane – stadionie, z którego wyprowadzać się nie chcą.

Paweł Kociel

REKLAMA

Jakość wymaga najlepszych marek!

Redexim Verti Drain Mustang.

Verti Drain Mustang jest najszybszym, najbardziej efektywnym aeratorem z urządzeń dostępnych na rynku. Umożliwia wykonanie aeracji szpilami pustymi lub pełnymi do głębokości 150mm z większą prędkością niż inne aeratory, co czyni go doskonałym narzędziem do szybkiej aeracji płyty boiska, fairway'u a nawet greenu na polu golfowym.

Redexim Verti Top.

Aby zapewnić odpowiedni komfort gry na boiskach o nawierzchni z trawy syntetycznej, materiał do wypełnienia musi być równo rozprowadzony i w górnej części maty nie powinno być żadnych zanieczyszczeń tj. liści i innych odpadków organicznych, które są pożywką dla rozwoju bakterii, ani też innych śmieci. Verti Top jest ekonomiczną maszyną efektywnie usuwającą zanieczyszczenia. W naszym biurze uzyskacie Państwo więcej informacji na temat serii Redexim Verti Art.

Murawa sportowa i zieleń publiczna.

Triło oferuje profesjonalne, wydajne i ekonomiczne rozwiązania do przeprowadzania prac porządkowych takich jak usuwanie ściętej trawy, ściętych gałęzi, opadłych liści, śmieci pozostawionych przez użytkowników oraz przeprowadzenie zabiegu wertykulacji lub koszenia wraz z jednoczesnym zebraniem ściętej trawy. Wszystkie te prace wykonuje jedno urządzenie, które od lat cieszy się dużą popularnością dzięki swojej wielofunkcyjności, jakości oraz wytrzymałości.

PROGRASS

Professional Grass Service

Redexim
Charterhouse

GKB MACHINES

TRILO

Wejdź na stronę www.prograss.pl
aby uzyskać informacje na temat naszej oferty
tel. 012 378 48 40

Wyłączny dystrybutor najlepszych marek, gwarantujący optymalny serwis i wsparcie.

OD REDAKCJI: W poprzednim wydaniu „sportplusa” zamieściliśmy dwa artykuły poświęcone kwestii jakości boisk budowanych w ramach programu „Moje Boisko – Orlik 2012”: „Orliki – boiska z defektem” autorstwa Artura Sobieckiego oraz „Promujmy jakość” autorstwa Tomasza Bernata. Oba teksty spotkały się z żywą reakcją naszych czytelników. Efektem rozpoczętej debaty jest poniższy polemiczny tekst Grzegorza Zycha, w którym prezentuje on swoje stanowisko. Zapraszamy wszystkich zainteresowanych do kontynuowania na naszych łamach tej ciekawej dyskusji.

W październikowym numerze „sportplusa” ukazały się dwa artykuły dotyczące jakości „orlików” wybudowanych w 2009 r.

Jakość a cena

Kolega Sobiecki zaznaczył, że niska cena tegorocznych „orlików” jest jednoznaczna z ich niską jakością (niska cena za niską jakość). Nie uważam, żeby ta zasada miała zastosowanie w każdym przypadku.

W bieżącym roku mamy klasyczny przykład funkcjonowania jednego z najprostszycch praw ekonomii, który wskazuje na zależność ceny od popytu oraz podaży. Dzięki zmodyfikowanej specyfikacji traw syntetycznych (choć modyfikacja ta okazała się w wielu przypadkach nielogiczna – odniesienie się do opisu badań „Handbook of Methods” zamiast „Requirements”, czyli konkretnych wymagań jakościowych, bądź niekonsekwentna – wybór systemu z trawą min. 40 mm dawał możliwość oferowania traw 60 mm bez maty) do gry mogła wejść duża grupa nowych firm. Zaczęła się większa konkurencja, co musiało zaowocować obniżeniem cen, a w konsekwencji marż. Jest to nowa, chociaż przykra okoliczność, z którą dotychczasowi gracze na rynku nawierzchni sportowych do tej pory nie mieli okazji się zmierzyć.

Uważam, że to nie w cenie trawy jest ukryty problem, ale w niekompletnej wiedzy projektantów, inwestorów oraz nieuczciwości i/lub braku doświadczenia firm z branży. Różnica w cenie 1 m² samej trawy pomiędzy certyfikowaną FIFA 2* (oczywiście na konkretnym obiekcie), a trawą pochodzenia „egzotycznego” wynosi ok. 3 euro. Na jednym „orliku” daje to więc różnicę maks. 20-25 tys. zł netto. A więc niższe ceny budowanych w tym roku boisk nie mogą wynikać wyłącznie z różnicy w cenie trawy, ale przede wszystkim z wynagrodzenia za prace budowlane.

Obserwując tegoroczne obiekty uważam, że w większości przypadków pojawiające się problemy to nie te związane z nawierzchnią syntetyczną (parametry fizyko-mechaniczne), ale przede wszystkim z wadliwą podbudową, ogrodzeniem czy wyposażeniem.

Weryfikacja jakości wykonania

Absolutnie popieram propozycję weryfikacji wykonanych obiektów, ale:

■ weryfikacja ta powinna dotyczyć

kontrolujący mój projekt nie jest „ukrytą ręką” konkurencji. O ile się orientuję (sam nie będąc członkiem SPWNS [Stowarzyszenia Polskich Producentów i Wykonawców Nawierzchni Sportowych – przyp. red.]), większość jego członków podziela moje obawy. Jestem przekonany, że zarząd polskiego oddziału IST, jak i udziałowiec większościowy, rozumieją tę obawę i znajdują sposób, aby przekonać wszystkich z branży, że za wspomnianą kancelarią

Grzegorz Zych

O jakości „orlików” raz jeszcze

nie tylko trawy syntetycznej, ale także nawierzchni poliuretanowych oraz jakości wykonanej podbudowy, tj. jakości zagęszczenia, przepuszczalności i dokładności spadków;

■ weryfikacja taka powinna być przeprowadzona przez instytucje, które są absolutnie poza podejrzeniem o stronniczość. Tymczasem kolega Sobiecki proponuje np. usługi polskiego oddziału instytutu IST ze Szwajcarii, w którym to udziałowcem jeszcze w styczniu roku br. był prezes firmy Tilia, tj. „producenta (?)” sztucznej trawy z Chin. Obecnie zastępującym go w IST Sp. z o.o. udziałowcem jest kancelaria prawna z... Warszawy. Daje to „konstelację” nie tylko egzotyczną, ale i podejrzaną. Jako przyszły kontrolowany chciałbym mieć absolutną pewność, że

prawną nie jest ukryta żadna z firm dla nich konkurencyjnych.

Nowe kryteria

W artykule „Promujmy Jakość” kolega Bernat proponuje, aby jednym z kryteriów wyboru był staż kierownika i parametry oferowanych nawierzchni. Nie podzielał tych propozycji. Oto argumenty:

■ staż kierownika nie musi mieć związku z jego umiejętnościami. Jaka jest pewność, że ilość nadzorowanych robót przełoży się na jakość instalowanych nawierzchni? Na naszym rynku znanych jest co najmniej kilka firm, które wykonują obiekty niemal „akordowo”, ale ich jakość pozostawia wiele do życzenia...

■ parametry nawierzchni syntetycz-

nych – kilka miesięcy temu jeden z pracowników ITB dosyć autorytatywnie wyraził w rozmowie ze mną opinię, że nawierzchnie przedstawione ITB do certyfikacji mają się nijak do tych, które są instalowane na obiektach. Poza tym z doświadczenia wiem, że certyfikacja nawierzchni odbywa się w sposób „uzupełniający”, tzn. jeżeli jeden lub kilka parametrów badanej nawierzchni osiąga wynik poniżej oczekiwania, wówczas wykonuje się badanie uzupełniające, ale tylko dla tej „złej” grupy parametrów. Tych „dobrych” z poprzedniego badania nie weryfikuje się ponownie. W ten oto sposób niektóre nawierzchnie mają potwierdzone parametry, którymi nie może się pochwalić żadna z firm będących wiodącymi na rynkach światowych.

Moje propozycje

Jakie są moje propozycje dla poprawienia programu „Orlik” na rok 2010?

1. KONTROLA JAKOŚCI KOMPONENTÓW DO INSTALOWANYCH NAWIERZCHNI

Sugeruję, aby proces weryfikacji przebiegał trój etapowo, tj.:

Etap 1 – do oferty powinny być załączone wyniki badań laboratoryjnych potwierdzające ich zgodność z wymogami FIFA i/lub IAAF i/lub Normami Europejskimi dla nawierzchni sportowych oraz pozytywne wyniki badań użytych komponentów (tj. trawy, maty elastycznej, granulatu, PU) na zgodność z normą środowiskową, np. typu DIN 18035-7.

Etap 2 – po zainstalowaniu nawierzchni, dostarczenie do inwestora oryginału oświadczenia producenta systemu, „że zainstalowane przez wykonawcę komponenty są pod względem jakości zgodne z tymi, które były użyte w badaniach laboratoryjnych SYSTEMU (nie samej trawy!)”.

Etap 3 – wrywkowa kontrola „orlików”, tzn. jakości zainstalowanych nawierzchni oraz parametrów, jakie one spełniają.

Mam świadomość kontrowersji jaką może budzić etap 2, jednak uważam, że w realizacji tak wielkiego projektu, jakim jest „Orlik”, producenci stosowanych nawierzchni powinni wziąć

także część odpowiedzialności za swoich klientów, a przede wszystkim stosowane przez nich komponenty.

2. SUGEROWANE SPECYFIKACJE TECHNICZNE NAWIERZCHNI

POLIURETAN – rekomenduję utrzymać stosowane do tej pory nawierzchnie, rezygnując jednak z konkretnych parametrów technicznych. Kryterium akceptacji powinny być wyniki badań laboratorium specjalistycznego na zgodność z wymogami IAAF i/lub Normą Europejską. Wartości progowe dla poszczególnych parametrów ustalone tymi normami doskonale zapewniają należyłą jakość nawierzchni. Wprowadzanie dodatkowych parametrów wprowadza tylko zamęt i pole do nieuczciwych praktyk.

TRAWA – Do przetargów powinny być dopuszczone następujące trawy:

■ które zostały przebadane przez laboratorium akredytowane przez FIFA;

■ w badaniach laboratoryjnych (niekoniecznie dla obiektu) osiągnęły wyniki zgodne z wymogami min. FIFA 1* („Handbook of Requirements”);

■ posiadają grubość min. 200 mikronów – cieńsze włókna mają większą tendencję do płócenia i wymagają większej ilości zabiegów pielęgnacyjnych. Obecnie większość „orlików” jest niestety wykonywana z trawą o grubości 120-160 mikronów;

■ posiadają dtex min. 12 tys.;

■ o wysokości – zależnie od wymagań inwestora (trawy długie, tj. 60 mm – bez maty elastycznej; trawy poniżej 60 mm – z matą elastyczną, ale bez definiowania jej rodzaju);

■ przedstawiane wyniki testów laboratoryjnych powinny być „kompatybilne” ze składaną ofertą, tzn. powinny być zgodne pod względem:

a) rodzaju maty elastycznej (oferowana oraz ta testowana powinna być ta sama),

b) wypełnienia (nie – granulatu gumowy, tak – granulatu SBR z recyklingu lub granulatu epdm z recyklingu lub granulatu epdm z produkcji pierwotnej lub granulatu termoplastycznego) – oferowany oraz ten w testowanym systemie powinien być ten sam,

c) wysokości włókna,

d) dtex,

e) grubości włókna,

f) waga włókna netto/m² min. 1000 g.

Powyższe sugerowane wartości doskonale zapewnią uzyskanie właściwych parametrów gry. Zwracam uwagę, że zarówno ilość włókien, jak ilość pęczków, nie są do końca parametrami obiektywnymi. W jednym pęczku może być 6, 8, 10 lub 12 włókien. Znaczący to, że mając mniejszą ilość pęczków można uzyskać większą ilość włókien na metr kw.

3. WERYFIKACJA JAKOŚCI WYKONANIA

Powtórzę raz jeszcze to, o czym napisałem powyżej: instytucja weryfikująca powinna być absolutnie poza jakimkolwiek podejrzeniem stronniczości i sprzyjania komukolwiek. Naturalnie za wyjątkiem interesu inwestora.

Zakładając zainteresowanie inwestora wykonywaniem takich testów, sugerowałbym następujące kroki:

SPWNS powinno zdefiniować parametry mające być przedmiotem weryfikacji – zarówno dla nawierzchni PU, jak i trawiastej. W oparciu o te parametry należy wysłać zapytanie ofertowe do kilku instytucji specjalistycznych (najlepiej tych, które mają akredytację FIFA i/lub IAAF).

Stowarzyszenie powinno przedstawić listę min. trzech ofert do wyboru dla inwestora (ministerstwa), który sam będzie decydował o „orlikach” mających być przedmiotem kontroli.

Ze względu na delikatność materii, decyzję o wyborze instytucji certyfikujących powinna zapisać w sposób jak najbardziej demokratyczny.

Mam nadzieję, że niniejszy artykuł okaże się nie tylko pomocny przy definiowaniu SIWZ na rok 2010, ale wcześniej zainspiruje także moje Koleżanki i Kolegów z branży do przedstawienia swojego stanowiska.

Autor jest Prezesem Zarządu Saltex Europa Sp. z o.o.

Artykuł odzwierciedla osobiste poglądy autora.

OD REDAKCJI:

Poproszony przez nas telefonicznie o komentarz szef IST Polska zaprzeczył, aby Instytut był powiązany z jakimikolwiek firmami z branży.

W kontekście budowy stadionów na EURO 2012 i zapewnienia bezpieczeństwa na mistrzostwach, warto zwrócić uwagę na rozbudowany system monitoringu wizyjnego funkcjonujący na francuskim Stadionie Narodowym – Stade de France.

Miłosz Dorsz

BEZPIECZNY jak Stade de France

W sektorze VIP umieszczono restaurację dla 3000 osób.

„Ludzie bawią się w odgrywanie tragedii, ponieważ nie wierzą w tę realną, która rozgrywa się tuż obok nich, w cywilizowanym świecie.”

Jose Ortega y Gasset
(1883-1955, filozof, eseista hiszpański)

Jedną z ważniejszych części składowych systemów bezpieczeństwa na obiektach sportowych, których różne aspekty staram się przedstawiać w kolejnych wydaniach „sportplusa”, jest system monitoringu wizyjnego. Jego właściwa integracja pozwala nie tylko sprostać wyma-

nyymi na obiekcie sportowym, jak też z funkcjonowaniem rozbudowanego systemu monitoringu wizyjnego, proponuję omówienie tych zagadnień na przykładzie podparyskiego giganta Stade de France wybudowanego z okazji Mistrzostw Świata w Piłce Nożnej w 1998 r.

ganiom ustawodawcy, ale przede wszystkim zwiększa bezpieczeństwo organizowanych imprez masowych i usprawnia zarządzanie obiektem sportowym.

W systemie informacyjnym, jakim jest monitoring wizyjny, ogromną rolę odgrywa typizacja i unifikacja urządzeń. Wiele problemów pozwala wykluczyć możliwość rejestracji zdarzeń (w różnych sektorach obiektu), a także poszczególnych pojazdów lub osób. Niestety, funkcjonowanie rozbudowanych systemów monitoringu wizyjnego w Polsce to dopiero melodia przyszłości.

Sprawna komunikacja

Innym ważnym aspektem bezpiecznego funkcjonowania obiektu sportowego są odpowiednio zaplanowane i przeprowadzone ciągi komunikacyjne i transportowe. Pamiętajmy, że imprezy sportowe nierzadko goszczą tysiące kibiców, stąd tak ważne jest skuteczne „rozładowywanie” ciągów komunikacyjnych i tras dojazdowych. O tych zagadnieniach powinniśmy pamiętać już w fazie opracowywania projektu obiektu sportowego. I tak należy uwzględnić korzystny dojazd, wejście i drogi ewakuacyjne z obiektu oraz całego rejonu (nawet kwartału miasta), na terenie którego odbywają się imprezy masowe. Aby zapoznać się w praktyce z procesami logistycz-

Spore wyzwanie

Rozwiązania komunikacyjne Paryża robią wrażenie. Serwisy miejskiej komunikacji autobusowej, metra i szybkiej kolei miejskiej RER pozwalają w kilkanaście minut dotrzeć do celu, jakim jest stadion. Z portu lotniczego Orly Sud, po jednej przesiadce na stacji St-Michel można dotrzeć do położonego w miejscowości St-Denis Stade de France. Alternatywą może być także podróż samochodem, którą ułatwiają zlokalizowane w sąsiedztwie sportowej areny autostrady.

System kładek dla pieszych, szerokie przejścia z dworca RER w kierunku stadionu, ale także nowoczesne hotele (stosunkowo tanie jak na paryskie warunki), restauracje, sieci supermarketów – tak imponująco prezentuje się cała infrastruktura przystadionowa. Uwagę zwraca także system świetlnych oznakowań – wskazujących kierunek dojazdu lub dojścia do obiektu i tablic świetlnych umiejscowionych przed wejściem na teren stadionu.

Monitoring wizyjny jest jedną z ważniejszych części składowych systemów bezpieczeństwa na obiektach sportowych.

Położony na 17-hektarowej działce Stade de France stanowi duże wyzwanie jeśli chodzi o zapewnienie bezpieczeństwa. Tym bardziej, że podparyski stadion ma wiele funkcji. Rozkładane dolne części trybun dają możliwość rozgrywania mityngów lekkoatletycznych i urozmaicają kalendarz imprez – sta-

zwalają na precyzyjną rejestrację obrazu i wyłonienie potencjalnego zagrożenia.

Kamery kopułkowe mają liczne zalety. Jedną z ważniejszych jest łatwość montażu w „trudnych” miejscach. Sam moduł kamery może być zainstalowany w zależności od potrzeb organizatora i możliwości przetwarzania obrazu,

„śledzącej” kamerze przez osoby będące w obszarze zainteresowania.

Najistotniejszą cechą kamer kopułkowych jest łatwość instalacji i możliwość dostosowania kierunku i kąta widzenia rejestrowanego obszaru. Ważną cechą jest także możliwość zasilania poprzez kabel ethernetowy.

dion gości więc kibiców piłkarskich, czy uczestników widowisk artystycznych.

Stadion pod stałą obserwacją

Rozwój optyki i elektroniki pozwala na miniaturyzację obiektywów kamer i układów sterujących, dzięki czemu urządzenia monitorujące można montować w coraz to bardziej niewidocznych miejscach. W taki też sposób rozmieszczone są kamery na Stade de France.

Oto najczęściej spotykane sposoby montażu nowoczesnych kamer CCTV (kiedyś CCD):

- montaż bez zabezpieczeń przeciwpyłowych i sabotażowych;
- montaż w klasycznej obudowie bez możliwości zmiennego pozycjonowania;
- montaż w obudowach pyło- i wandaloodpornych sterowanych elektrycznie z modułem śledzenia celu (urządzenie reaguje na ruch, „łapie cel”, prowadzi do chwili opuszczenia sektora, obraz rejestrowany i przekazywany radiowo do stanowiska kierowania – lub przewodowo).
- montaż kamer w obudowie kopułkowej (wycinek kuli).

Stade de France wyposażony jest w ten ostatni rodzaj kamer. Są one umieszczone przy każdym wejściu do sektora. Powyżej trybun zamontowano z kolei kamery szerokokątne, które po-

jaki wymagany jest do celów monitoringu. Istotną sprawą jest również możliwość przechowywania zarejestrowanych zdarzeń i ich przetwarzanie.

Na marginesie – ta ostatnia kwestia jest w naszym kraju dyskusyjna. Niejednokrotnie zdarzało się, że obraz

Położony na 17-hektarowej działce Stade de France stanowi duże wyzwanie jeśli chodzi o zapewnienie bezpieczeństwa. Tym bardziej, że podparyski stadion ma wiele funkcji.

z monitoringu nie mógł być wykorzystany w celach procesowych, a wręcz był „bólem głowy” dla organizatora imprezy masowej.

Użycie kamer megapikselowych (o dużej rozdzielczości) o kącie widzenia 360 stopni (zazwyczaj cztery obiektywy umieszczone skośnie) umożliwia rejestrację obrazu w całej przestrzeni znajdującej się wokół i pod kamerą.

Zastosowanie obudów z plastycznych materiałów kompozytowych pozwala zastosować szeroką gamę kolorów, ale co najważniejsze, gwarantuje pyłoszczelność, wodoodporność i półprzezroczystą osłonę – co utrudnia przyjrzenie się

Dlatego też w pracach naszych rodzinnych projektantów nie wyobrażam sobie ujęcia kamer kopułkowych o dużej ilości integracji rozdzielczości z opcją PoE, których walory funkcjonalne i estetyczne są poza dyskusją.

Reasumując – duża dbałość o bezpieczeństwo naszych francuskich kolegów, jaką udało mi się zaobserwować (w połączeniu z funkcjonalnością obiektu), pozwala stwierdzić, że Stade de France jest obiektem bezpiecznym.

Francuzi na Narodowym?

Na koniec chciałbym skomentować pojawiające się w mediach domysły o tym, że zarządcy Stade de France przymierzają się do roli operatora warszawskiego Stadionu Narodowego.

Zapewne wielu powie, że Francuzi mają jeden znaczący atut – doświadczenie w zarządzaniu. Pytanie tylko, czy my Polacy zawsze musimy ulegać „czarowi” i propozycjom innych? Może jednak powinniśmy, oczywiście korzystając z pewnych doświadczeń, sami pokusić się o wyłonienie polskiego zarządcy naszego stadionu?

Mam nadzieję, że będziemy potrafili wykorzystać wszystkie profity, jakie daje organizacja tak prestiżowej imprezy jak EURO 2012.

Autor jest ekspertem Polskiego Klubu Infrastruktury Sportowej w dziedzinie bezpieczeństwa i IT

Żużel – reaktywacja

Norbert Skupiński

Warszawskie Towarzystwo Speedwaya opracowało projekt budowy nowego stadionu żużlowego w Warszawie. Według pomysłodawców, idealną lokalizacją na ten obiekt są tereny należące obecnie do miejskiego Klubu Sportowego Spójnia.

Wcześniejsze plany przewidywały, że rozgrywki żużlowe powrócą na stadion warszawskiej Gwardii. Obecnie obiekt ten jest zdewastowany i jest wykorzystywany bardzo rzadko – przez piłkarzy lub jako miejsce koncertów (ostatnio występował tu Andrea Bocelli). W tej chwili reaktywacja żużla na Gwardii jest już niemożliwa.

– Niewyjaśnione prawa własnościowe, budynek ABW oraz ekskluzywne osiedle mieszkaniowe w pobliżu to czynniki wykluczające możliwość powrotu sportu żużlowego na Gwardię. Mimo że byłaby to najtańsza forma reaktywacji tej widowiskowej dyscypliny sportu w stolicy – mówi Wojciech Jankowski Wiceprezes Warszawskiego Towarzystwa Speedwaya, które furuje teraz budowę stadionu żużlowego na terenach Spójni. – Tereny na Żoli-

borzu są doskonałą lokalizacją. Według studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego ma w tym miejscu powstać nowy most, a pobliskie tereny przeznaczone są jako tereny sportowo-rekreacyjne. Spójnia posiada także sekcję motorowodną, a tereny mieszkaniowe są oddalone zdecydowanie bardziej niż na Gwardii.

Nie tylko żużel

Autorem koncepcji budowy stadionu żużlowego na terenach KS Spójnia przy ul. Wybrzeże Gdyńskie jest Jan Kurzątkowski, architekt oraz sympatyk sportu żużlowego. Według jego założeń stadion powinien być areną wielofunkcyjną.

Projekt zakłada, że w środku toru żużlowego będzie znajdowało się boisko do piłki nożnej lub kort tenisowy kryty powłoką membranową w okresie

Stadion Spójni obecnie...

...i (być może) w przyszłości

zimowym, albo boisko do rugby – mówi Wojciech Jankowski. W naszej opinii stadion musi służyć co najmniej kilku dyscyplinom sportowym. Polski nie stać na budowę stadionów monofunkcyjnych, a tymczasem w Warszawie w odległości ok. 2 kilometrów powstają jednocześnie dwa profesjonalne obiekty typowo piłkarskie.

Według pomysłodawców tereny Spójni są idealną lokalizacją dla działalności klubu żużlowego, ponieważ studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta stołecznego Warszawy zakła-

przyszłego roku zmniejszeniu ulegnie natężenie hałasu wydawane przez motory.

Unikalna trybuna

Według projektu Jana Kurzątkowskiego nowy stadion żużlowy miałby mieścić ok. 7-8 tysięcy widzów. Trybuna kryta cechowały się konstrukcją słupowo-ciężnową ze stali. Dach z podwieszoną wieżyczką sędziowską powinien zostać wykonany z przezroczystego materiału, co zapewni równomierne nasłonecznienie toru. Maszty oświetleniowe zostaną umieszczone tuż przy torze. Jest to tańsze rozwiązanie niż w przypadku jupiterów montowanych za trybunami.

Jednym z ciekawszych rozwiązań jest przeszklona trybuna z miejscami stojącymi zlokalizowana tuż nad parkingiem maszyn. Dzięki temu najwięksi fani speedwaya będą mieli możliwość

podglądania zawodników w trakcie trwania zawodów. Takie rozwiązanie nie jest stosowane na żadnym obiekcie żużlowym na świecie. Szacunkowy koszt budowy stadionu to ok. 40 mln zł. Kwota może być niedoszacowana ze względu na konieczność badań gruntów znajdujących się tuż przy Wiśle.

Czy to się uda?

Autor projektu dostrzega w przyszłości potencjał Żoliborza jako centrum sportowo-rekreacyjnego. Dlatego według niego przy stadionie powinien znajdować się budynek biurowy z zapleczem dla zawodników przeznaczony dodatkowo na usługi rekreacyjne (bowling, squash, odnowa biologiczna, bilard, korty tenisowe, basen). W przyszłości ta część Warszawy będzie rajem dla zapracowanych mieszkańców stolicy, gdzie będzie

Szacunkowy koszt budowy stadionu żużlowego w Warszawie to ok.

40 mln zł.

da, że obszar ten ma w przyszłości zostać przeznaczony właśnie pod usługi sportowo-rekreacyjne. Budynek mieszkalne są w tym miejscu oddalone zdecydowanie bardziej niż w przypadku obiektu Gwardii. Ze względu na wprowadzenie nowych tłumików już od

można zjeść dobrą kolację, zrelaksować się oraz przeżyć niezapomniane emocje sportowe.

Czy te ambitne plany uda się zrealizować? Póki co zarząd KS Spółnia uznał, że nie zostaną podjęte jakiegokolwiek rozmowy z działaczami Warszawskiego Towarzystwa Speedwaya, ponieważ istnieją już inne plany dotyczące tych obiektów. Niestety, nie zostały do tej pory ujawnione.

Stolica potrzebuje żuźla

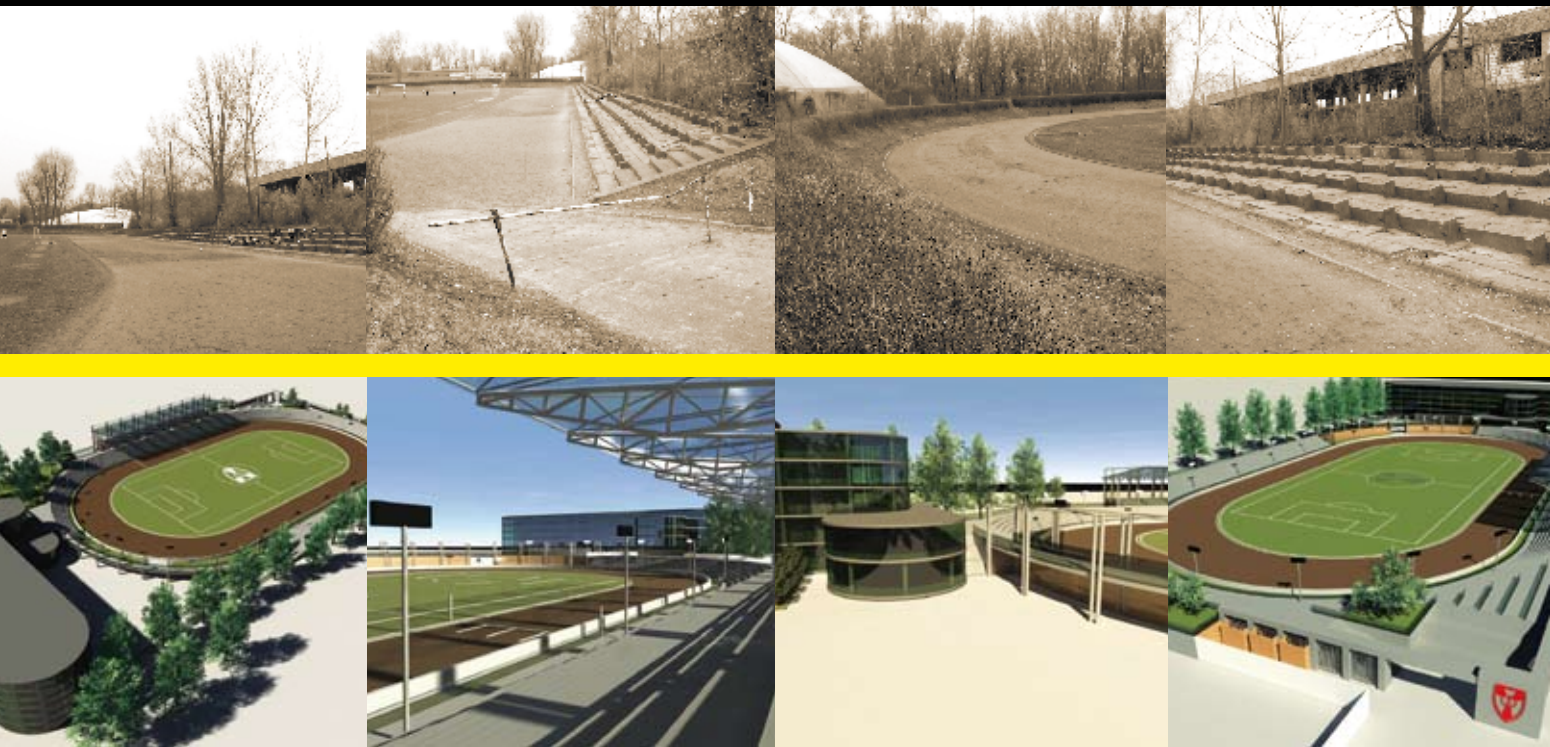
Na koniec stawiane przez wielu pytanie: czy żuźel w Warszawie jest w ogóle potrzebny? Dziś najsilniejsze ośrodki „czarnego sportu” znajdują się głównie w zachodniej Polsce: w Gorzowie, Zielonej Górze, Lesznie, Częstochowie czy Wrocławiu.

Wojciech Morawski, Wiceprezes Okręgowego Związku Motorowego przekonuje, że nie można zaprzepaścić bogatych tradycji warszawskiego żuźla. – Przecież pierwszym powojennym mistrzem Polski był zespół PKM Warszawa. A w kolejnych latach w I lidze jednocześnie

występowały nawet trzy zespoły ze stolicy – mówi. – Żuźel jest potrzebny Warszawie, tak jak Warszawa potrzebna jest żuźlowi. Frekwencja na warszawskim finale Indywidualnych Mistrzostw Polski w 1996 r. czy meczu międzypaństwowym Polska – Australia były bardzo obiecujące. Jestem pewien, że przy odpowiedniej promocji na zawody w stolicy przychodziłyby tysiące osób.

Poseł Jan Dziędziczak, który założył w Sejmie ponadpartyjną grupę promującą speedway w polskim parlamencie, dodaje: – Nasze działania w Sejmie polegają na promocji speedwaya. Nie możemy dopuścić do tego, żeby wobec projektu EURO 2012 wszystkie pozostałe dyscypliny były traktowane po macoszemu. Żuźel to sport, który notuje największą średnią frekwencję na trybunach i to są niezaprzeczone fakty – podkreśla. – Jako osoba związana ze stolicą wiem, że zainteresowanie żuźlem w tym mieście jest naprawdę duże. Polska jest „Warszawo-centriczna” i jeśli w Warszawie nie będzie silnego ośrodka, to dyscyplina ta nigdy nie ujawni swojego prawdziwego potencjału.

Norbert Skupiński

Przyszłość z nowym oświetleniem

PROJEKTORY

Ponad 200 projektorów typu Colosseum oświetla stadion Sparta w Pradze: są to projektory wykonane z ciśnieniowego odlewu aluminiowego, w celu zagwarantowania najwyższej jakości oświetlenia w przypadku wszystkich rodzajów instalacji.

Projektory Colosseum są dostępne w wariantach z 7 różnymi optykami o mocy do 2000W: symetrycznymi, asymetrycznymi i kołowymi; z wiązkami rozpraszającymi i skupiającymi.

Gewiss oferuje szeroką gamę wielofunkcyjnych i kompaktowych projektorów o małej, średniej i dużej mocy, które zapewniają na przestrzeni czasu niezawodność, uniwersalny design i wysokie parametry działania.

Kompletna i technologicznie zaawansowana oferta produktów do oświetlenia wewnątrz i oświetlenia zewnętrznego.

Wyłączny dystrybutor na Polskę:

EL-IT Sp. z o. o.

ul. Nocznickiego 31a, 01-918 Warszawa
tel: 022 896 80 30, 0220896 80 31
fax: 022 834 61 96 | e-mail: biuro@el-it.pl

www.el-it.pl

GEWISS

Gniewino szykuje się na EURO 2012

Norbert Skupiński, Elżbieta Wojcieszko

Gmina Gniewino położona jest w północnej części Polski, na terenie województwa pomorskiego. Słynie z pobliskiego Jeziora Żarnowieckiego, nad którym miała powstać pierwsza w Polsce elektrownia atomowa.

W ostatnich latach wizerunek gminy bardzo się zmienia. Staje się ona coraz ciekawszym miejscem dla turystów dzięki stale rozszerzanej ofercie

atrakcji, takich jak np. z każdym rokiem rozbudowywany kompleks turystyczno-rekreacyjny „Kaszubskie Oko” z wieżą widokową, nowoczesną kręgielnią, krytą pływalnią czy kinem. Wszystkie te inwestycje stanowią doskonale zaplecze dla pobliskich miejscowości nadmorskich, dostarczając turystom bogatą ofertę urozmaicającą ich pobyt niezależnie od pogody.

Pod koniec czerwca br. w pomorskiej gminie Gniewino wmurowano kamień węgielny pod tzw. „szatniowiec”, czyli nowoczesne zaplecze stadionu piłkarskiego. W ten sposób ruszyła budowa kompleksu sportowo-wypoczynkowego, w którego skład wejdą m.in. dwa boiska o sztucznej nawierzchni, luksusowy hotel i hala widowiskowo-sportowa. Gmina będzie się starała o goszczenie jednej z ekip podczas EURO 2012.

W ten kierunek zmian wpisuje się też budowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego, który ma szansę gościć jedną z ekip podczas EURO 2012.

Komfort i wygoda

Odległość planowanego centrum od stadionu Baltic Arena w Gdańsku, na którym rozgrywane będą mecze EURO 2012, wynosi ok. 70 km, natomiast lotnisko znajduje się nieco bliżej –

przejazd zajmuje najwyżej godzinę jazdy autokarem. Co bardzo ważne, istnieją dwie alternatywne trasy przejazdu, co gwarantuje drożność komunikacyjną goszczącemu w Gniewinie zespołowi, nawet w przypadku wzmożonego obciążenia dróg ruchem samochodowym.

Centrum zlokalizowane będzie w jednym miejscu, co zapewni zawodnikom spokój i bezpieczeństwo. W tej

Prezes PZPN Grzegorz Lato wmurowuje kamień węgielny pod budynek zaplecza stadionu piłkarskiego.

Do dyspozycji piłkarzy będzie także nowoczesna hala sportowa

chwili rozpoczęła się już budowa hotelu, hali widowiskowo-sportowej i boisk treningowych oraz modernizacja istniejącego stadionu sportowego.

Drapieżny hotel

Wspomniana wyżej budowa 4-gwiazdkowego hotelu jest jedną z najważniejszych inwestycji związanych z EURO 2012. Hotel będzie usytuowany w bezpośrednim sąsiedztwie stadionu, na wzgórzu, skąd rozciąga się piękna panorama na całą okolicę. Koncepcja budynku nawiązuje swym kształtem do drapieżnego ptaka, który w tym miejscu postanowił odpocząć po ciężkim dniu rozkładając na boki swe skrzydła. Wewnątrz znajduje się 105 pokoi 2-osobowych i 8 apartamentów.

Hotel dysponować będzie także restauracją, basenem, salami do ćwiczeń z szatniami oraz salami konferencyjnymi.

Budowa „Szatniowca”, czyli zaplecza stadionu piłkarskiego

W Gniewinie ruszyły też prace przy wznoszeniu hali widowiskowo-sportowej

Baza noclegowa przewidziana jest na 250 osób, zaś sala konsumpcyjna maksymalnie na 300 osób. Cała powierzchnia użytkowa obiektu wyniesie 7233,35 m²

Drugą ważną inwestycją jest rozpoczęta modernizacja istniejącego stadionu sportowego oraz budowa boiska z sztuczną nawierzchnią. Istniejący stadion zyska sztuczne na-

wierzchnie na bieżni i innych lekkoatletycznych urządzeniach sportowych, a także na korcie tenisowym i boisku do gier zespołowych. Przy stadionie rozpoczęto już budowę nowego budynku szatniowego, a kilkadziesiąt metrów dalej rosną mury hali widowiskowo-sportowej.

Co do dyspozycji?

Do dyspozycji jednej z narodowych reprezentacji podczas EURO 2012 będzie także istniejąca już w Gniewinie infrastruktura treningowa i towarzysząca, na którą składają się:

- pełnowymiarowa pływalnia kryta wyposażona także w saunę, solarium i jacuzzi,
- centrum konferencyjne (istniejąca już klimatyzowana sala na 170 miejsc,

Gniewino dla turystów

Gniewino liczy 2 tys. mieszkańców, natomiast w całej gminie zamieszkuje blisko 7 tys. osób. Funkcjonują tu dwie szkoły, nowoczesny ośrodek zdrowia, nie brak też zaplecza handlowego oraz wszelkiego rodzaju usług ułatwiających mieszkańcom życie.

W granicach tego malowniczego zakątka Pobrzeża Kaszubskiego znajdują się cztery jeziora, w tym Żarnowieckie (o pow. 1432 ha), które jest wymarzonym miejscem do uprawiania sportów motorowodnych. Atrakcją dla turystów są również rejsy statkiem wycieczkowym „Nadolanin”, a także szybkimi łodziami motorowymi „Parana” i „Iguasu”. Do dyspozycji turystów jest również kompleks „Kaszubskie Oko” z wieżą widokową, a także polem do gry w minigolfa, polami szachowymi na świeżym powietrzu, placem zabaw dla dzieci oraz ogrodem botanicznym.

wyposażona w najnowocześniejsze urządzenia audiowizualne),

- restauracja „Trzy Korony” – łączna powierzchnia sal – 500 m²,
  - oświetlone boisko treningowe o wymiarach 51 x 90 m,
  - oświetlony stadion z boiskiem do piłki nożnej o wymiarach 105 x 68 m
  - skocznie, rzutnie i bieżnia 6-torowa znajdujące się przy płycie głównej boiska,
  - kort do tenisa ziemnego i boisko do gry w koszykówkę z oddzielnymi od płyty głównej trybunami dla widzów i mediów.
- Plany zakładają, że wszystkie powyższe inwestycje zostaną zakończone w 2010 r.

Norbert Skupiński, Elżbieta Wojcieszko

Odległość planowanego centrum w Gniewinie od stadionu Baltic Arena w Gdańsku, na którym rozgrywane będą mecze EURO 2012, wynosi ok. 70 km.

Fundamentalna izolacja

Daria Drewek-Mikołajczak

Ze względu na skomplikowane warunki geologiczne i wodne w miejscu lokalizacji, obiekt stanie na ponad 2 tys. żelbetonowych pali o średniej długości 32 m i średnicy 80-120 cm. Dopiero na tak wzmocnionym podłożu układane są fundamenty pod trybuny, które będą podstawą dla pionowych ścian nośnych. Właśnie przy tych elementach stadionu wykorzystane zostały produkty firmy Remmers. – Taka ogromna konstrukcja składa się z wielu powtarzalnych betonowych elementów – mówi Tadeusz Wrzos z firmy Remmers. – Są to płyty fundamentowe i ściany pionowe, na których potem będą się opierały trybuny. Na wszystkich betonowych ścianach fundamentów osadzonych w gruncie wy-

Masa Elastoschlämme 2K Preparat Aida Kiesol

konano hydroizolację przy pomocy środków z oferty naszej firmy – dodaje.

Solidna izolacja

Wykonawca (firma Amcol) już wcześniej produkty Remmersa i po dobrych doświadczeniach zdecydował się użyć ich w pracach przy stadionie. Betonowe elementy zostały najpierw zagruntowane przy pomocy preparatu Aida Kiesol a następnie nałożono na nie izolacyjną powłokę z masy Elastoschlämme 2K. Jest to materiał mineralny, uelastyczniony, odporny na zmienne temperatury i ultrafiolet. Hydroizolację nakłada się w dwóch warstwach po 2 i 1,5 kg/m². Cała powierzchnia aplikacji wynosi prawie 100 tys. m² i zostanie wykonana w dwóch etapach (I etap 45 tys. m², II etap 50 tys. m²). Tygodniowo wykonawca zużywa ok. 25 ton Elastoschlämme 2K. Prace zo-

stały rozpoczęte w sierpniu 2009 r. i mają zakończyć się do maja 2010 r.

Lepiej pędzlem

Przed przystąpieniem do hydroizolacji na Stadionie Narodowym pojawił się pomysł, żeby z powodu

wielkiej powierzchni, powłoki nakładać technikami natryskowymi. Jednak metoda wykorzystująca tradycyjny pędzel okazała się pewniejsza, ponieważ narzędzie to można docisnąć do podłoża z dowolną siłą i nałożyć taką gru-

bość środka, jaka odpowiada wykonawcy. Przy metodach mechanicznych o wiele trudniej to kontrolować. Tego typu decyzje także pomagają podejmować pracownicy Remmersa.

– Przedstawiciele handlowi firmy nie zajmują się tylko i wyłącznie sprzedażą. Są także profesjonalnymi doradcami technicznymi – mówi Tadeusz Wrzos. – Pomagamy przy wyborze materiałów, podpowiadamy, jak wykonać dane zadanie. To i bogata paleta produktów wyróżniają nas na tle konkurencji. Nie myślimy tylko o tym, żeby sprzedać jak najwięcej. Chcemy sprzedawać mądrze – podsumowuje.

Remmers Polska Sp. z o.o.

62-080 Tarnowo Podgórne, ul. Sowie 8
Tel. 61 816 81 00, Fax 61 816 81 34
e-mail: budowle@remmers.pl

- 7 października br. odbyła się uroczystość wmurowania kamienia węgielnego pod budowę Stadionu Narodowego w Warszawie. W obecności m.in. przedstawicieli władz administracji państwowej, władz samorządowych województwa mazowieckiego, władz spółki PL.2012, NCS i ministerstwa sportu, prasy, dokonano podpisania aktu erekcyjnego i złożenia go w jednym z fundamentów budowanej areny. Wraz z aktem erekcyjnym zamurowano w postumencie kamień

z Galerii Wejściowej Stadionu Dziesięciolecia, Flagę Polski i UE, Flagę z godłem Warszawy, album z historycznymi fotografiami Stadionu Dziesięciolecia, rysunki dzieci „Pokoloruj Stadion”, oraz kilka obiegowych monet i banknotów. O umieszczenie w skrzyni wydania gazet codziennych z dnia uroczystości zostali poproszeni redaktorzy naczelni. Wydarzenie to miało miejsce dokładnie rok od rozpoczęcia pierwszego etapu robót budowlanych.

- Zielono-bursztynowy – taki kolor będą miały krzeselka na budowanej w Gdańsku Baltic Arenie. Wariant zielono-bursztynowy to kompromis pomiędzy tym, czego żądali kibice Lechii i tym, co zaprezentował początkowo projektant stadionu, firma RKW. Z racji tego, że stadion ma przypominać bursztyn, projektanci zaproponowali aby wyposażać stadion w siedziska w kolorach czerwono-pomarańczowo-żółtych. To nie spodobało się fanom Lechii, która w zamysle ma rozgrywać swoje mecze na Baltic Arenie. Kompromisową decyzję podjął prezydent miasta Paweł Adamowicz, kończąc tym samym spór nazwany „afery krzeselkową”.

Na krzeselkach na razie nie będzie też napisu „Lechia Gdańsk”, o który także postulowali kibice. O nieumieszczenie napisu poprosiła UEFA, która nie chciała go podczas meczów EURO 2012. Po mistrzostwach napis prawdopodobnie pojawi się na obiekcie.

- Jak zawsze w poniedziałek, tak też 19 października, spółka EURO Poznań 2012 otworzyła bramy modernizowanego stadionu przy ul. Bułgarskiej w Poznaniu dla zwiedzających. Tym razem zainteresowanych postępem prac przy Bułgarskiej było dużo więcej, niż zwykle – około tysiąc osób! Nic dziwnego – pierwszy raz mieli bowiem okazję zobaczyć z bliska stalową konstrukcję dachu. – Stalowa konstrukcja zostanie podniesiona najpierw na metr wysokości. Wtedy przystąpimy do jej sprężania i dopiero po trzech, czterech dniach zaczniemy ją wciągać na właściwą wysokość, czyli 30 metrów – tłumaczył Michał Prymas – wiceprezes spółki EURO Poznań 2012. Żeby unieść potężną kratownicę (jedno przeszło waży 1400 ton) do Poznania ściągnięto sprzęt i specjalistów ze Szwajcarii.

Niemal 1,5 tysiąca ton stali wciągało aż osiem hydraulicznych siłowników, każdy o wadze ok. 200 ton. Dla bezpieczeństwa urządzenia zamontowano na stalowych konstrukcjach, przymocowanych do końca dźwigu. A co po podniesieniu pierwszej z czterech kratownic? Plan przywiduje, że 5-6 listopada zdemontowane zostaną wszystkie wieże i urządzenia hydrauliczne, po to by przenieść je pod przeciwną trybunę, gdzie podnoszona będzie druga kratownica. Potem, 15 listopada, z płyty boiska znikną wszystkie urządzenia i rozpocznie się układanie murawy boiska. Ponieważ od 21 listopada piłkarze Lecha mają wrócić na stadion zamontowane zostanie sześć tymczasowych wież oświetleniowych, a obiekt zostanie przystosowany do wpuszczenia kibiców. Boczne trybuny będą nadal wyłączone z użytku. Tam kratownice dachu podnoszone będą nie z murawy (od środka stadionu), ale z zewnątrz, przy pomocy wielkich dźwigów z wysięgnikami.

- Mieszkańcy Lublina i kibice w trakcie EURO 2012 do lotniska w Świdniku dojadą lekkimi i szybkimi pociągami. Kolej przygotowuje się do położenia torów, a marszałek rozpoczął poszukiwania szynobusów, które skomunikują miasta z lotniskiem, które ma być gotowe przed mistrzostwami Europy.

- Stadion Olimpijski w Kijowie jest najlepszym miejscem dla rozegrania finałowego meczu EURO 2012 – uważa Siergiej Dracz, szef projektu rekonstrukcji obiektu, zastępca ministra ds. rodziny, młodzieży i sportu Ukrainy. Zapoznając dziennikarzy ze szczegółami projektu, opracowanego przez grupę niemieckich architektów z pracowni GMP, Dracz podkreślił unikalność zastosowanych rozwiązań powodujących, że kijowski obiekt będzie – jego zdaniem – przewyższał swymi walorami wszystkie inne stadiony przygotowujące się do piłkarskich mistrzostw Europy w 2012 r. Stadion Olimpijski, z przewidywaną liczbą miejsc 69 004, będzie największy pod względem pojemności. Trybuny w całości osłonięte będą półprzezroczystym dachem z wysokiej jakości materiałów. Konstrukcja dachu zabezpiecza widownię przed kapryśnymi aury, a jednocześnie zapewnia murawie boiska dostęp dziennego światła. Szef projektu rekonstrukcji stadionu podkreślił także, że prace budowlane na obiekcie wkraczają właśnie w najbardziej intensywną fazę. Roboty prowadzone są na dwie, trzy zmiany, bez przestojów. – Prace przy całej sportowej infrastrukturze przebiegają zgodnie z harmonogramem zaakceptowanym przez UEFA. Stadion Olimpijski, który zostanie oddany do użytku w czerwcu 2011 roku, ma wszelkie

szanse stać się główną areną EURO 2012, na której odbędzie się finałowy mecz mistrzostw – zapewnił Dracz.

▶ Cztery firmy podpisały umowy na doprowadzenie autostrady A2 od Strykowa pod Łodzią do Konotopy na przedmieściach Warszawy. Budowa 91-km autostrady pochłonie 3,2 mld zł. Budowę A2 do Warszawy podzielono na pięć części. Dwa fragmenty (w tym początkowy za Strykowem) o łącznej długości 50 km za prawie 1,3 mld zł wytyczy firma China Overseas Engineering Group, 17-kilometrowy odcinek w pobliżu Nieborowa – Mostostal Warszawa (843 mln zł), nad 18-kilometrowym odcinkiem pod Grodziskiem będzie pracować Strabag (643 mln zł), a siedmiokilometrowy odcinek kończący się w Konotopie – Budimex Dromex (425 mln zł). Dzięki temu podziałowi rząd zaoszczędził 2,5 mld zł w porównaniu z kosztorysem i pojawia się szansa, że droga powstanie przed EURO.

▶ W przyszłym roku powstanie tylko 48,6 km autostrad, czyli o 40,4 km mniej niż planowano. Według GDDKiA jest to wina przetargów które nie zostały jeszcze rozstrzygnięte. Jak podaje Dziennik Gazeta Prawna, na przyspieszenie budowy autostrad nie ma też co liczyć w 2011 roku, a za dwa lata w grudniu licząca 817 km sieć autostrad wydłuży się o 60 km. Opóźnienia spowodowane są nierozstrzygniętymi przetargami i brakiem pieniędzy. GDDKiA twierdzi, że w tym roku na budowę autostrad wyda 22,7 mld zł, a nie 32 mld, jak planowano.

▶ W zakładach Cimolai w północnych Włoszech rozpoczęto produkcję elementów konstrukcji stalowej wsporczej dla dachu linowego warszawskiego Stadionu Narodowego. Tymczasem na terenie budowy w Warszawie wykonywane są konstrukcje żelbetowe we wszystkich 12 sekcjach, na które podzielono teren budowy niecki stadionu. Wyraźnie przyspieszone zostały roboty przygotowujące do betonowania stropów typu bubbledeck – zdecydowano o wykonaniu stropów tego typu nad parkingami na poziomie – 4 i – 3. Roboty te były wstrzymywane do chwili opracowania sposobu montażu prefabrykatów trybun.

▶ Wszystkie polskie miasta, w których mają się odbywać w 2012 r. mecze mistrzostw Europy w piłce nożnej, są narażone na przerwy

w dostawach prądu, pisze „Dziennik Gazeta Prawna”. Większość linii przesyłowych prądu w Polsce ma więcej niż 40 lat. Na ich modernizację trzeba wydać ponad 12 mld zł. Prace hamuje brak planów zagospodarowania przestrzennego i protesty mieszkańców.

- ▶ Wiadomo już, że marzeń o pięknych dworcach kolejowych na EURO 2012 nie uda się spełnić. Nikną szanse na to, że do mistrzostw uda się zbudować nowy Dworzec Zachodni w Warszawie. Także w przypadku warszawskiego Dworca Centralnego w najbliższych latach na dworcu można się spodziewać jedynie lekkiego liftingu. – Prace w samej hali zaczną się w przyszłym roku. Znikną z niej doklejone w latach 90. budki. Pojawią się m.in. punkty informacji, które z założenia mają być bardziej przyjazne dla pasażera (np. nie będzie szyby oddzielającej pracowników PKP od klientów). W 2011 r. dojdzie do remontu podziemi, skąd m.in. znikną bary. Pojawią się też windy dla niepełnosprawnych, niestety, tylko na dwa perony, bo według PKP nie wszędzie da się je zbudować. Remont ma kosztować 22 mln zł.
- ▶ Delegacja UEFA do spraw lotnisk chwali Wrocław w oficjalnym serwisie internetowym spółki PL.2012, która koordynuje i nadzoruje przygotowania do Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej EURO 2012. – Jesteśmy pod wrażeniem tego, co zobaczyliśmy we Wrocławiu. Nowy terminal, który jest w trakcie budowy, naszym zdaniem wygląda bardzo zachęcająco – mówi Peter Hampson, ekspert UEFA. Przygotowanie lotnisk, obok budowy stadionów, to jedno z najważniejszych dla UEFA kryterium oceny gotowości do organizacji EURO 2012.

ZAKŁAD PRZEMYSŁU GUMOWEGO

Stargum

Firma STARGUM jest znanym i cenionym producentem granulatów EPDM na boiska sportowe i place zabaw.

Produjemy granulaty EPDM w kolorze czerwonym, zielonym i czarnym w rozmiarach od 0,5 do 4 mm.

Nasza praca uhonorowana została licznymi wyróżnieniami i certyfikatami (m.in. ISA Sport i PZH), a przede wszystkim wysoką lokatą w rankingach największych firm tej branży w Polsce i za granicą.

Współpracujemy z firmami z Niemiec, Holandii, Słowacji, Czech, Węgier.

Zakład Przemysłu Gumowego „Stargum”
 73-110 Stargard Szczeciński, ul. Ciepłna 7
 Tel. (091) 578 80 08, 578 80 05. Fax (091) 577 77 68
 biuro@stargum.com.pl, www.stargum.eu

REKLAMA

Jak sprawuje się hala w Łodzi

Z **DARIUSZEM GAŁĄZKĄ**, Prezesem Zarządu Miejskiej Areny Kultury i Sportu Atlas Arena, rozmawia Norbert Skupiński

Norbert Skupiński: Jak sprawuje się łódzka hala cztery miesiące po otwarciu?

Dariusz Gałązka: Hala sprawuje się znakomicie. W tak krótkim czasie gościliśmy już dwie niezwykle prestiżowe imprezy: EuroBasket 2009 oraz Mistrzostwa Europy w Siatkówce Kobiet, wcześniej siatkarski Memoriał Wagnera i mecz Polska – Brazylia. Dotychczas w hali odbyły się 42 mecze siatkarskie i koszykarskie, a wszystkie imprezy obejrzało 276 tys. widzów. To dobry wynik, cieszymy się, że odwiedziły nas takie tłumy kibiców. Dodam, że wszystkie nasze imprezy odbyły się bez żadnych zakłóceń.

Prezes Polskiego Związku Koszykówki Roman Ludwiczuk jeszcze przed finałem EuroBasketu powiedział mi, że żałuje, iż finałowe spotkanie odbędzie się w Katowicach, a nie w Łodzi. To najlepsza rekomendacja dla naszej hali.

N.S.: Tuż po oddaniu hali do użytku pojawiły się głosy o licznych niedoróbkach...

D.G.: No cóż, na skutek przeciągających się procedur przetargowych nie udało się na czas wybudować kas biletowych, dlatego cały system kontroli biletów montujemy dopiero teraz. Natomiast niezgodne ze stanem faktycznym

były doniesienia mediów na temat braku podjazdów dla niepełnosprawnych. Obiekt wyposażony jest we wszelkie tego typu udogodnienia, z wyłączeniem poziomu fosy, gdzie znajdują się pomieszczenia techniczne.

N.S.: Jak zamierzacie wykorzystać potencjał hali? Jakie imprezy odbędą się w Atlas Arenie?

D.G.: Nasza hala może pomieścić maksymalnie ponad 15 tys. widzów, co stwarza liczne możliwości jej wykorzystania. Chcielibyśmy organizować kilkadziesiąt różnego rodzaju eventów rocznie. Na dzień dzisiejszy mamy zaplanowaną organizację m.in. musicalu „Metro”, gali bokserkiej Gołota – Adamek [rozmowa odbyła się jeszcze przed tym wydarzeniem – przyp. NS], kilku meczów siatkówki, a także koncerty światowych gwiazd: a-ha, Depeche Mode i Rammstein.

N.S.: Pojawiają się też pogłoski o Metallice...

D.G.: Nie mogę tego potwierdzić, póki nie uczyni tego organizator koncertu.

N.S.: Skąd czerpicie wiedzę na temat komercyjnego wykorzystania tak dużego obiektu? Czy zatrudniście w tym celu zewnętrzną firmę?

D.G.: Nie, uczymy się sami, bez pomocy z zewnątrz i idzie nam coraz lepiej. A działamy dopiero niecałe czte-

NAJWIĘKSZA W POLSCE

Oddana do użytku w czerwcu br. łódzka hala widowiskowo-sportowa Atlas Arena jest największym tego typu obiektem w Polsce. Może pomieścić ponad 12,1 tys. widzów na miejscach siedzących, a z wykorzystaniem płyty głównej – w przypadku koncertów – 15 tys. osób.

Jest przystosowana do organizacji zarówno imprez sportowych (koszykówka, siatkówka, piłka ręczna, futsal, boks, tenis, hokej itp.), jak i widowisk artystycznych, konferencji czy targów.

W najwyższym punkcie hala ma 35 m wysokości. Powierzchnia płyty wynosi 3,5 tys. m², długość – 91 m, szerokość – 49 m, zaś całkowita powierzchnia obiektu – 27 tys. m².

Dotychczasowe
imprezy sportowe
w Atlas Arenie
obejrzało
276 tys.
widzów

Mistrzostwa Europy w Siatkówce Kobiet okazały się szczęśliwe dla Reprezentacji Polski

ry miesiące. Oczywiście korzystamy z doświadczeń doskonale znanych na Zachodzie. Dlatego też oferujemy na przykład osiem łóż VIP, z których trzy są już w tej chwili wynajęte. Jeśli będzie taka potrzeba, stworzymy jeszcze dodatkowe osiem łóż.

Poza tym zdecydowaliśmy się na formułę „naming rights” – za 1 mln zł netto rocznie sprzedaliśmy firmie Atlas prawa do nazwy na pięć lat.

N.S.: Po wielu latach oczekiwań czeka nas wysyp dużych hal i nowoczesnych stadionów, których funkcje nie będą wyłącznie sportowe. Czy nie spowoduje to, że w związku z ograniczoną podażą imprez, część z tych obiektów będzie stała pusta?

D.G.: Uważam, że stadiony nie będą konkurencją dla hal, bo te ostatnie są obiektami całorocznymi. Jeśli natomiast chodzi o hale, to nie widzę pro-

blemu, bo w chwili obecnej w Polsce funkcjonują zaledwie dwa duże obiekty – nasza hala i katowicki Spodek. W Gdańsku budowa wciąż nie może się zakończyć, natomiast plany Wrocławia czy Gliwic odnośnie budowy hal są odległe.

Uważam, że zapotrzebowanie na duże hale w Polsce będzie rosnąć, ponieważ tego typu obiekty kreują wielkie wydarzenia. Nam udaje się przyciągnąć imprezy, których dotąd w Polsce nie było. Ostatnio dostaliśmy na przykład zapytanie o możliwość organizacji tenisowego Pucharu Davisa.

N.S.: Czy hala będzie na siebie zarabiała?

D.G.: Mam nadzieję. To jest nasz cel. Oczywiście nie osiągniemy go w perspektywie kilku lat, ale potem... myślę, że tak.

N.S.: Dziękuję za rozmowę.

Zapotrzebowanie na duże hale w Polsce będzie rosnąć, ponieważ tego typu obiekty kreują wielkie wydarzenia.

Rekordowy tor w Zakopanem

Krzysztof Kulczycki

Ośrodek Przygotowań Olimpijskich w Zakopanem charakteryzuje się unikalnym położeniem obiektów na terenie Parku Sportowego, którego plany zagospodarowania przestrzennego pochodzą z lat 20. XX wieku. Projekt z 1923 r. przewidywał budowę szeregu obiektów, takich jak boiska sportowe, pływalnie, korty tenisowe, amfiteatr, lodowisko do gry w hokeja oraz skocznia narciarska. Wiele tych inwestycji zachowało się do dzisiaj.

Czas największego boomu inwestycyjnego w OPO w Zakopanem przypadł na przełom lat 50. i 60. Wynikało to z przyznania stolicy Tatr prawa do organizacji Narciarskich Mistrzostw Świata w 1962 r.

Pięć lat później oddano do użytku tor do jazdy szybkiej na lodzie naturalnie mrożony o długości 400 m. Obiekt ten, funkcjonujący przez ponad cztery dekady, ze względu na parametry techniczne (zbyt mała szerokość) nie odpowiadał już obowiązującym przepisom Polskiego Związku Łyżwiarstwa Szybkiego. Rok temu zapadła więc decyzja o budowie nowoczesnego toru sztucznie mrożonego w miejscu istniejącego. Zadania zrealizowania tej inwestycji podjęła się firma Budowa Lodowisk TOL Sp. z o.o.

Dwa w jednym

Wewnątrz toru zaprojektowano budowę lodowiska dla celów rekreacyjnych, a także do treningów łyżwiarstwa figurowego i short tracku. Dla bezkolizyjnego połączenia lodowiska ze zmodernizowaną częścią szatniową przewidziano wykonanie przejścia podziemnego pod torem lodowym.

Tor i lodowisko oświetla 10 masztów z projektorami, o wysokości 14 m każdy. Maszty te wykorzystano również do

umieszczenia kolumn nagłośnienia.

Powierzchnia toru lodowego wynosi 5172 m², zaś płyty lodowiska 1822 m². Zarówno w przypadku toru, jak i lodowiska, zastosowano płyty bezdylatacyjne.

Nowoczesna technologia chłodnicza

Warto zwrócić uwagę na technologię chłodniczą, która należy do najnowocześniejszych w Europie.

Maszynownia chłodnicza firmy Prorink z Finlandii umieszczona została z przeznaczonym do tego celu budynku gospodarczym. Czynnikiem chłodniczym w obiegu termodynamicznym maszynowni jest amoniak NH₃ (60 kg), natomiast rolę chłodziwa pełni substancja freezium. W maszynowni chłodniczej zastosowano dwa jednakowe, kompaktowe urządzenia chłodnicze w skład których wchodzi po dwie sprężarki tłokowe firmy Mycom (Japonia), dwa parowniki i dwa kondensatory.

Chłodziwem oziębianym w agregatach, którym w tym przypadku jest energooszczędne frezium, zasilane są dwa niezależne hydrauliczne obiegi toru oraz jeden obieg lodowiska. Obiegi toru są zaprojektowane tak, aby niezależnie zasilana była częściej i intensywniej nasłoneczniona część

toru i niezależnie mniej nasłoneczniona – druga część toru. Użytkowano w ten sposób możliwość utrzymania jednakowej jakości lodu na całym torze poprzez odpowiednią, regulowaną odrębnie dla danej sekcji toru temperaturę chłodziwa.

Parametry termodynamiczne cyklu chłodniczego każdego kompaktowego agregatu chłodniczego oraz obiegów hydraulicznych (zimnego i ciepłego) kontrolowane są za pomocą oprogramowanego systemu automatyki Adapcool firmy Danfoss. Regulowanie prędkości obrotowej sprężarek w celu pracy układu z wymaganą chwilową mocą chłodniczą realizowane jest poprzez zastosowanie przemienników częstotliwości prądu (falowniki). Dzięki kontrolowaniu prędkości obrotowej sprężarek również rozruch każdej ze sprężarek jest ułatwiony, a liczba startów w ciągu godziny jest ograniczona do minimum.

Sposób regulacji i kontroli pracy stacji chłodniczej jest monitorowane przez centralny system monitoringu Prorink poprzez odpowiednie łącze telefoniczne. Dzięki takiemu rozwiązaniu firma Prorink może zdalnie kontrolować prace stacji i dokonywać odpowiednich korekt nastaw parametrów w układzie automatycznej regulacji maszynowni.

Szybki lód

Tor lodowy został ponadto wyposażony w zestaw pneumatycznych band ochronnych zwiększających bezpieczeństwo łyżwiarzy, nowoczesną elektroniczną tablicę wyników oraz zespół stanowisk sędziowskich.

Tor lodowy do jazdy szybkiej na lodzie przeznaczony jest do przeprowadzania największych imprez sportowych. Odbywały się już na nim zawody w jeździe szybkiej na lodzie o Puchar Tatr (grudzień 2008), Mistrzostwa Świata Juniorów (luty 2009) oraz Mistrzostwa Polski (październik 2009).

Ze względu na swoje wysokogórskie położenie, obiekt zasłynął już wieloma rekordami ustanowionymi przez łyżwiarzy z wszystkich zakątków świata. Na ostatnich Mistrzostwa Polski pobito tu 6 rekordów toru oraz ponad 80 rekordów życiowych uczestniczących w nim zawodników.

W czasie Mistrzostw Świata Juniorów tor uzyskał bardzo wysokie oceny przedstawicieli Międzynarodowej Unii Łyżwiarzkiej (ISU).

Tor wraz z lodowiskiem wykonany został w rekordowo krótkim czasie (roboty rozpoczęto w czerwcu 2008 r., zaś pierwsze zawody odbyły się już w grudniu 2008 r.) przez konsorcjum trzech firm: Budowa Lodowisk Tol Sp. z o.o., Firma Inżynierijno-Budowlana Chomar oraz Mostostal Wrocław SA. Projekt jest autorstwa Zakładu Wdrożeniowego Proxe z Katowic.

Autor jest Prezesem Zarządu Budowa Lodowisk TOL Sp. z o.o.

00-026 Warszawa,
ul. Widok 19 lok. 197
tel./fax +48 (22) 612 30 42
tel. +48 (22) 673 12 93
40-246 Katowice,
ul. Porcelanowa 8,
tel. +48 (32) 209 08 70
e-mail: tol@lodowiska.pl,
www.lodowiska.pl

Hale z prefabrykatów

Paweł Roehrych

W ostatnich latach zrealizowano w Polsce co najmniej kilka atrakcyjnych obiektów z zastosowaniem prefabrykowanych paneli ściennych. Uznanie architektów zdobyły jak na razie obiekty użyteczności publicznej i biurowce, ale następne w kolejce mogą być obiekty sportowe, w szczególności hale.

Poruszając temat betonowych prefabrykatów ściennych, warto przyrzeć się zintegrowanemu systemowi konstrukcyjnemu hal bashallen. System ten wywodzi się ze Skandynawii, a w Polsce zrealizowano w nim jak dotąd dwa obiekty. Jednym z nich jest obiekt z pogranicza przemysłu i sportu – hala produkcji jachtów sportowych w Chojnicach.

Hale sportowe

Kubatura wewnątrz obiektu może być w całości przeznaczona na funkcję czysto sportową, jak i być wypełniona an-

tresolami czy siedziskami audytorium. Każdy z tych elementów, podobnie jak sama bryła hali, jest łatwy do złożenia z elementów prefabrykowanych (m.in. kanałowe płyty stropowe w przypadku antresol, schodkowe siedziska i dopasowane do nich belki dla audytorium).

Szerokość modułu konstrukcyjnego, czyli szerokość segmentu ściany i płyty dachowej, można elastycznie kształtować. Najczęściej nie jest mniejsza od 2 m i nie przekracza 2,4 m, głównie z uwagi na ograniczenia transportowe. Indywidualne panele ścienne można wykonać w szerokości do ok. 3,6 m. Wysokość maksymalna hali nie przekracza 10 m.

System nośny stanowią żelbetowe ściany warstwowe. Podtrzymują one zarówno dach jak i zapewniają przestrzenną sztywność całego obiektu. Pomiędzy betonowymi warstwami: nośną i elewacyjną znajduje się warstwa izolacji termicznej. W porównaniu z lekkimi obudowami ściany z betonową nośną warstwą wewnętrzną charakteryzują się znacznie większą bezwładnością cieplną. Dzięki temu temperatura w pomieszczeniu jest stabilniejsza (rys. 1).

Wykończenie zewnętrzne nadawane jest w zakładzie prefabrykacji. Dlatego po zmontowaniu ścian nie trzeba już prowadzić głównych robót elewacyjnych – tynkowań, izolacji, okładzin. Dach montowany jest z płyt TT. Z punktu widzenia ekonomiki i możliwości transportu płyty dachowe osiągają rozpiętość do 30 m. Pozwala to przekryć pojedyncze pełnowymiarowe boisko do wszystkich gier halowych.

Przy większych rozpiętościach zasadne jest już rozważenie zastosowania klasycznego szkieletu konstrukcyjnego hali: słupów i dwuteowych dźwigarów strunobetonowych. Wtedy panele ścienne są już tylko co najwyżej samonośnymi elementami konstrukcji, które po połączeniu ze szkieletem pełnią nadal funkcję usztywniającą konstrukcji.

Fot. 1. Pływalnia w Gliwicach w trakcie konstrukcji...

Fot. 2. ... i po jej ukończeniu (wizualizacja)

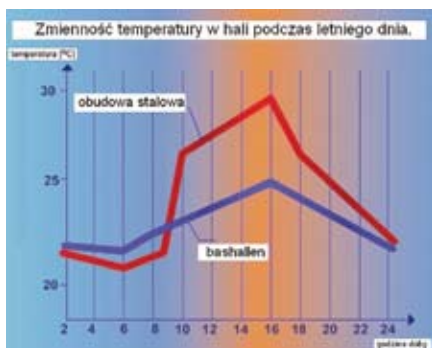
Fot. 3. Biurowiec w podwarszawskich Michałowicach; przykład połączenia szklanej fasady wkomponowanej w bryłę z betonowych paneli.

INFRASTRUKTURA SPORTOWA WWW SIECI

Stosowane także na basenach

Prefabrykaty żelbetowe, w tym sprężone, mogą być wykorzystane także do przekryć basenów. Zastosowanie dodatków modyfikujących skład mieszanki betonowej, odpowiednio dobrana wartość siły sprężającej w cięgnach płyt dachowych oraz dodatkowa ochrona powierzchniowa powodują, że sprężone elementy strunobetonowe charakteryzują się wystarczającą niezawodno-

Rys. 1. Porównanie stabilności termicznej w tradycyjnej hali z lekkiej obudowy i w hali bashallen.

ścią w przewidywanym okresie użytkowania (zwykle przyjmuje się 50 lat).

Wymuszone koniecznością zapewnienia odporności na działanie wilgoci otuliny zbrojenia sprężającego równocześnie zapewniają wysokie odporności ogniowe bez konieczności stosowania dodatkowych okładzin czy powłok. W zależności od indywidualnych warunków, m.in. stopnia wyciężenia konstrukcji, są to najczęściej odporności R60, w szczególnych przypadkach nawet do R120.

Z bieżących realizacji obiektów sportowych same panele ściienne znalazły zastosowania np. w konstrukcji kąpieliska w Gliwicach (fot. 1 i 2). Tu składają się one na szczytowe samonośne ściany usztywniające oraz frontowe wypełnienia pomiędzy kilkumetrowymi naświetlami. Doskonale łączą się zarówno ze szkieletem z drewna klejonego nad niecką basenu jak i z monolityczną bryłą trybun i zaplecza sanitarnego pływalni.

System bashallen jest otwarty i elastyczny. Zapas sztywności przestrzennej pozwala swobodnie kształtować większe wejścia, przeszklenia i naświetla. Łatwo weń wkomponować całe aluminiowo-szklane elewacje (fot. 3). ■

BIBLIOGRAFIA:
 [1] Andrzej Bulanda, Beton w Architekturze, Materiały Budowlane, nr 11/2008
 [2] Włodzisław Jozanis, Beton architektoniczny – tworzywo przyszłości – i jego wykorzystanie praktyczne w rozwiązaniach z zastosowaniem elementów prefabrykowanych, Zakłady Betonowe International, nr 2/2009
 [3] Natura i kultura nagrodzone czyli X edycja konkursu Polski Cement w Architekturze, Budownictwo, Technologie, Architektura, Polski Cement, nr 1(37)/2007
 [4] System Bashallen, informator Consolis Polska 2008
 [5] Paweł Roehrych, Prefabrykacja szyta na miarę, Inżynier Budownictwa, nr 4/2009

Druga strona sportplusa

Dolna powierzchnia niecki z widocznymi istniejącymi wzmocnieniami taśmami z włókien węglowych

Przeciążenie niecki basenowej

**Tomasz Bartosik,
Bogdan Podolski,
Michał Podolski**

Opisany poniżej przypadek pokazujący skutki uproszczonego projektowania niecki basenowej nie jest odosobniony i zwraca uwagę na potrzebę fachowej weryfikacji projektów i opracowań eksperckich.

Przedstawiony przypadek dotyczy żelbetowej niecki basenu kąpielowego zaprojektowanego w latach 70. ubiegłego wieku przez jedno ze znanych krajowych biur projektowych. Konstrukcja tej niecki tylko pozornie była zaprojektowana prawidłowo – w rzeczywistości jej płyta denna była znacznie przeciążona. Na podstawie analizy przestrzennego modelu niecki wyjaśniono przyczynę przeciążenia oraz przedstawiono zrealizowaną później koncepcję wzmocnienia.

Opis konstrukcji basenu

Konstrukcja basenu wykonana została jako żelbetowa monolityczna w postaci zbiornika o rzucie prostokątnym, usytuowanego wewnątrz budyn-

ku basenu i oddylatowanego od pozostałych elementów (rys. 1, fot. 2). Główną konstrukcją nośną basenu stanowi płyta żelbetowa o grubości 20 cm, oparta na poprzecznych i podłużnych żebrach, połączona z nimi monolitycznie. Niecka basenowa opiera się na słupach usytuowanych na przecięciu osi żeber obu kierunków, słupy zaś na żelbetowych stopach fundamentowych. Płyta denna basenu jest w przekroju podłużnym usytuowana w pochyleniu, odpowiednio do założonej, zmiennej głębokości basenu.

Ściany zewnętrzne basenu są monolitycznie połączone ze skrajnymi żebrami płyty dennej, przy czym grubość tych ścian jest różna (wynosi 15 i 30 cm).

Charakterystyczne dane konstrukcji basenu:

- długość basenu liczona w osiach skrajnych słupów: 25,00 m
- szerokość basenu liczona w osiach skrajnych słupów: 12,50 m
- szerokości żeber: 50 cm
- klasa betonu przyjęta w pierwot-

Przygotowania powierzchni betonu płyty niecki basenu do klejenia taśm z włókien węglowych mających przebiegać prostopadłe do istniejących

nym projekcie: $R_w = 20$ MPa, co odpowiada klasie B17,5

■ stal zbrojeniowa przyjęta w projekcie: w płycie dennej klasy A-0, zbrojenie główne w żebrach i słupach A-III, zbrojenie ścian basenu klasy A-0.

Projekt budynku wraz z basenem wykonano w 1974 r., zaś obiekt wzniesiono w stanie surowym końcu lat 70. ubiegłego wieku. W roku 1983 dokonano zmian w dokumentacji projektowej obiektu w zakresie ścian osłonowych budynku i instalacji. Prace wykończeniowe miały miejsce dopiero na początku lat 90. XX wieku i wówczas basen oddano do eksploatacji.

W latach 2001/2002 wykonano gruntowny remont basenu, w tym m.in.:

- wymieniono instalację technologiczną i wyposażenie,
- w związku z wymianą wyposażenia, a także zastosowaniem nowego przelewu, wykonano przebudowę basenu, w ramach której podwyższono i wzmocniono ściany (zwiększono głębokość basenu),
- wzmocniono płytę denną basenu za pomocą taśm kompozytowych z włókien węglowych klejonych na dolnej powierzchni, równoległe do podłużnej osi niecki (fot. 1),
- wykonano iniekcję rys o większych rozwarciach, występujących w elementach nośnych niecki basenowej, za pomocą żywicy epoksydowej,
- przeprowadzono prace wykończeniowe obejmujące nieckę basenową oraz zaplecze.

Uszkodzenia konstrukcji niecki

W przeciągu czterech lat od zakoń-

czenia ww. remontu w niecce basenowej zaobserwowano uszkodzenia, które zaniepokoiły zarządcę obiektu i spowodowały rozpoczęcie przez autorów niniejszego artykułu stosownych prac badawczych. Przeprowadzone oględziny wykazały, że poprzedni remont niecki dał mierne rezultaty, gdyż stwierdzone zostały następujące uszkodzenia i nieprawidłowości:

- liczne rysy na powierzchniach belek, o rozwarciu 0,1-0,4 mm, w przeważającej większości wzdłuż strzemion,
- rysy na dolnej powierzchni płyty dennej, o kierunku równoległym do osi podłużnej basenu (i równocześnie równoległym do kierunku taśm z włókien węglowych), o rozwarciu jak poprzednich, w przeważającej większości pokrywające się z osiami zbrojenia głównego,
- rysy w ścianach podłużnych niecki, o kierunku zbliżonym do pionowego i o rozwarciu na tynku ok. 0,1 mm, zaś w konstrukcji do 1,0 mm (taką rysę stwierdzono również w odwiercie na głębokości 20 cm),
- przeciek wody ze ściany podłużnej, aktywny mimo poprzednio wykonanej iniekcji uszczelniającej, a także drugi przeciek w obrębie dylatacji oddzielającej nieckę od pozostałej konstrukcji,
- pęknięcia posadzki w kondygnacji pod basenem przebiegające w osiach słupów, o rozwarciu do ok. 2 mm.

Na całej powierzchni konstrukcji występowały licznie miejsca, w których otulina zbrojenia nie przekracza kilku milimetrów, a lokalnie pręty były jej całkowicie pozbawio-

Konstrukcja prezentowanej niecki tylko pozornie była prawidłowo zaprojektowana, a w rzeczywistości jej płyta denna była znacznie przeciążona.

ne. Na prętach zbrojeniowych stwierdzono jednak występowanie jedynie korozji powierzchniowej, mimo że na znacznych obszarach zbrojenie znajdowało się w strefie betonu skarbonatyzowanego.

Badania i ich analiza

Wyniki badań betonu, z którego wykonano nieckę basenową, były następujące:

- wytrzymałość badana na próbkach z odwiertów, jak również oceniona sklerometrycznie, odpowiadała klasie B20, a więc wyższej niż zakładał to projektant;
- wytrzymałość na odrywanie betonu określana metodą pull-off przekraczała 1,5 MPa, co umożliwia prowadzenie robót naprawczych i zabezpieczających;
- średnia głębokość karbonatyzacji betonu wynosiła 19 mm, zaś maksymalna 25 mm, w związku z czym większość zbrojenia nie była chroniona przed korozją przez otulinę betonową;
- nie wykazano obecności w betonie soli (chlorków, siarczanów, azotanów i azotynów) w stężeniach niebezpiecznych dla konstrukcji żelbetowej.

Autorzy dysponowali oryginalnymi obliczeniami statyczno-wytrzymałościowymi wykonanymi przez projektanta obiektu. Obliczenia te wykonano tradycyjnie, dla płaskich, belkowych schematów statycznych żelbetowych żeber oraz dla płyty dennej, którą potraktowano jako jednokierunkowo zbrojoną opierającą się na poprzecznych żebrach.

Mimo iż obliczenia dla przyjętych schematów statycznych były poprawne, to dla skontrolowania rzeczywistości wyteżenia elementów konstrukcyjnych basenu, w ramach niniejsze-

go zadania, przeprowadzono sprawdzające obliczenia dla modelu przestrzennego. Utworzono model niecki basenowej w postaci przestrzennej powłoki złożonej ze ścian i płyty dennej, zespolonej z żelbetowymi żebrami, które opierały się na słupach.

W miarę możliwości uwzględniono rzeczywiste rozmiary elementów, przyjęto rodzaje zbrojenia według pierwotnej dokumentacji projektowej. Obliczenia statyczne oraz wytrzymałościowe przeprowadzono przy użyciu programu Robot Millennium. Wyniki obliczeń obejmowały:

- siły wewnętrzne,
- deformacje,
- szerokości rozwarcia rys,
- wymagane zbrojenie elementów.

Spośród uzyskanych rezultatów na rys. 2 przedstawiono charakterystyczny rozkład momentów zginających M_y

działających w płycie dennej w kierunku krótszego rozmiaru rzutu niecki, a więc w kierunku prostym do kierunku uznanego za główny.

Główne wnioski z analizy uzyskanych wyników obliczeń były zróżnicowane w odniesieniu do poszczególnych elementów konstrukcyjnych.

Nośności wszystkich żeber dna basenu okazały się wystarczające dla przeniesienia występujących sił wewnętrznych. W przeważającej większości przęseł żeber, warunki stanów granicznych użytkowania były spełnione. Jedynie w jednym przęśle stwierdzono przekroczenie dopuszczalnego rozwarcia rys o ok. 15%, zaś w dwóch przypadkach rozwarcia rys ukośnych przekraczały o ok. 20% i 30% wartość dopuszczalną.

Nośności ścian basenu można uznać za zadowalające, bowiem tylko

w dwóch miejscach występowały niedobory nośności o wartościach ok. 2% i ok. 15%, które można uznać za niestwarzające zagrożenia.

Zły stan płyty basenu

Bardziej złożona sytuacja występowała w płycie dna basenu. Płyta ta była projektowana jako wieloprzęsłowa, opierająca się na poprzecznych żebrach i mająca zbrojenia główne w kierunku krótszej rozpiętości poszczególnych pól oraz prostopadłe do niego zbrojenie rozdzielcze. Ten sposób projektowania układów płytowo-żebrowych był w latach 70. powszechny i nie budził specjalnych wątpliwości projektantów. Analiza przestrzenna wykazała jednak istotne różnice w rozkładach sił wewnętrznych w elementach płyty dna basenu w stosunku do rozkładów przewidywanych przez autora projektu basenu (które bezkrytycznie zaakceptował autor projektu remontu przeprowadzonego w latach 2001/2002), a mianowicie:

- przed wzmocnieniem płyty dennej za pomocą taśm z włókien węglowych niedobór głównego zbrojenia przęsłowego wystąpił jedynie w jednym przęśle i okazał się niewielki, gdyż wyniósł jedynie ok. 7%, stąd wzmocnienie płyty w tym właśnie kierunku, wykonane od spodu, nie miało wyraźnego uzasadnienia;
- nad jedną z podpór na poprzecznym żebrze w płycie wystąpił ok. 17% niedobór zbrojenia podporowego, nie została ona jednak w tym miejscu wzmocniona;

Mimo iż obliczenia dla przyjętych schematów statycznych były poprawne, to dla skontrolowania rzeczywistego wyężenia elementów konstrukcyjnych basenu, w ramach niniejszego zadania, przeprowadzono sprawdzające obliczenia dla modelu przestrzennego.

Fot. 1 – Dolna powierzchnia niecki z widocznymi istniejącymi wzmocnieniami taśmami z włókien węglowych

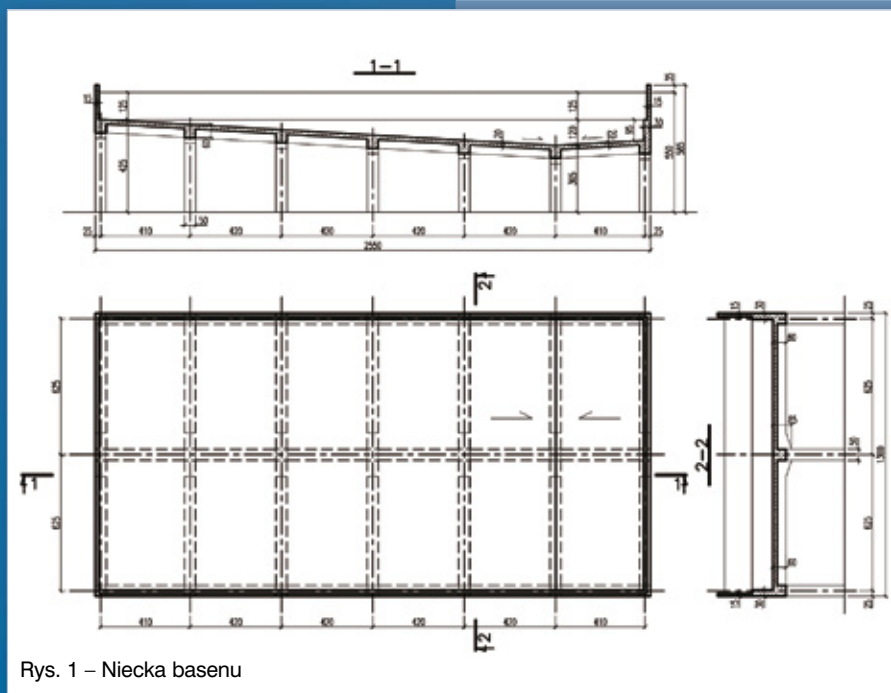
z obliczeń przestrzennych wynikało istnienie znacznego niedoboru zbrojenia płyty dennej w kierunku prostopadłym do jej głównego zbrojenia (rys. 2 – momenty M_y), w tym: w przęsłach w zakresie 17-48%, na podporach w zakresie 13-75%.

Wyznaczone obliczeniowo rozwarcia rys w płycie dennej praktycznie dla wszystkich pól przekraczały wartości dopuszczalne dla obu kierunków, a maksymalne ich wartości, przed wzmocnieniem od dołu taśmami z włókien węglowych, sięgały lokalnie wartości 0,4 mm. Można jednak przyjąć, że po tym wzmocnieniu nadmierne rysy w przęsłach, w kierunku podłużnej osi basenu, zostały zlikwidowane.

Wzmocnienie płyty dennej zwiększyło jej nośność, ale jedynie w przęsłach i to w kierunku równoległym do podłużnej osi basenu, w którym jej nośność była zadowalająca. Jak wynika z przeprowadzonych przez autorów obliczeń, przy przyjętych przekrojach i sztywnościach elementów konstrukcyjnych dna niecki, na rozkłady sił wewnętrznych, a także inne wielkości pochodne, w istotnym stopniu wpływa przestrzenna współpraca tych elementów.

Przyczynę występowania w dnie basenu nadmiernych momentów zginających w kierunku prostopadłym do podłużnej osi basenu dobrze ilustruje obraz deformacji całej konstrukcji pokazany na rys. 3. Widoczne jest, że pionowe deformacje ścian i podłużnego, środkowego żebra dna basenu są małe, co wynika z ich dużej sztywności zgięciowej. Można natomiast zaobserwować znacznie większe deformacje wszystkich żeber poprzecznych, które implikują większe deformacje płyty dennej, gdyż opiera się ona na tych żebrach. W wyniku tego w płycie dna basenu pojawiają się znacznie większe od przewidywanych przez projektanta momenty zginające w kierunku prostopadłym do głównego kierunku pracy płyty, a w konsekwencji również niedobór zbrojenia i przeciążenia dla tego kierunku.

Stosowanie jedynie zbrojenia konstrukcyjnego (rozdzielczego), bez odpowiedniej analizy obliczeniowej,

Rys. 1 – Niecka basenu

Fot. 2 – Widok ogólny niecki basenowej

okazało się niewłaściwe, gdyż nie można było zakładać, iż poprzeczne żebra są praktycznie nieodkształcalne, i przeprowadzać obliczenia płyty dennej jak pasma płytowego na niepodatnych podporach.

Aby żebra można było traktować jako praktycznie niepodatne, ich sztywność powinna być znaczna w stosunku do sztywności płyt. Przybliżonej oceny proporcji tych sztywności można dokonać wg pracy [1], w której podany jest warunek sformułowany dla jednopolowych płyt krzyżowo zbrojonych w postaci:

$$\beta = \frac{EI}{l_x D} > 5,$$

gdzie:

EI – sztywność żebra poprzecznego,
 l_x – mniejsza rozpiętość płyty,
 D – sztywność płyty.

W analizowanym przypadku dla konstrukcji dna basenu otrzymano $\beta = 3,38 < 5$, co potwierdza konieczność uwzględniania wpływu deformacji żeber poprzecznych na rozkład momentów zginających w płycie, a więc konieczność analizy basenu jako konstrukcji przestrzennej.

Przeciążenie to nie zostało zidentyfikowane przez eksperta wykonującego badania, w związku z czym wykonano nieprawidłowe i praktycznie niepotrzebne wzmocnienie płyty dennej. Pierwotną przyczyną tej sytuacji było zastosowanie przez projektanta basenu nieprawidłowego, uproszczonego schematu statycznego konstrukcji dna basenu.

Niedobory zbrojenia płyty dennej w kierunku prostopadłym do podłużnej osi basenu, sięgające wartości ok. 45% w przęsłach i 75% nad podporami, są bardzo znaczne, zaś ich wyrazem są towarzyszące rysy o nadmiernych rozwarciach, stwierdzone obliczeniowo i występujące w obiekcie.

Oceniono, iż wynikające z tych niedoborów przeciążenia nie stanowią jeszcze bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa basenu, gdyż mimo opisanych nieprawidłowości płyta ma w dalszym ciągu skuteczne oparcia na żebrach poprzecznych, których nośność jest zadowalająca.

Ponadto dzięki wzmocnieniu płyty w przęsłach za pomocą taśm z włókien węglowych ich nośność w kierunku osi podłużnej basenu powiększyła się. Niedobór zbrojenia podporowego w płycie w kierunku poprzecznym

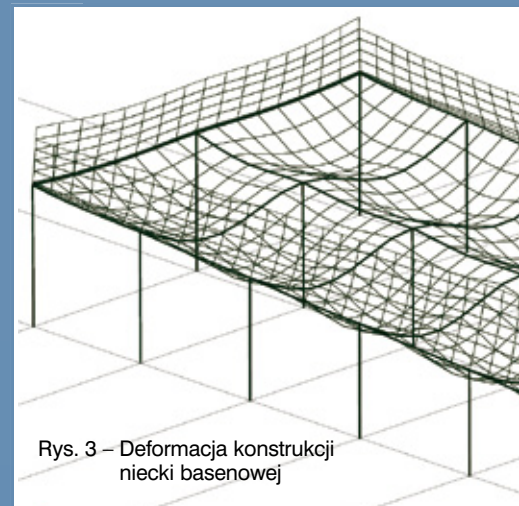
może skutkować powstaniem rys o nadmiernych rozwarciach od strony wody, w efekcie nieszczelnością niecki, przeciekami i rozwojem korozji stali zbrojeniowej. Przy 75% niedoborze zbrojenia jego lokalne uplastycznienie nad podporą wzdłuż środkowego żebra dna basenu jest prawdopodobne.

Zakres remontu niecki

Analizowano poniższe warianty wzmocniania dna basenu:

- a) zwiększenie sztywności żeber poprzecznych przez:
  - powiększenie ich przekroju tworząc żelbetowe belki – ściany,
  - oparcie żeber na ścianach murowanych posadowionych na ławach fundamentowych,
  - usztywnienie żeber za pomocą stalowych ram opartych na istniejących stopach fundamentowych,
- b) zachowanie obecnej sztywności żeber poprzecznych, natomiast wzmocnienie płyty dennej za pomocą taśm z włókien węglowych w systemie S&P Polska, które byłyby przyklejane do dolnej powierzchni płyty, we wszystkich polach, prostopadle do istniejących taśm, a ponadto od góry, nad podporami, w tym samym kierunku, oraz dodatkowo dozbrojenie stref połączenia płyty dennej ze ścianami za pomocą prętów zbrojeniowych wklejanych w konstrukcję przy użyciu żywicy epoksydowej.

Zaproponowany do wdrożenia i wybrany został wariant b) ze względu na mniejszą od pozostałych ingerencję

Rys. 3 – Deformacja konstrukcji niecki basenowej

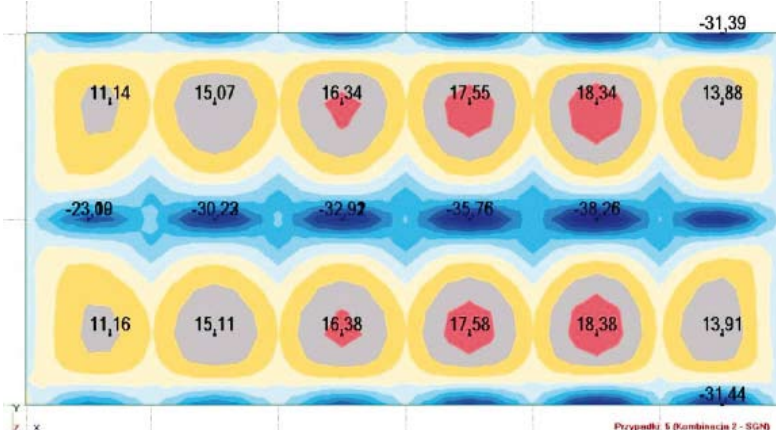
w konstrukcję i mniejszy zakres robót. Wzmocnienie to zostało w krótkim czasie zrealizowane, przy czym wykonano też inne istotne prace, takie jak: iniekcja rys i pęknięć, zabezpieczenie antykorozyjne odsłoniętych prętów zbrojeniowych i reprofilacja betonu.

Potrzebna weryfikacja

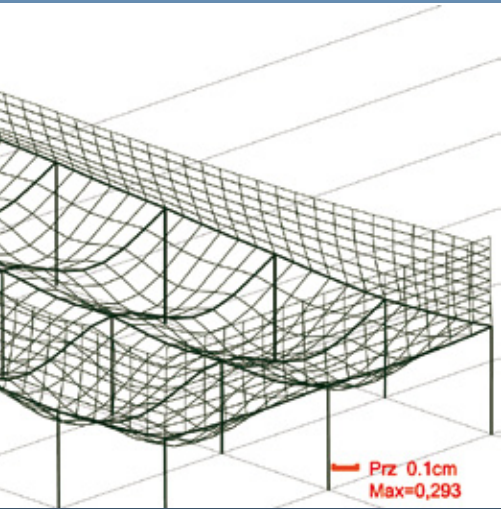
Przedstawiony przykład przeciążenia żelbetowej niecki basenowej jest

Płyta niecki basenu wzmocniona taśmami z włókien węglowych

Rys. 2 – Rozkład momentów zginających M_y w płycie dennej niecki basenu

Wax=0,583

o tyle charakterystyczny, że przeciążenie to nie zostało zidentyfikowane przez eksperta wykonującego badania, w związku z czym wykonano nieprawidłowe i praktycznie niepotrzebne wzmocnienie płyty dennej. Pierwotną przyczyną tej sytuacji było zastosowanie przez projektanta basenu nieprawidłowego, uproszczonego schematu statycznego konstrukcji dna basenu, nieuwzględniającego

Opisany przypadek nie jest odosobniony i zwraca ponownie uwagę na potrzebę fachowej weryfikacji projektów i opracowań eksperckich.

proporcji sztywności poszczególnych elementów. Stosowanie uproszczonych schematów obliczeniowych złożonych konstrukcji przestrzennych wymaga doświadczenia inżynierskiego i dobrze sprawdza się głównie we wstępnych fazach projektowania.

Błędy w poprzedniej ocenie eksperckiej niecki basenowej, wynikające z pominięcia analizy statycznej obiektu jako konstrukcji przestrzennej, narażyły inwestora na dodatkowe koszty związane z koniecznością ponownego wykonywania prac remontowych.

W omawianym przypadku występujące przeciążenie konstrukcji basenu nie skutkowało bezpośrednim zagrożeniem bezpieczeństwa, a jedynie przeciekami wody i rozwojem korozji zbrojenia. Umożliwiło to kontynuację, pod nadzorem, eksploatacji obiektu, zaś wzmocnienie niecki basenowej nie było nadmiernie kłopotliwe. Opisany przypadek nie jest odosobniony i zwraca ponownie uwagę na potrzebę fachowej weryfikacji projektów i opracowań eksperckich.

mgr inż. Tomasz Bartosik,
Euro-Projekt, Wrocław
dr inż. Bogdan Podolski,
Pro-Ekspert, Wrocław
dr inż. Michał Podolski,
Politechnika Wroclawska

Literatura

1. Starosolski W.: Stropy monolityczne. Zasady projektowania z przykładami obliczeń, Centralny Ośrodek Badawczo- Projektowy Budownictwa Ogólnego, Warszawa 1994.
2. Kuś S., Kwieciński J.: Współpraca konstruktora z architektem w procesie projektowania obiektów. Przykłady wybitnych konstrukcji. Warsztaty pracy projektanta konstrukcji. Szczyrk 2007.
3. Wytyczne do projektowania wzmocnień materiałami FRP. S&P Polska, ul. Bydgoska 9, Malbork 2007.

40 % NIŻSZE KOSZTY

**Obniżenie kosztów
o ok. 40 %**

**w porównaniu do
konwencjonalnej
klimatyzacji**

► *Menerga ThermoCond*

Doskonała hala basenowa –
klimatyzacja z najwyższym
współczynnikiem odzysku
ciepła

Tworzymy dobry klimat.

www.menerga.pl

Nowoczesny basen hotelowy

Chcąc zaistnieć dziś na coraz bardziej konkurencyjnym rynku, hotele oferujące usługi Spa & Wellness, muszą objąć taką strategię pozycjonowania, która widocznie wyróżni je spośród innych.

Nowoczesny obiekt hotelowy cechuje dziś nie tylko najwyższa jakość świadczonych usług, przestronność, komfort ale coraz większe znaczenie ma jego indywidualny charakter czy też np. różnorodność oferowanych zabiegów. W tym kontekście jednym z ważniejszych komponentów decydującym o sukcesie jest nowoczesny i atrakcyjny basen.

Analizując oczekiwania i potrzeby klientów coraz częściej i chętniej korzystają oni z basenu w obiekcie hotelowym, który to daje im możliwość relaksu, odprężenia psychofizycznego, stwarza sposobność rozładowania napięcia nerwowego w krótkim czasie. Osoby prywatne coraz częściej skarżą się na atmosferę panującą na obiektach publicznych czy też

na brak poczucia indywidualności. Klienci coraz bardziej cenią baseny hotelowe, gdyż oprócz możliwości odpoczynku jest on dla nich oazą, w której ich potrzeby i oczekiwania są w centrum uwagi.

Oczekiwania klientów

Jednym z ważniejszych wymagań użytkowników basenów hotelowych jest „potrzeba komfortu”. Dla nich basen służy przede wszystkim regeneracji sił, masażom relaksującym, odprężającym niż sportowemu pływowi. Potrzebę tę odzwierciedla coraz obszerniejsza paleta atrakcji dla wyposażenia basenu. Berndorf Baderbau chcąc sprostać oczekiwaniom użytkowników oferuje szeroką gamę różnorodnych atrakcji wodno-powietrznych.

Firma cały czas analizuje potrzeby gości hotelowych, obserwuje zmiany i tendencje na rynku proponując inwestorom odpowiednie rozwiązania. Wśród wyposażenia najbardziej lubianego przez klientów są ławeczki i leżanki podwodne, urządzenia do wytwarzania przeciwprądów, ściennie dysze masażu, rwące rzeki.

Goście decydujący się na kąpiel w hotelowym basenie, chcą z niego korzystać używając wszystkich zmysłów. Ważną rolę w tym kontekście odgrywa światło i dźwięk. Odpowiednio dobrane oświetlenie, kolor, muzykoterapia nadają emocji otoczeniu i tworzą wymarzoną atmosferę np. złudzenie kąpieli w morzu.

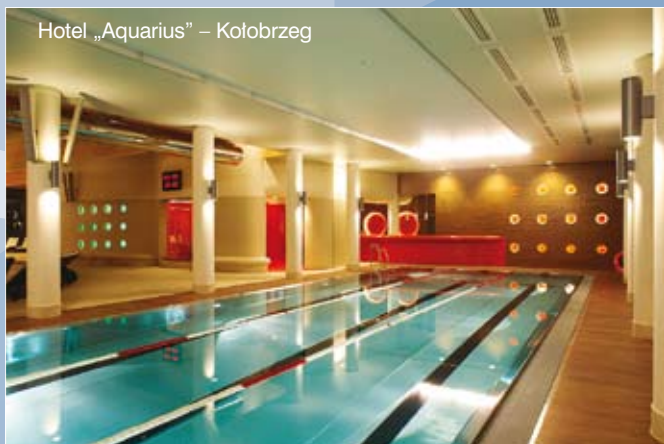
Berndorf Baderbau oferuje inwestorom reflektory podwodne diodowe bądź halogenowe, jednokolorowe bądź też o zmiennych kolorach. Na szczególną uwagę zasługują płytki oświetleniowe z ekskluzywnymi kryształami Swarovskiego. Mają one formę skrzyni z wbudowaną lampą halogenową ok. 140 lumen, wypełnioną kryształami Swarovskiego, które to odpowiednio rozpraszają światło i nadają mu ostrości. Berndorf Baderbau oferuje również głośniki podwodne, które to montowane są w bocznej ścianie niecki.

Ciekawym i zaskakującym efektem świetlnym na basenie jest wykorzystanie projektora dzięki czemu możemy stworzyć niepowtarzalną atmosferę poprzez inscenizację np. świata wodnego.

Basen prywatny

Hotel „Aquarius” – Kołobrzeg

Oczekiwania inwestora

Inwestor, który podejmuje decyzję o budowie basenu w obiekcie, wymaga nie tylko ciekawego czy też zaskakującego efektu wizualnego, ale również technicznego komfortu użytkownika.

Baseny firmy Berndorf Bäderbau stwarzają niespotykane wrażenie optyczne dzięki kombinacji wody i stali nierdzewnej, a liczne zalety takie jak:

- najwyższa trwałość bez utraty walorów optycznych
- optymalne warunki higieniczne dzięki bezspoinowej i gładkiej powierzchni
- trwałą szczelność
- odporność na działanie UV
- odporność na działanie mrozu bez dodatkowych zabezpieczeń
- duża elastyczność – odporność na trudne warunki gruntowe
- możliwość rozbudowy nawet po wieloletnim okresie eksploatacji
- krótki czas montażu dzięki przemysłowej prefabrykacji elementów niecki

Baseny ze stali nierdzewnej to niezliczone możliwości realizacji zamierzeń architektonicznych, dowolność kształtów, duża elastyczność.

- nieograniczona ilość rozwiązań przy budowie nowych i modernizacji istniejących obiektów

- opatentowany system hydrauliki w niecce

- łatwa możliwość izolacji ścian niecki

- możliwość napełnienia i uruchomienia niecki basenowej przed zakończeniem prac budowlanych

- trwała antypoślizgowość powierzchni (najwyższa klasa hamowania C)

- krawędź przelewowa wykonana jako uchwyt bezpieczeństwa na całym obwodzie niecki

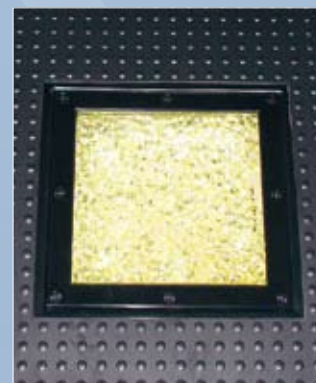
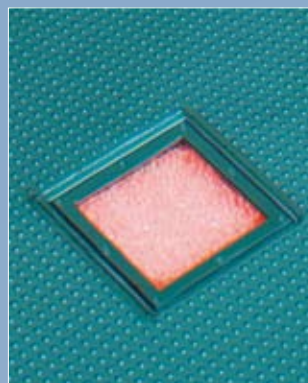
przemawiają za wyborem tego materiału i decydują o komforcie i łatwości ich eksploatacji.

Równie ważnym czynnikiem dla inwestora jest indywidualny charakter basenu, a baseny ze stali nierdzewnej to niezliczone możliwości realizacji zamierzeń architektonicznych, dowolność kształtów, duża elastyczność.

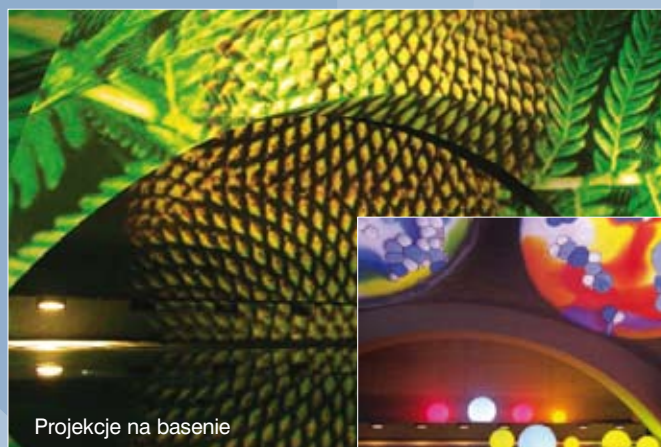
Inwestor oczekuje również, aby koszty związane z użytkowaniem basenów były jak najniższe. W przypadku basenów ze stali nierdzewnej koszty eksploatacji oraz czyszczenia basenu są bardzo małe, a te związane z konserwacją minimalne. Koszty to również wydajność energii. W tym zakresie firma Berndorf Bäderbau doradza, proponuje rozwiązania redukujące wydatki oraz wykorzystu-

Hotel „Turówka” – Wieliczka

Płytki oświetleniowe z kryształami Swarovskiego

Projekcje na basenie

jące energię alternatywną np. wody geotermalne czy kolektory słoneczne. Wzorowym rozwiązaniem w tym zakresie jest system odzysku ciepła, który ogrzewa basen i wodę użytkową w hotelu Aquarius w Kołobrzegu. Pozwala on zaoszczędzić do 30% energii.

Łucja Kubica

Autorka jest pracownikiem firmy Berndorf Bäderbau

 **berndorf
bäderbau**

BERNDORF BADERBAU

Sp. z o.o.

43-384 Jaworze,
ul. Zdrojowa 78

tel.: 33 82 89 700

fax: 33 82 89 701

e-mail: biuro@berndorf.pl

www.berndorf.pl

rybka

PROJEKT RYBKA OGÓLNOPOLSKI PROGRAM BUDOWY BASENÓW

- Budowa przyszłolnego obiektu basenowego.
- Pomoc w przygotowaniu i finansowaniu inwestycji w partnerstwie publiczno - prywatnym.
- Całodobowy monitoring stacji uzdatniania wody basenowej.
- Projekt powtarzalny, wariantowy.
- Niski koszt inwestycji.
- Nowoczesne rozwiązania architektoniczne, konstrukcyjne, technologiczne.
- Krótki czas budowy.
- Dokładność i staranność wykonania.

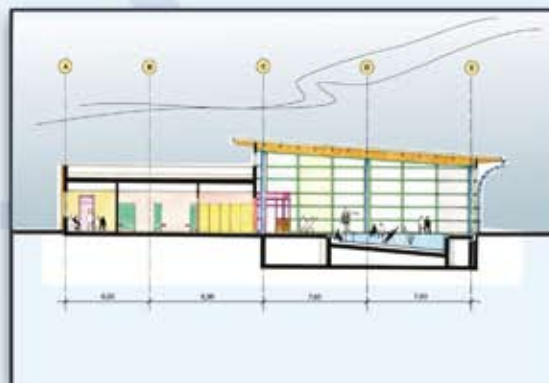
PROJEKT RYBKA realizowany jest w ramach Ogólnopolskiego Programu Budowy Basenów pod patronatem Polskiego Klubu Infrastruktury Sportowej

PATRONAT
NAD PROJEKTEM

REALIZATOR
PROJEKTU

Intem Sp. z o.o.

40-678 Katowice, ul. Niska 3b

tel. (032) 252-16-46, fax (032) 252-33-14

www.wellpool.pl

Al Kobra Hall w Trypolisie oświetlona przez LUG

Firma LUG Light Factory Sp. z o.o. zrealizowała kolejny projekt oświetlenia obiektu sportowego – jest to kompleks Tripoli Sport Park znajdujący się w Trypolisie – stolicy Libii. Kluczowym elementem projektu było oświetlenie Hali Sportowej Al Kobra Hall o wymiarach boiska 28 x 15 m przeznaczonej do rozgrywek koszykarskich, która może pomieścić około 15 tys. widzów i będzie areną Mistrzostw Afryki w koszykówce AfroBasket Libia 2009.

Do oświetlenia obiektu sportowego zostały wykorzystane oprawy typu Hevelius Premium Circular o mocy 1000 W, w tym 40 optyk C4 oraz 72 optyki C5. Oprócz tego wykorzystane zostały również urządzenia natychmiastowego zapłonu lampy metalohalogenkowej (tzw. Hot Re-strike): 8 optyk C4 oraz 25 optyk C5. Łącznie w hali sportowej zainstalowano 144 specjalistycznych naświetlaczy LUG do oświetlenia obiektów sportowych, do których zastosowano lampy HQI-TS 1000W/D/S firmy Osram.

www.lug.com.pl

Najnowsza linia dmuchaw do liści Husqvarna

Nastała jesień. Wraz z nią Husqvarna wychodzi naprzeciw oczekiwaniom klientów prezentując dmuchawy do liści. Należą one do nowej generacji produktów – stworzonych w oparciu o najnowsze technologie, a ich cechą wspólną jest łatwość użytkowania, ergonomia i duża wydajność. Pamiętajmy, że usunięcie liści z powierzchni murawy jesienią zapobiegnie gnicciu trawy podczas zimy.

www.husqvarna.com.pl

NOWOŚĆ! Epoxy UV 100

Epoxy UV 100 to trudno żółknąca, przezroczysta żywica epoksydowa o szerokim zastosowaniu. Niepigmentowane spoiwo na bazie żywicy epoksydowej stosowane do gruntowania, jako zamknięcie i spoiwo dekoracyjnych posadzek żywicznych płatkowych, obsypywanych lub żwirowych o szerokim zastosowaniu.

Przezroczysta, dwuskładnikowa płynna żywica epoksydowa na bazie bisfenolu A/F posiada ograniczoną tendencję do żółknięcia, niską lepkość, dobre własności penetracyjne, nie zawiera plastyfikatorów, nie zawiera nonylofenolu i fenolu alkenyloвого, jest odporna mechanicznie, chemicznie i na działanie benzyny, smarów oraz olejów.

www.remmers.pl

Sezon na Polbruk

W Polbruk SA rozpoczął się „Sezon na Polbruk”. W ofercie znajdują się 4 nowe kostki Polbruk: Carmino, Avanti, Ideo i Granito. Wszystkie w jesiennych mełanżach: poprzez barwy żółte, pomarańczowe do czerwieni, a dla koneserów w połączeniu z wyraźnie kontrastującymi delikatnymi beżami i brązami. Nowe kształty przyciągają wzrok i zdobią ogród lub otoczenie basenów. Kostki występują w różnych rozmiarach, o fakturze gładkiej lub z krysztalnymi granitami.

www.polbruk.pl

Z nowymi partnerami

W ciągu ostatniego roku firma Sial nawiązała współpracę na zasadach wyłącznego dystrybutora z firmami specjalizującymi się w produkcji maszyn oraz urządzeń do pielęgnacji boisk naturalnych i sztucznych. Wśród nowych kontrahentów znalazły się francuskie firmy YVMO i RotaDairon, jak również włoski producent sprzętu Caroni oraz amerykański Classen. Poszerzyliśmy zatem swoją ofertę o szereg nowych urządzeń oraz maszyn służących do pielęgnacji nawierzchni sztucznych i naturalnych.

Firma YVMO posiada szeroką gamę siewników, aeratorów i skaryfikatorów służących do pielęgnacji nawierzchni naturalnych, w ofercie znaleźć można również urządzenia do boisk sztucznych, takie jak zamiatarko-oczyszczarki do granulatu.

Z kolei oferta RotaDairon obejmuje różnego typu siewniki, takie jak siewniki pchane i ciągnięte, siewniki z własnym napędem lub siewniki z trójpunktowym układem zawieszenia podłączane do ciągnika.

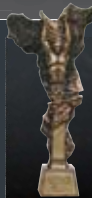
Bardzo ciekawym rozwiązaniem są maszyny służące do rekultywacji terenu, w szczególności do zakopywania kamieni takie jak RD150.

Classen jest amerykańskim producentem konkurencyjnych wycinarek do darni, w ofercie firmy znaleźć można również aeratory oraz siewniki. Ponadto rozpoczęliśmy współpracę z włoską firmą Caroni specjalizującą się w produkcji kosiarek rotacyjnych.

Osoby zainteresowane prosimy o kontakt z Działem Handlowym pod numerem tel. 91 42 11 650 lub poprzez stronę internetową.

www.sial.pl

KONKURS BUDOWNICZY POLSKIEGO SPORTU

PESMENPOL
BUDOWNICZY POLSKIEGO SPORTU

Firma Produkcyjno-Handlowa PESMENPOL inż. Edward Niepsuj rozpoczęła działalność w 1992 r. Specjalizuje się w produkcji profesjonalnych urządzeń sportowych wchodzących w zakres wyposażenia hal sportowych. Urządzenia te spełniają wszelkie normy krajowe i zagraniczne, posiadają certyfikaty na znak bezpieczeństwa B, ponadto odpowiadają wymaganiom stawianym przez poszczególne związki sportowe. Oferta firmy obejmuje szeroki zakres urządzeń sportowych:

- ▣ kosze najazdowe,
- ▣ kosze podwieszane z napędem elektrycznym,
- ▣ profesjonalny sprzęt do siatkówki i tenisa,
- ▣ kotary grodzące hale sportowe na sektory,
- ▣ sprzęt do piłki ręcznej i nożnej,
- ▣ drążki gimnastyczne,
- ▣ wyposażenie szatni sportowych,
- ▣ sprzęt gimnastyczny,
- ▣ szeroki asortyment akcesoriów sportowych, jak wózki i stojaki na piłki, wózki na materace itd.

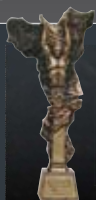
Wszystkie urządzenia są wdrażane do produkcji seryjnej w oparciu o własne rozwiązania konstrukcyjne, po przeprowadzeniu prób wytrzymałościowych i eksploatacyjnych. Efektem takich działań jest doskonała jakość urządzeń, co zapewnia im popularność wśród odbiorców krajowych i zagranicznych.

Potwierdzeniem tego jest trwająca od kilku lat współpraca z Polskim Związkiem Koszykówki oraz ze Związkiem Piłki Ręcznej w Polsce w zakresie dostaw profesjonalnych zestawów do koszykówki i piłki ręcznej dla Uczniowskich Klubów Sportowych na terenie całego kraju.

Na naszych łamach prezentujemy laureatów IX edycji wyróżnienia FIRMA NA MEDAL i statuetek BUDOWNICZY POLSKIEGO SPORTU

Tytuł i statuetka przyznawane przez Polski Klub Infrastruktury Sportowej instytucjom, firmom i osobom za szczególne osiągnięcia w dziedzinie budownictwa sportowego. Statuetka została zaprojektowana przez artystę rzeźbiarza Tadeusza Krzysztofa Tchórzewskiego i wykonana przez znaną, działającą od 1934 roku, warszawską firmę brązowniczą „Miecznik”. Statuetka wykonana jest z mosiądzu, techniką odlewu, a następnie cyzelowana i osadzona na marmurowej podstawie. Wysokość statuetki wynosi 36,5 cm, a jej waga 2,6 kg.

Andrzej B. Brzozowski, P.E.

BUDOWNICZY POLSKIEGO SPORTU

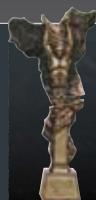

Andrzej Brzozowski zajmuje stanowisko Głównego Projektanta w wielobranżowej firmie projektowej Weidlinger Associates, której główne biura zlokalizowane są w Nowym Jorku.

Po ukończeniu studiów inżynierskich na Politechnice Lubelskiej i studiów magisterskich na Columbia University w Nowym Jorku, Andrzej Brzozowski podjął pracę w Weidlinger Associates w 1998 roku. W roku 2001 został awansowany na stanowisko Głównego Projektanta. Andrzej Brzozowski ma bogate doświadczenie w dziedzinie projektowania konstrukcji o dużych rozpiętościach, zadaszeń stadionów, gmachów użyteczności publicznej a także wielokondygnacyjnych budynków biurowych i mieszkalnych. Jest autorem wielu artykułów i opracowań technicznych w tych dziedzinach projektowania.

Andrzej Brzozowski jest głównym projektantem konstrukcji dachowej stadionu na wyspie Cheju w Korei Południowej, jednego ze stadionów, na których odbyły się mistrzostwa świata w piłce nożnej w 2002 roku. W roku 2002 otrzymał Pierwszą Nagrodę przyznaną przez IFAI Industrial Fabric Association w kategorii „Projekty Międzynarodowe”. W roku 2003 projekt ten otrzymał nagrodę National Honor Award przyznaną przez ACEC American Council of Engineering Companies. Oprócz projektu Cheju Stadium w Korei Południowej Andrzej Brzozowski brał udział w projektowaniu stadionu La Plata Stadium w Argentynie. Pracował także nad oceną techniczną analiz statycznych konstrukcji dachowej Wembley Stadium w Wielkiej Brytanii.

Andrzej Brzozowski jest członkiem American Society of Civil Engineers oraz honorowym członkiem Polskiego Klubu Infrastruktury Sportowej.

Międzynarodowe Targi Poznańskie

BUDOWNICZY POLSKIEGO SPORTU

Międzynarodowe Targi Poznańskie są liderem polskiego rynku targowego i trzecim co do wielkości organizatorem targów w Europie Środkowo-Wschodniej. Co roku w ponad 60 wydarzeniach targowych organizowanych na terenie Poznańskich Targów udział bierze około 11,5 tys. wystawców, w tym około 3 tys. firm zagranicznych z 60 krajów świata.

Dla firm z szeroko rozumianego sektora budowlanego MTP oferuje co najmniej kilka możliwości zaprezentowania produktów i usług. Obok Międzynarodowych Targów Budownictwa BUDMA – jednej z większych imprez budowlanych w Europie, mamy targi kierowane do odbiorców z odpowiednich sektorów: WinDoor-Tech (maszyny i komponenty do produkcji okien, drzwi, bram i fasad), Bumasz (maszyny budowlane), Instalacje (urządzenia i systemy branży instalacyjnej), Budma Interior (wykończenie i renowacja wnętrz) czy Glass & Stone (surowce, produkty, maszyny i urządzenia dla branży szklarskiej i kamieniarskiej).

W tym samym terminie, co Międzynarodowe Targi Budownictwa BUDMA (20-23 stycznia 2009), odbywa się Centrum Budownictwa Sportowego. Jest to wspólne przedsięwzięcie Polskiego Klubu Infrastruktury Sportowej i Międzynarodowych Targów Poznańskich, w ramach którego swoje produkty i najnowsze osiągnięcia materiałowe, technologiczne i konstrukcyjne prezentują producenci i dystrybutorzy z sektora budownictwa sportowego i rekreacyjnego oraz producenci materiałów, technologii i wyposażenia mających zastosowanie w obiektach sportowych, rekreacyjnych i turystycznych, wellness i spa. Z kolei najnowszą propozycją MTP są targi Gmina, które odbędą się po raz pierwszy w dniach 24-27.11.2009. Jest to oferta adresowana do samorządów terytorialnych, stowarzyszeń oraz organizacji odpowiedzialnych za kształtowanie i rozwój polskich regionów, miast i wsi.

Magda Nabiatek: Co zdecydowało o przystąpieniu kierowanej przez panią spółki do PKIS?

Anita Wiczyńska: W swojej pracy kieruje się prostą formułą: jeśli czegoś nie wiem, szukam rady specjalisty. W ostatnich latach branża basenowa rozwija się dość imponująco, niestety wciąż jest to sektor stosunkowo nowy i dlatego nie ma zbyt wielu ekspertów, którzy łączą doświadczenie i specjalistyczną wiedzę z zakresu infrastruktury basenowej. Uważam, że PKIS daje możliwość kontaktu z ludźmi z branży, wymiany poglądów, a także weryfikacji oferowanych technologii w istniejących obiektach. Tego typu wiedza jest nam bardzo potrzebna, ponieważ rozpoczęliśmy właśnie budowę aquaparku. Otwarcie zaplanowane jest na koniec listopada 2010 r.

M.N.: Jak przygotowawaliście się do tej inwestycji?

A.W.: Realizacja budowy wielofunkcyjnej pływalni jest wynikiem wielu lat przygotowań, które pozwoliły postawić znak równości pomiędzy potrzebami lokalnej społeczności a możliwościami samorządu. Odpowiednie przygotowanie takiej inwestycji jest kluczowym elementem całego procesu. Szczegółowe studium wykonalności, dobry projekt, zarówno pod względem funkcjonalnym, jak i estetycznym, a potem właściwy wykonawca i nadzór, mogą gwarantować powodzenie.

M.N.: Wybór form finansowania tak dużych inwestycji nie jest zbyt szeroki.

W poszukiwaniu wiedzy

Aquapark Wągrowiec to najmłodszy członek Polskiego Klubu Infrastruktury Sportowej. O powodach, które zdecydowały o przystąpieniu do PKIS, a także planach inwestycyjnych spółki na najbliższy czas, rozmawiamy z ANITĄ WICZYŃSKĄ, Prezes Zarządu Aquapark Wągrowiec Sp. z o.o.

Z jakich źródeł finansowania państwo korzystacie?

A.W.: Program Regionalny dla Województwa Wielkopolskiego w zasadzie wyklucza finansowanie basenów z funduszy unijnych. Stąd poszukiwanie innych rozwiązań. Trzeba założyć, że budowa aquaparku jest inwestycją publiczną, w większości finansowaną przez samorząd. Dodatkowo, jeśli w okolicy nie ma podobnego obiektu, można uzyskać dofinansowanie z resortu sportu.

Warto zwrócić także uwagę, że nowoczesny obiekt powinien być proekologiczny. W przypadku infrastruktury sportowej, zastosowanie odnawialnych źródeł energii pozwala podreperować budżet z założenia nierentownego obiektu sportowego, stwarza też możliwość otrzymania dofinansowania w ramach funduszy ochrony środowiska.

M.N.: Jak ocenia pani działalność edukacyjno-promocyjną w zakresie infrastruktury sportowej w Polsce?

A.W.: W ostatnich latach pojawia się coraz więcej organizacji, między innymi takich jak PKIS, które pomagają przebrnąć inwestorom w gąszczu przepisów, a także wymienić doświadczenia pomiędzy przedstawicielami określonych branż. Niestety, jak wspomniałam na początku, ciągle brakuje ośrodków przekazujących specjalistyczną wiedzę. Obecnie mamy w Polsce ponad tysiąc krytych pływalni. Każda z nich zatrudnia od kilkunastu do kilkudziesięciu osób posiadających wąski zakres specjalizacji. Nie słyszałam, aby istniały placówki przygotowujące kadrę do zarządzania czy obsługi takich specyficznych obiektów.

M.N.: Dziękuję za rozmowę.

Tak będzie wyglądał aquapark w Wągrowcu

Regionalne Konferencje PKIS

SPORTOWA GMINA 2009

**POLSKI
KLUB
INFRASTRUKTURY
SPORTOWEJ**

organizator konferencji

RAMOWY PROGRAM KONFERENCJI

- » Prezentacja Ogólnopolskich Programów Rozwoju Infrastruktury Sportowej
  - » „RYBKA” - pływalnia w każdej szkole
  - » „PINGWIN” - budowa nowoczesnych sztucznych lodowisk (lodowiska budowane na istniejących lub planowanych boiskach wielofunkcyjnych m.in. ORLIK 2012, „Moje Boisko”)
- » Finansowanie inwestycji sportowych
- » Procedury zamówień publicznych
- » Partnerstwo publiczno-prywatne
- » Zarządzanie infrastrukturą sportową
- » Sztuka Budowania - prezentacje najnowszych rozwiązań materiałowych i technologicznych

Harmonogram Konferencji

patronat medialny
sportplus

19 marca - Miasto Płońsk

26 marca - Miasto i Gmina Solec Kujawski

16 kwietnia - Międzynarodowe Targi Gdańskie S.A.

23 kwietnia - Miasto Tarnobrzeg

21 maja - Gmina Miasto Brzeg

28 maja - Miasto Piła

4 czerwca - CSiR w Dąbrowie Górniczej

18 czerwca - Gmina Sulików

17 września - Gmina Kołobrzeg

24 września - Gmina Jaraczewo

19 listopada - OSiR w Suwałkach

3 grudnia - Gmina Żnin

**ZGŁOŚ
SWÓJ UDZIAŁ!**

Pobierz formularz
zgłoszeniowy na stronie

www.pkis.pl

lub zadzwoń

**tel. 022 843 92 03,
843 92 04**

WSPÓŁORGANIZATORZY

Miasto
Płońsk

Miasto i Gmina
Solec
Kujawski

Międzynarodowe
Targi Gdańskie S.A.

Miasto
Tarnobrzeg

Gmina Miasto
Brzeg

Miasto
Piła

CSiR
Dąbrowa
Górnicza

Gmina
Sulików

Gmina
Kołobrzeg

Gmina
Jaraczewo

OSiR
Suwałki

Gmina
Żnin

Builder

– niezależne, nowoczesne i dynamiczne pismo środowiskowe, lider fachowej prasy budowlanej, ukazujące się co miesiąc od 1997 roku. (w prenumeracie 12 kolejnych numerów wysyłanych pocztą)

ZAPRASZAMY DO PRENUMERATY CZASOPISM!

sportplus

– miesięcznik w całości poświęcony tematyce związanej z projektowaniem, budową, modernizacją, wyposażeniem i utrzymaniem obiektów sportowych i rekreacyjnych, finansowaniem i zarządzaniem inwestycjami sportowymi. (w prenumeracie 12 kolejnych numerów wysyłanych pocztą)

Zamawiający: nazwa firmy lub imię i nazwisko osoby fizycznej

NIP tel./fax

Adres do wysyłki (kod, miejscowość, ulica, nr)

Adres do faktury (jeśli jest inny niż powyżej)

Imię i nazwisko adresata prenumeraty

Stanowisko e-mail

Niniejszym zamawiamy:

prenumeratę **sportplusa**

ilość prenumerat X = 60 zł = do zapłaty

prenumeratę **Buildera**

ilość prenumerat X = 60 zł = do zapłaty

SP 11-09

ZAMÓWIENIE

Zamówienie zostanie zrealizowane po dokonaniu wpłaty na konto:

KREDYT BANK S.A.
22 1500 1865 1218 6011 8411 0000

oraz po przesłaniu faksem lub pocztą zamówienia do wydawcy: PWB MEDIA Zdziębowski Sp.J., ul. Rolna 155/1, 02-729 Warszawa, tel. 022 853 06 87, fax 022 853 06 86, e-mail: biuro@pwbmedia.pl

PWB MEDIA zobowiązuje się do wystawienia faktury VAT i przesłania jej na adres podany na zamówieniu w terminie 7 dni od daty wypłynięcia zapłaty na wskazane powyżej konto.

Zgadzam się na umieszczenie moich danych osobowych w bazie danych PWB MEDIA Zdziębowski Sp.J. z siedzibą w 02-729 Warszawa, ul. Rolna 155 oraz na ich wykorzystanie w celach marketingowych i promocyjnych. Jednocześnie PWB MEDIA informuje, że przysługuje Państwu prawo do wglądu i poprawiania zgromadzonych danych zgodnie z Ustawą o ochronie danych osobowych Dz.Ur. nr 133 poz 883 z 1997 r.

Data podpis

Ricco®

POLSKI PRODUCENT
SZTUCZNEJ TRAWY

RICCO JEST PIERWSZYM POLSKIM PRODUCENTEM SZTUCZNEJ TRAWY. Najnowocześniejsza technologia i markowe, certyfikowane surowce zapewniają najwyższą jakość traw syntetycznych z włókien fibrylowanych i monofilowych, dla różnych dyscyplin sportu, oraz do celów dekoracyjno-krajobrazowych. Trawy RICCOORL i RICCOPROFI w zakresie wysokości od 40 do 65 mm oraz ciężarze włókna 11-16.000 (Dtex) spełniają normy określone przez zagraniczne laboratoria sportowe, posiadając certyfikaty ISA-SPORT, oraz atesty polskie. Zgodność traw RICCO z normą EN 15330-1:2008 i z „Handbook of Test Methods for Football Turf” uprawniają do ich instalacji zarówno w programach ORLIK, BLISKO BOISKO, boiskach szkolnych, wielofunkcyjnych, jak i w profesjonalnych klubach sportowych. Naszym celem jest zapewnienie pełnej satysfakcji klientów, dzięki najwyższej jakości i przystępnej cenie. Posiadamy trawy standardowe do natychmiastowego odbioru oraz przyjmujemy zamówienia na dowolne ilości oraz parametry traw wg indywidualnych potrzeb. Zapraszamy do współpracy inwestorów, gminy, kluby sportowe, stowarzyszenia, oraz firmy instalacyjno-wykonawcze.

Polskie Trawy syntetyczne

- Boiska piłkarskie
- Korty tenisowe
- Boiska wielofunkcyjne
- Dekoracja - ogródki
- Place zabaw
- Golf

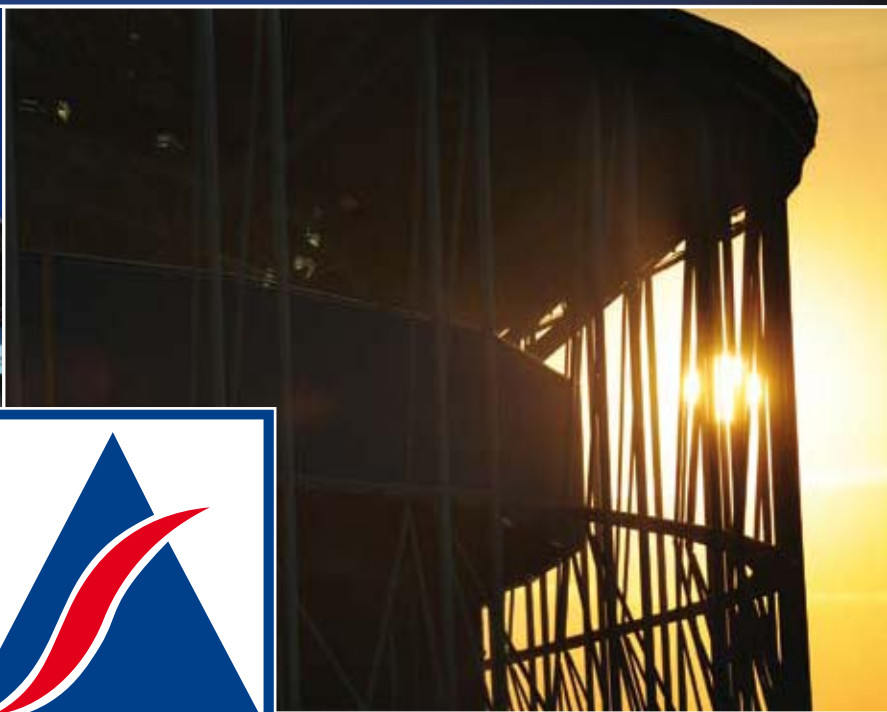
POSIADAMY ATESTY WG WYMAGAŃ MINISTERSTWA
SPORTU - SIWZ (ISA-SPORT, PZH) DLA ORLIK 2012

WYKONUJEMY KAŻDĄ TRAWĘ WG WYMAGAŃ KLIENTA

NAJWYŻSZA EUROPEJSKA JAKOŚĆ - POLSKIE CENY

Motoarena Toruń

ALSTAL GRUPA BUDOWLANA

www.alstal.eu

e-mail: biuro@alstal.eu